

1464

Յ. Գ. ՄԱՐԻԱՅԵԱՆ

ՈՒՂԵՑՈՅՑ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

42 - 8

Մ - 99

Markisian
New York
May 12, 1958

42-8
5-99

2304-10

ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑՄԱՆ

ՄԱՆԿԱԳԵՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՍՈՎ

ԳԼՏՐԱՍԵՑ

Յ. Վ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ
ՆԻՒ ԵՕՐԲ

PUBLISHED
IN VIENNA, AUSTRIA.
1924.
(ALL RIGHTS RESERVED.)

42-8
5-99

2 30 4 - 10

ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՅՄԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԼՈՒՍՈՎ

ԳԼՏՐԱՍՏԵՑ

Յ. Վ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ՆԻՒ ԵՕՐԳ

PUBLISHED
IN VIENNA, AUSTRIA.
1924.
(ALL RIGHTS RESERVED.)

09.07.2013

1964

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՏՃԱՌԸ

ՈՒՂՅՈՑՈՑ ԱՆԳՆԻԵՐԸ ԼԵՃՈՒԻ ԽՆԴՆՈՒՍՈՒՑՄԱՆ գիրքը կը հրատարակենք՝ առաւելագոյն ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու մեր այն բոլոր հայրենակիցներուն, որոնք մոտայի տնային կազմութեւ, ետեւի տարեկան իսկ գաղթած ըլլալով՝ առիտ ունենալով հետ կարելոյն շատ ընտելանալ ինչի վերաբերեալ:

Համարի փորձառարար գիտենք, թէ Անգլիերէն լեզուի ուսումը — անոր հիմնական ծանօթութիւնը եւ ուղիղ ու յատկաբանօրէն (idiomatic) գործածութիւնը — ապրիլ կամ՝ չափաւոր չափ հրատարակելի մէկ անոնց համար որ լինած եւ տեղ մը հասնիլ, դիրք մը բռնել — յաջողիլ ու զարգանալ այս գործի աշխարհին մէջ:

Հակառակ նախապէս եղած փորձերու, տակաւին պակասը զգալի կը մնար գրքի մը, որ տոնտն բառարանէ մը եւ անկապ տարբերակներու հաւաքածոյէ մը առելի՝ ՈՒՂՅՈՑՈՑ մը ըլլար, գիրք մը՝ որ ինքնօգնութեամբ առանց դասատուի մը օժանդակութեամբ, առաջնորդէր Անգլիերէն սորվիլ փափաքողները, պարզ ու դիւրաւ հասկնալի մէջոտով մը եւ համաձայն արդի մանկավարժական սկզբունքներուն:

Այս դժուարին պահանջը լրացնելու համար՝ յարմարագոյն անձը պիտի ըլլար. ընտելանալու, Անգլիերէնի եւ անոր կազմական խորհարանութեանց ու կանոններուն քաջահմուտ մէկը, որ միանգամայն փորձառարար գիտնար այն բոլոր դժուարութիւնները — քար գալթակողութեանները — որ կը տայթաքին տիրակալները եւ յառաջացածներէ շատեր:

Այսպիսի կրկնակի բարեմասնութիւններով օժտուած անձ մէկ գրքիս հեղինակը՝ Յ. Վ. Մարտառեան: Անոր Անգլիերէն լեզուի հմտութիւնը անվիճելի ըլլալու չափ տիրական է: Եւ ան ո՛չ միայն Անգլի-

3436-34

նրեան որոսւած է Ամերիկայի մէջ Օպերայի Գործար, այն՝ որոսանելի վերջ մտն քսան տարի դատաւանդած է զայն Կիպրոս՝ Լատնաքայի Ամերիկեան Դատարանացն դպրոցին եւ Այնթապի ու Պէշտի Ամերիկեան Գործակերպութեան մէջ, եւ Մեծ Պատերազմի ընթացքին՝ աւելի քան չորս տարի՝ ծառայած է Անգլիական Բանակին, իբրեւ Թարգման եւ անոր Տեղեկատու պիւրոյին իբրեւ պաշտօնէայ [Commissioned officer in the Intelligence Bureau]:

Ուստի, այն համագործակցութեան, թէ Ռուսաց Անգլիերէն Լեզուի Խնքնաշարժման այս Դատարանային գրքին հրատարակութեամբ՝ կոս գաւաք կարեւոր պակաս մը չեցնել, յագուտ Անգլիերէն տրոյիլ ուղղութեամբ:

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Նիւ Եօք:

Ն Ե Ր Ա Ծ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Սոյն գրքին պատրաստութեան մէջ մեր մասնաւոր ջանքն է եղած ինքզինքնիս ուսանողին տեղ դնել (եւ այս գործողութիւնը այնքան ալ դիւրին չէր) ու իբր թէ անոր հետ տրոյիլ ինչ որ կ'ուզէինք տրոյեցնել անոր: Եթէ այս կրցած ենք ընել, կը կարծենք թէ յաջողած ենք մեր նպատակին մէջ, այն է, պատրաստել գործ մը որ ինքնուսուցիչ մեթոտով մը ու մանկավարժական նորագոյն սկզբունքներուն համաձայն՝ ծանօթացնէր Անգլիերէն լեզուն, անոր մասին գործածական հմտութիւն մը ձեռք բերել փափաքողներուն:

Թերեւս աւելորդ չըլլար ըսել թէ՛ մէկը որ ինքն ալ իբր օտար լեզու մը սորված է Անգլիերէնը, ու անոր «քար զայթակղութեաններուն», անձամբ փորձառու եղած է շատ կանուխէն, աւելի յարմարութիւն ունենայ զայն սորվեցնելու իր հայրենակիցներուն քան մէկը որուն մայրենի լեզուն եղած է այն եւ դժուարութիւն չէ՛ քաշած, զայն ուսանելու համար: Բաց աստի, մեր տարիներու ուսուցչական փորձառութիւնը մեծապէս օգնած է մեզի գրքիս պատրաստութեան մէջ: Մենք ոչ միայն կը յիշենք այն դժուարութիւնները որոնք կը չարչրկէին մեր ուղեղը ու կը պրկէին մեր լեզուն, այլ կը յիշենք

նոյնպէս մեր դժուարութիւններէն անցնող ուսանողներու ճիգերը ու այդ դժուարութիւնները դիմագրաւելու համար մեր երբեմն յաջող ու երբեմն անյաջող ջանքերը: Ահա այս բոլոր աչքի առջեւ ունենալով աշխատեցանք պատրաստել ներկայ գործը:

Մեր առաջին նշանաբանը եղած է ՈՒՂԵՑՈՅՑ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑՍՆԸ աւտի-ձանաւոր ընել, ուր մէն մի դաս գետին կը պատրաստէ յաջորդին: Այս հիման վրայ պատրաստուած ըլլալով՝ անիկա ո՛չ բառարան մըն է, ո՛չ ալ հաւաքածոյ մը մասնաւոր պարագաներու տակ ըստելիք խօսքերուն (ինչպէս Թոքրիսթներ յաճախ կ'ունենան իրենց ձեռքը օտար երկիրներու մէջէն ճամբորդելու ատեն) այլ՝ ինքնօրէն մեթոտ մը, որ աստիճանաբար, գրեթէ անզգալաբար, պիտի ընտելացնէ զայն ամէնէն գործածական ոճերուն ու արտայայտութիւններուն, միաժամանակ հայթայթելով անոր բաւականաչափ քերականական հմտութիւն որոյդ Անգլիերէնով մը ինքզինքը արտայայտել կարենալու համար կեանքի առօրեայ յարաբերութիւններուն մէջ, պայմանաւ սակայն որ ուսանողը կէտը կէտին հետեւի ամէն մէկ դասի մէջ լուսաբանուած կանոններուն ու ոճերուն զանոնք իւրացնելու փափագով:

Հետեւաբար, գրքիս մէջ հետապնդուած մեթոտին ու ընդհանուր պարունակութեան մասին աւելորդ չենք նկատեր տալ կարգ մը բացատրութիւններ:

1. Ամէն դասի սկիզբը դրած ենք նոյն դասին մէջ գործածուած նոր բառերու մէկ ցանկը, իրենց նշանակութիւնովն ու հայատառ հնչումներովը միասին, իսկ իւրաքանչիւր նախադասութեան Հայերէն թարգմանութիւնը

դրած ենք դիմացը: Աւելորդ նկատեցինք մէն մի նախադասութեան ամբողջական հայատառ հնչումը նշանակել, քանի որ իւրաքանչիւր նոր բառի հնչումը արդէն դրուած է բառացանկին մէջ: Եւ այս՝ երկու նկատումներով, մին՝ տեղ շահիլ, եւ միւսը՝ որ կարեւորագոյնն է, բառերը Անգլիաւորառ ձեռքիս վեջ տպագրելէ որոշակի մտքիս վրայ ու թոյլ չտալ որ ան փորձուի նախադասութիւնները հայատառ մասէն մեքենաբար սորվիլ, առանց ուշադրութիւն տալու բուն Անգլիերէնին: Ուսանողը պէտք է բառերը իրենց հարազատ ձեւին մէջ մտապատկերէ (visualize) ու ո՛չ թէ օտարաւոր ձեւի մը մէջ:

2. Իւրաքանչիւր դաս մասնաւոր բան մը սորվեցնելու նպատակաւ պատրաստուած է: Այդ նիւթը (subject-matter) յաճախ դրուած է դասին սկիզբը, երբեմն զանց առնուած է քայց նա հոն է, ու քիչ մը ուշադրութիւն կը բաւէ տեսնելու թէ ինչ մասնաւոր Փրագմէր, ոճ կամ օրէնք է որ կը շեշտուի այդ դասին մէջ:

3. Կարելիութեան սահմանին մէջ աշխատած ենք խոյս տալ Քերականական «թէքնիք», անուններէ ու բացատրութիւններէ: Քերականական կանոնները աշխատած ենք սորվեցնել նախադասութեան մէջ, գրեթէ յանգէտս, զգուշանալով վերացականութիւններէ: Մէկ խօսքով գործածուած մեթոտը մակաբերական (inductive) է բոլորովին:

4. Օրինակներուն մէջ ընականութեան մասնաւոր խնամք տարուած է: Ինչպէս վերը ակնարկեցինք, գիրքը՝ իր պարունակութեամբ գերազանցապէս որոշ ծրագրի մը համաձայն ընտրուած նախադասութիւններու հաւաքածոյ մը կրնայ նկատուիլ, յաճախ խօսակցութեան

ծելով, որ մէն մի նախադասութիւն ի հարկէ բնականորէն կը յաջորդէ իր նախորդին: Ուր որ գործածուած ատաղծը շարունակական խօսակութեան նիւթը չի կազմեր, այլ անջատ նախադասութիւններէ կը բաղկանայ. հոն դարձեալ ուշադրութիւն տրուած է որ նախադասութիւնները տիրպար նախադասութիւններ ըլլան թէ՛ ձեւի եւ թէ՛ իմաստի տեսակէտներով: Միշտ մեր աչքին առջեւ ունեցած ենք այն սկզբունքը, թէ նախադասութիւն մը, որ բառ մը, ոճ մը կամ՝ կանոն մը լուսաբանելու պաշտօնը ունի, պէտք է կատարելապէս բնական ըլլայ որպէս գի մտքին վրայ տպաւորութիւնը մնայուն ըլլայ. քերականապէս ուղիղ ըլլալը բաւական չէ: Այս մասին եւս ոչ մէկ ջանք չէ խնայուած:

5. Ընթերցանութեան համար հոս հոն յարմար կտորներ զետեղած ենք, թէ՛ երեւակայական նախադասութիւններու տաղտուկը փարատելու, եւ թէ՛ ուսանողին մէջ ընթերցանութեան փափագը արթնցնելու ու ճաշակը զարգացնելու համար:

6. Մասնաւոր գլուխ մը յատկացուած է *Shall, will, can, may* բայերուն եւ անոնց անցեալ ժամանակներուն ուղիղ գործածութիւնը լուսաբանուած է յարմար օրինակներով: Այս օժանդակներուն միջեւ եղած ներքին տարբերութիւններուն դասաւորումէն ու վերլուծումէն կը կարծենք թէ նոյն իսկ բաւական զարգացածներ պիտի կրնան օգտուիլ:

7. Ամէնէն գործածական Անորոշ Դերանուններ, Մակբայներ, Շաղկապներ ու Նախադրութիւններ այբուբենական կարգով բացատրուած են պատշաճ օրինակներով:

8. Մասնաւոր գլուխ մը յատկացուցած ենք նախադրութիւններով միասին գործածուող բայերու, իւրաքանչիւր իմաստ լուսաբանելով յարմար օրինակով մը:

9. Երբեմն Դասերու վերջը գրաւոր աշխատանք նշանակուած է ուսանողին համար, որ պէտք է ուշի ուշով հետեւի տրուած հրահանգներուն ու հաւատարմօրէն կատարէ զանոնք:

Դասագիրք մը, որչափ ալ խնամքով ու լաւ պատրաստուած ըլլայ, անոր տալիք արդիւնքը մեծ չափով կախում՝ ունի ուսանողին կամքէն ու անոր իր սեփական կարողութիւններուն յարատեւ կիրարկումէն: Մենք յաւակնութիւնը չունինք այս գրքին միջոցաւ երեք ամսուան մէջ մաքուր Անգլիերէն գրել, խօսիլ սորվեցնելու. քայց եթէ ուսանողը լրջօրէն վերցնէ իր գործը, եւ հաւատարմօրէն կատարէ իր բաժինը, շատ քան պիտի կրնայ սորվիլ համեմատաբար կարճ ժամանակի մէջ, ու մենք կատարելապէս ապահով կը զգանք ըսելու, թէ լաւ Բառարանի մը ու մի քանի յարմար ընթերցարաններու օգնութեամբ՝ այս գիրքը իրեն թէ՛ ուսուցիչի եւ թէ՛ ուղեցոյցի դեր պիտի կատարէ, ոչ միայն Անգլիերէն լեզուի մասին գործնական հմտութիւն մը ձեռք բերելու, այլ նաեւ՝ շատ մը օգտակար ու խիստ սովորական դարձած ոճերու ու արտայայտութիւններու տիրանալու: Այս տեսակէտէն գիրքը իր տեսակին մէջ եզական պէտք է նկատուի:

Կը յուսանք թէ մեր այս համեմատ փորձը համակրութեամբ պիտի ընդունուի իբր լուրջ ու խղճամիտ աշխատասիրութիւն մը, որ նպատակ ունի լրացնելու պէտք մը,

որ հետզհետե անելի հրամայական դառնալու սահմանում ըլլալ կը թուի:

Պարտք կը զգանք մեր մասնաւոր երախտագիտութիւնը յայտնել Հարթֆորտ Սէմինթրիի ուսուցիչ ու իր լեզուաբանական ուսումնասիրութիւններովը Ամերիկահայութեան ծանօթ Բրոք. Մ. Անանիկեանի, որ բարութիւնը ունեցած է աչքէ անցնելու ձեռագիրս ու խիստ օգտակար թեւադրութիւններ ընելու:

Գոհունակութեամբ պիտի ընդունինք ո եւ է թեւադրութիւն կամ նոյն իսկ քննադատութիւն ձեռնհաս անծանց կողմէ, ինչ որ վստահ ենք թէ իր օգտակարութիւնը պիտի ունենայ այս ուղղութեամբ ո եւ է ապագայ աշխատասիրութիւն մը անելի կատարելագործում ու պահանջին համապատասխան ընծայելու:

Յ. Վ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Պրոքլեն, Ն. Ե., 1924:

LESSON I.

a, the.

Vocabulary.

a	է	մը	I see	այ տեսնեմ
man	մէն	մարդ (այր)	have	հէյ ունենալ
woman	մէն-մէն	կին	I have	այ հէյ ունիմ
boy	մէյ	տղայ, մանչ	this	այս
girl	կէլ	աղջիկ	this is	այս է
dog	մէյ	շուն	not	չէ
cat	մէյ	կատու	but	բայց
book	մէյ	գիրք	the	...ը
pen	մէյ	գրիչ	and	եւ
see	մէ	տեսնել		

A man Մարդ մը

The man Մարդը

A book Գիրք մը

A woman Կին մը

The woman Կինը

The book Գիրքը

A man and a woman.

The man and the woman.

A boy and a girl.

The boy and the girl.

A dog and a cat.

The dog and the cat.

Այր մը եւ կին մը:

Այրը եւ կինը:

Մանչ մը ու աղջիկ մը:

Մանչը ու աղջիկը:

Շուն մը եւ կատու մը:

Շունը եւ կատուն:

I see a man and a woman.

I see a boy and a girl.

I see a dog and a cat.

I see the dog and the cat.

Մարդ մը (այր) ու կին մը կը տեսնեմ:

Մանչ մը եւ աղջիկ մը կը տեսնեմ:

Շուն մը եւ կատու մը կը տեսնեմ:

Շունը եւ կատուն կը տեսնեմ:

I see the man but not the woman.

I see the boy but not the girl.

Ես մարդը կը տեսնեմ, բայց ոչ կինը:

Ես մանչը կը տեսնեմ, բայց աղջիկը ոչ:

LESSON 3.

Անձնական Դերանուններ:

(Personal Pronouns).

	Եզակի	Բազմակի		Եզակի	Բազմակի
I	այ	ես	We	--ի	Մենք
Thou	դու	դու	You	ե--	Դուք
He	նի	նա (Ար--ի--ն)	They	դե--	Անոնք
She	նի	նա (Իգ--ի--ն)			
It	նի	նա (2-րդ)			

Vocabulary.

go	գնալ	uncle	շատ	Հորեղբայր
stay	մնալ	my	մի	մորեղբայր
come	գալ	to	նա	(տրական հո--)
want	պահանջել	speak	խոսել	[խոս]
let	թող	your	դու	
two	երկու	where	հոր	
will	պիտի	here	հոր	
may	կարող	John	Յոհան	
father	հայր	Peter	Փիլիպ	
mother	մայր	if	եթե	
brother	եղբայր	them	դրանք	
sister	քույր			

You and I	ե-- ե--	Դու եւ ես
He and I	նի ե--	Նա եւ ես
She and I	նի ե--	Նա եւ ես

We two	--ի	Մենք երկուքս
You two	ե--	Դուք երկուքս
They two	դե--	Անոնք երկուքս

You two come; let John go.	Դուք երկուքս գալ. թող Յոհան գնալ.
You two go; let Peter stay.	Դուք երկուքս գնալ. թող Փիլիպ մնալ.
Peter, you stay here; let John go.	Փիլիպ, դու մնալ հոր կեցիք. թող Յոհան գնալ.

I want you, John; let Peter go.	Ես քեզ կ'ուզեմ, թող Պետրոսը երթայ.
I want you, Peter, not John.	Պետրոս, ես քեզ կ'ուզեմ, ոչ թե Յոհան.
I want to see you, John.	Ես քեզ տեսնել կ'ուզեմ.
I want to speak to you, Peter.	Պետրոս, ես կ'ուզեմ քեզի խոսիլ.

I want to speak to your mother.	Մորդ խոսիլ կ'ուզեմ.
I want to speak to your sister, John.	Ես քեզի քույր խոսիլ կ'ուզեմ.
I want to speak to your brother.	Եղբորդ խոսիլ կ'ուզեմ.
I want to speak to your uncle.	Մորեղբորդ խոսիլ կ'ուզեմ.
Where is your aunt, Peter?	Պետրոս, ուր է մորաքույրդ.
My aunt is here. She is not here.	Մորաքույրս հոս է: Նա հոս չէ:
John, my brother wants to see you.	Ես քեզ տեսնել կ'ուզեմ.
Matilda, my mother wants to speak to you.	Մատիլդա, մայրս քեզի խոսիլ կ'ուզեմ.
John, you may stay here, if you want to.	Ես քեզ կ'ուզեմ մնալ, եթե կ'ուզես.
Peter, let them go, you and I will stay here.	Պետրոս, թող անոնք երթան, դու եւ ես հոս պիտի մնանք.

LESSON 4.

Exercises in the verb "To have".

New Words.

Picture	պատկեր	Hair	հիւսիք	մազ
Four	չորս	in it	նրա մէջ	
Pencil	մատիտ	Ten	տասը	
Black	սև	Pretty	քիթ	
Blue	կապույտ	Nose	չորս	
With	...ով	Or	կամ, թէ ոչ	
Not one	ոչ մէկ	Love	սէր, սիրել	
No	ոչ	Her	հիմ (նրա)	
Red	կարմիր	Five	հինգ	
Brown	թուխ	Who?	վերջ	
Curly	գանգրաւոր			

I have a book.
 I have a book with pictures in it.
 I have a father and a mother.
 I have a father, but no mother.
 I have a mother, but no father.
 I have four sisters, but no brother.
 I have five sisters, but not one brother.
 You have a pencil.
 You have a blue pencil.
 He has a blue pencil.
 I have ten blue pencils, but not one red.

Mary has brown eyes.
 Lucy has curly hair.
 My sister Matilda has curly hair.
 Who has blue eyes?
 My brother has blue eyes.
 Has Mary curly hair?

Ես գիրք մը ունիմ:
 Ես պատկերազարդ գիրք մը ունիմ:
 Ես հայր եւ մայր ունիմ:
 Ես հայր ունիմ, բայց մայր ոչ:
 Ես մայր ունիմ, բայց հայր ոչ:
 Ես չորս քոյր ունիմ, բայց եղբայր ոչ:
 Ես հինգ քոյր ունիմ, բայց մէկ հասակ եղբայր չունիմ:
 Դու ունի մատիտ մը ունիս:
 Դու ունի կապույտ մատիտ մը ունիս:
 Նա կապույտ մատիտ մը ունի:
 Ես տասը հատ կապույտ մատիտ ունիմ, բայց ոչ մէկ հասակ կարմիր:
 Մարիամ թուխ աչքեր ունի:
 Լուսիա գանգրաւոր մազեր ունի:
 Քոյրս Մատիլդա գանգրաւոր մազեր ունի:
 Ո՞վ կապույտ աչքեր ունի:
 Եղբայրս կապույտ աչքեր ունի:
 Մարիամ գանգրաւոր մազեր ունի:

Has Lucy blue eyes or brown eyes?
 Who has a pretty dog?
 We have a pretty dog.
 Who has a pretty nose?
 Matilda has a pretty nose.
 Has she?
 Lucy loves her books.

Լուսիա կապույտ աչքեր ունի թէ ոչ թուխ:
 Ո՞վ ունի աղուորիկ շուն մը:
 Մենք ունինք աղուորիկ շուն մը:
 Ո՞վ ունի աղուոր քիթ:
 Մատիլդա աղուոր քիթ ունի:
 Իրա՞ն:
 Լուսիա կը սիրէ իր գիրքերը:

S գրին երկու գործածութիւնը կը տեսնենք այս դասին մէջ, առաջին՝ յոգնակի շինելու համար, pencil, pencils, մատիտ, մատիտներ, երկրորդը՝ բայի մը ներկայ ժամանակ, եղանակի երրորդ, գէմքին մէջ, ինչպէս Lucy loves her books.

LESSON 5.

To love — Սիրել:

ՆԵՐՍԵՍ ԺԱՄԵՆԱԿ

Նգահի

I love այս լուսն կը սիրեմ
 You love ես լուսն կը սիրես
 He loves հիւսն կը սիրէ (աւելան)
 She loves շիւսն կը սիրէ (նշան)
 It loves ին լուսն կը սիրէ (նշան)

Յոգնակի

We love մենք լուսն կը սիրենք
 You love ես լուսն կը սիրէք
 They love անոնք լուսն կը սիրեն

New Words.

teacher	միստր	ուսուցիչ	live	միստր	ապրիլ, բնակիլ
too	միստր	ալ, եւս	work	միստր	գործ, գործել
like	միստր	սիրել	yes	միստր	այո
story	միստր	պատմութիւն	good	միստր	լաւ, բարի
just	միստր	միշտ, շատ	their	միստր	նրանց, իրենց
me	միստր	գիտ	help	միստր	օգնել

farm	ֆարմ	ագարակ	us	էս	մեզ
friend	ֆրենդ	բարեկամ	our	ուր	մեր
lend	լենդ	փոխ տալ	big	բիգ	մեծ
please	փլեյզ	հաճիք			

I love my books.
Lucy loves her books.
She loves her teachers, too.
I like this story.
I just love this story.

Love me, love my dog.
Do you love your books?
Do you love your teachers?
I do love my books.

I do love my teachers.

Do you like your work?
Yes, I do. Sure I do.

Good boys love their books.

Good girls love to help their mothers.

We love our friends and they love us.

Lend me a blue pencil, please.

I haven't a blue pencil.

I have a red pencil.

You may have it, if you want to.

We have a farm. We have a big farm.

We have many trees on the farm.

I love to live on the farm.

Ես գիրքերս կը սիրեմ:
Լուսիա իր գիրքերը կը սիրէ:
Նէ իր ուսուցիչներն ալ կը սիրէ:
Ես այս պատմութիւնը կը սիրեմ:
Ես այս պատմութիւնը շատ կը սիրեմ:
Սիրէ զես, սիրէ շունս:
Գիրքերդ կը սիրես:
Ուսուցիչներդ կը սիրես:
Գիրքերս կը սիրեմ (անշուշտ կը սիրեմ):
Ուսուցիչներս կը սիրեմ (անշուշտ կը սիրեմ):
Գործդ կը սիրես:
Այո, կը սիրեմ: Անշուշտ կը սիրեմ:
Բարի տղայք իրենց գիրքերը կը սիրեն:
Բարի աղջիկներ իրենց մայրերուն օգնել կը սիրեն:
Մենք մեր բարեկամները կը սիրենք եւ անոնք ալ մեզ կը սիրեն:
Հաճիս, ինծի կապոյտ մատիտ մը փոխ տուր:
Կապոյտ մատիտ չունիմ:
Կարմիր մատիտ մը ունիմ:
Եթէ կ'ուզէք, կրնաք ունենալ զայն:
Մենք ագարակ մը ունինք: Մեծ ագարակ մը ունինք:
Ագարակին վրայ (մէջ) շատ ծառեր ունինք:
Ես ագարակի վրայ (մէջ) ապրիլ կը սիրեմ:

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԳՈՐԺ

love բային ներկայ ժամանակը առջեւդ ունենալով հետեւեալ բայերուն ներկայ ժամանակը գրել ու յետոյ գրուածը գոց սորվել help, lend, like, live.

LESSON 6.

Յուցական Դերանուններ:

(Demonstrative Pronouns.)

This	այս	That	այդ
These	ատոնք	Those	ատոնք
These are	այսնք են	Those are	այդնք են

New Words.

Take	լեյն	առնել, տանիլ
sailor	սեյլոր	նավաղ
soldier	սոլդիէր	զինուոր
child	չայլ	տղայ
children	չիլըն	տղայք
noisy (noise)	նոյզ	աղմկոտ
there	թէր	հոն
which one?	ի՞նչն ունի	որը (մէկը)
this one	այսն	այս (այս մէկը)
that one	այդն	այդ (այդ մէկը)
cherry	չէրի	կեռաս
mine	մայն	իմս
are going	ալ յօնիլ	կ'երթան
home	հոմ	տուն, հայրենիք
town	թաւն	գիւղաքաղաք
public	փաբլիք	հասարակաց
high	հայ	բարձր
High School	հայ "սքուլ"	Բարձրագոյն Դպրոց
Public School	փաբլիք "սքուլ"	Հանրային Դպրոց
from	ֆրոմ	... են
young	յունկ	երիտասարդ
young man	յունկ մէն	երիտասարդ անձ
young men	յունկ մէն	երիտասարդներ

this way	որակն --է,	այս ճամբէն
that way	որակն --է,	այդ ճամբէն
hungry	հընչի	անօթի
best	լէւի	ամենալաւ, շատ
neighbor	շէյրա	դրացի
station	սթէյշըն	կայարան

This is my book.

This book is mine; that one there is not mine.

This sailor is my uncle.

That soldier is from my home town.

These are my books; which ones are yours?

These trees are apple-trees.

Those trees are cherry-trees.

This child is hungry.

These children are noisy.

These girls are going to Public School.

Those boys are going to High School.

These young men are going to college.

My books and those of Henry.

My dog and that of my neighbor.

Which one do you want?

Which one do you like best?

Come this way; that (way) takes to the station.

Ասիկա իմ գիրքս է:

Այս գիրքը իմն է. այդ իմն չէ:

Այս նաւաղը իմ մօրեղբայրս է (նաեւ հօրեղբայր):

Այդ զինուորը իմ ծննդավայրէս է:

Ասոնք իմ գիրքերս են. որոնք են ձերինները:

Այս ծառերը խնձորենի են:

Այն ծառերը կեռասենի են:

Այս տղան անօթի է:

Այս տղաքները աղմկոտ են (շատ աղմուկ կը հանեն):

Այս աղջիկները Հանրային Դպրոց կ'երթան:

Այդ տղաքները Բարձրագոյն Վարժարան կ'երթան:

Այս երիտասարդները գողնալ կ'երթան:

Իմ գիրքերս ու Հենրիինները:

Իմ շուռն ու դրացիինս:

Ո՞ր մէկը կ'ուզես:

Ո՞րը ամէնէն շատ կը սիրես:

Այս ճամբէն եկուր. ատիկա կայարանը կը տանի:

LESSON 7.

Ստացական Դերանուններ:

(Possessive Pronouns.)

My, mine	մայ, մայն	իմ, իմն, իմիններս
your, yours	եր, ր	քու, քուկդ, քուկիններդ
His	հի	անոր, անորին, անորինները (արական)
Her, hers	հըր, հըրն	անոր, անորին, անորինները (իգական)
its	ի	անոր (չեզոք կամ անկենդան իրերու)
our, ours	ուր, ւրն	մեր, մերինը, մերինները
Your, yours	եր, ր	Ձեր, ձերինը, ձերինները
Their, theirs	որ, ր	անոնց, անոնցինը, անոնցինները

Words.

House	հաւս	տուն	classmate	սը-սըյն	դասարնկեր
next	նէքսթ	յաջորդ	old	օլդ	հին, վաղեմի
same	սեյմ	նոյն	no one	նօ ուն	ոչ մէկը
street	սթրիթ	փողոց	no one's	նօ ունի	ոչ մէկուն
were	ուր	էին			մօրեղբօրորդի
garden	գարտէն	պարտէզ	cousin	քույն	հօրեղբօրորդի
fault	ֆօլթ	յանցանք	name	նեյմ	անուն
shoe	շու	կոշիկ	I am	այ էմ	ես եմ

My book and yours (your book). իմ գիրքս եւ քուկինդ:

My books and yours (your books). իմ գիրքերս ու քուկիններդ:

My sister and hers (her sister). իմ քոյրս եւ անորը:

Your house and ours (our house). Ձեր տունը ու մերինը:

Our garden and theirs (their garden). Մեր պարտէզը ու անոնցինը:

This pencil is mine: which is yours? Այս մատիտը իմն է, քուկինդ ո՞րն է:

My house is next to his (his house). Իմ տունս իրենին կից է:

Our garden is next to theirs
(their garden).
Your house is in the same
street as his.
Her father is a friend of my
father's.
Her brother and mine were
classmates.
It is my fault, not yours.
It is no one's fault.
His shoes are black, mine
are brown.
My name is John, my cou-
sin's is Dick.
He is an old friend of mine.
I am an old friend of your
father's.
She is an old neighbor of ours.

Մեր պարտեզը իրենցին կից է:
Մեր տունը եւ անոր տունը մի-
եւնոյն փողոցին մէջն է:
Անոր հայրը իմ հօրս բարեկամ
ներէն է:
Անոր եղբայրը ու իմ դասընկեր-
ներ էին:
Յանցանքը իմն է, ոչ թէ ձերը:
Յանցանքը եւ ոչ մէկուն է:
Անոր կոշիկները սեւ են, իմին-
ներս թուի են:
Իմ անունս Յովհաննէս է, իմ մօ-
րեղբորդուս անունը Տիք է:
Նա վաղեմի բարեկամներէս
մէկն է:
Ես քու հօրդ վաղեմի բարեկամ-
ներէն եմ:
Նէ մեր վաղեմի մէկ գրացին է:

LESSON 8.

About Learning English.

This is a good book.
This is a very good book.
It is a very good book to
learn English from.
I am learning English wi-
thout a teacher.
This is the eighth lesson.
I now know more than a
hundred words.
English is a good language.
It is a useful language
It is not a difficult language
to learn.
This lesson has about thirty
new words.

Ասիկա լաւ գիրք մըն է:
Ասիկա շատ լաւ գիրք մըն է:
Անգլերէն սորվելու համար
շատ լաւ գիրք մըն է:
Ես առանց ուսուցիչի Անգլիե-
րէն կը սորվիմ:
Ասիկա ութերորդ դասն է:
Հիմա հարիւրէն աւելի բառ գի-
տեմ:
Անգլերէնը լաւ լեզու մըն է:
Անիկա օգտակար լեզու մըն է:
Սորվելու համար դժուար լեզու
մը չէ:
Այս դասը մօտաւորապէս երե-
սուն նոր բառ ունի:

It has fifteen sentences.

They are easy sentences.

I learn each sentence by
heart.

I repeat each new word
twenty times

I write each sentence ten
times.

This is the best way to learn
a foreign language.

Տասնհինգ նախադասութիւն
ունի:

Անոնք դիւրին նախադասու-
թիւններ են:

Իւրաքանչիւր նախադասութիւն
գոց կը սորվիմ:

Ամէն նոր բառ քսան անգամ կը
կրկնեմ:

Իւրաքանչիւր նախադասութիւն
տասը անգամ կը գրեմ:

Օտար լեզու մը սորվելու լաւա-
գոյնը կերպը, մեթոտը այս է:

Vocabulary.

Very	վերի	խիստ, շատ	know	չօ	գիտեմ
learn	լըռն	սորվիլ	hundred	հընդհար	հարիւր
each	էյչ	իւրաքանչիւր	difficult	դիֆիքլի	դժուար
lesson	լէսըն	դաս	easy	էյզի	դիւրին
fifteen	ֆիֆթէյն	տասնհինգ	they are	թէյ ար	են
twenty	թուենթի	քսան	heart	հարթ	սիրտ
thirty	թըրթիթի	երեսուն	write	րայթ	գրել
new	նիւ	նոր	repeat	րիփիթ	կրկնել
word	ուորդ	բառ	time	թայմ	անգամ
eighth	էյթի	ութերորդ	best	բէսթ	լաւագոյն
now	նաւ	հիմա	foreign	ֆորէյն	օտար

without	ուիտաութ	առանց
more than	մօր արէն	աւելի քան
language	լէնկուէճ	լեզու
about	էպօութ	մօտաւորապէս
learn by heart	լըռն արայ հարթ	գոց ընել, սորվել
way	ուէյ	կերպ, ճամբայ
sentence	սենթենս	նախադասութիւն

ՀԻՍՏԱՆԳ

Առաջին տասը նախադասութիւնները գոց ըրէ, մինչեւ որ
առանց գրքին նայելու կարենաս անսխալ գրել:

Our garden is next to theirs
(their garden).
Your house is in the same
street as his.
Her father is a friend of my
father's.
Her brother and mine were
classmates.
It is my fault, not yours.
It is no one's fault.
His shoes are black, mine
are brown.
My name is John, my cou-
sin's is Dick.
He is an old friend of mine.
I am an old friend of your
father's.
She is an old neighbor of ours.

Մեր պարտեզը իրենցին կից է:

Մեր տունը եւ անոր տունը մի-
եւնոյն փողոցին մէջն է:

Անոր հայրը իմ հօրս բարեկամ
ներէն է:

Անոր եղբայրը ու իմ դասընկեր-
ներ էին:

Յանցանքը իմն է, ոչ թէ ձերը:

Յանցանքը եւ ոչ մէկունն է:

Անոր կոշիկները սեւ են, իմին-
ներս թուի են:

Իմ անունս Յովհաննէս է, իմ ծո-
րեղծորդուդոյս անունը Տիգրէ:

Նա վաղեմի բարեկամներէս
մէկն է:

Ես քու հօրդ վաղեմի բարեկամ
ներէն եմ:

Նէ մեր վաղեմի մէկ գրացին է:

LESSON 8.

About Learning English.

This is a good book.
This is a very good book.
It is a very good book to
learn English from.
I am learning English wi-
thout a teacher.
This is the eighth lesson.
I now know more than a
hundred words.
English is a good language.
It is a useful language
It is not a difficult language
to learn.
This lesson has about thirty
new words.

Ասիկա լաւ գիրք մըն է:

Ասիկա շատ լաւ գիրք մըն է:

Անգլիերէն սորվելու համար
շատ լաւ գիրք մըն է:

Ես առանց ուսուցիչի Անգլիե-
րէն կը սորվիմ:

Ասիկա ութերորդ դասն է:

Հիմա հարիւրէն աւելի բառ գի-
տեմ:

Անգլիերէնը լաւ լեզու մըն է:

Անիկա օգտակար լեզու մըն է:

Սորվելու համար դժուար լեզու
մը չէ:

Այս դասը մօտաւորապէս երե-
սուն նոր բառ ունի:

It has fifteen sentences.

They are easy sentences.

I learn each sentence by
heart.

I repeat each new word
twenty times

I write each sentence ten
times.

This is the best way to learn
a foreign language.

Տասը հինգ նախադասութիւն
ունի:

Անոնք դիւրին նախադասու-
թիւններ են:

Իւրաքանչիւր նախադասութիւն
գոց կը սորվիմ:

Ամէն նոր բառ քսան անգամ կը
կրկնեմ:

Իւրաքանչիւր նախադասութիւն
տասը անգամ կը գրեմ:

Օտար լեզու մը սորվելու լաւա-
գոյնը կերպը, մեթոտը այս է:

Vocabulary.

Very	վերի	խիստ, շատ	know	չօ	գիտեմ
learn	լըռն	սորվիլ	hundred	հընդհար	հարիւր
each	էյչ	իւրաքանչիւր	difficult	դիֆիքլթ	դժուար
lesson	լէսըն	դաս	easy	էյզի	դիւրին
fifteen	ֆիֆթէն	տասը հինգ	they are	թէյ ար	են
twenty	թընթիթի	քսան	heart	հարթ	սիրտ
thirty	թընթիթի	երեսուն	write	րայթ	գրել
new	նյու	նոր	repeat	րիփիթ	կրկնել
word	ուորդ	բառ	time	թայմ	անգամ
eighth	էյթի	ութերորդ	best	բէսթ	լաւագոյն
now	նոու	հիմա	foreign	ֆորէն	օտար

without --ութիւն

more than մեր քան

language լէնգուէճ

about էրաու

learn by heart լըռն դայ հարթ

way --էյ

sentence -էնթէնս

առանց

աւելի քան

լեզու

մօտաւորապէս

գոց ընել, սորվել

կերպ, ճամբայ

նախադասութիւն

ՀՐԵՀԱՆԳ

Առաջին տասը նախադասութիւնները գոց ըրէ, մինչեւ որ
առանց գրելի նայելու կարենաս անսխալ գրել:

LESSON 9.

The Human Body.

This lesson is about the human body.

Some of the parts of the human body are.

The head	կէտ	գլուխը է
eyes	նշ	աչքերը
ears	կոր	ականջները
nose	նոշ	քիթը
chin	չին	կզակը
hands	մէտ	ձեռքերը
fingers	ֆինգեր	մատները
mouth	մաւտ	բերանը
lips	լիփ	շրթունքները
teeth (tooth)	թիթ (թիթ)	ականջները
neck	նեկ	պարանոցը
arms	արմ	թեւերը
legs	լէկ	սրունքները
feet (foot)	ֆէթ (ֆէթ)	ոտքերը
toes	թոշ	ոտքի մատները
shoulders	շուլդր	ուսերը

Place your finger on each of these and name them.

Ասոնցմէ իւրաքանչիւրին վրայ մատդ դիր ու անունները տուր:

We shall have some more exercises in the next lesson.

Եւ շուրջ դասին մէջ քանի մը հրահանգներ եւս պիտի ունենանք:

Vocabulary.

about	է-մ-մ-մ վրայ, մասին	part	է-մ-մ	մաս
human	մէ-մ-մ մարդկային	name	նէ-մ	անունը տալ
body	մ-մ-մ մարմին	shall	շէ-մ	պիտի
place	է-մ-մ տեղ	exercise	է-մ-մ-մ-մ	հրահանգ
some	մ-մ-մ մի քանի	of	մ-մ	(սեռական հարկով)

LESSON 10.

The Human Body (Concluded).

I have two arms and two legs.

You have two eyes and two ears.

John has large, black eyes.

Armenians have black eyes.

Dorothy has beautiful, white teeth.

Paul has a small head.

Lucy has a small, round chin.

She has a pretty nose, too.

My little sister has curly hair.

The negro has very thick lips.

Esther has a lovely neck.

She has very rich hair.

My brother has short legs.

Mary has small feet.

Bertha has milk-white hands.

She has thin fingers.

Your sister has pretty teeth.

The English have fair hair.

Ես երկու բազուկ ու երկու սրունք ունիմ:

Դու երկու աչք ու երկու ականջ ունիս:

Յովհաննէս խոշոր, սեւ աչքեր ունի:

Հայերը սեւ աչքեր ունին (կ'ու-նենան):

Տարթի գեղեցիկ, ճերմակ ականքներ ունի:

Պողոսը պզտիկ գլուխ մը ունի:

Լուսիա փոքր, կլոր կզակ մը ունի:

Նէ աղւորիկ ալ քիթ ունի:

Իմ փոքրիկ քոյրս գանգրաւոր մազեր ունի:

Խափշիկը խիստ թանձր շրթներ ունի:

Եսթերը սիրուն պարանոց մը ունի:

Նէ խիստ ճոխ մազեր ունի:

Եղբայրս կարճ սրունքներ ունի:

Մարիամը փոքր ոտքեր ունի:

Պերթա կաթի պէս ճերմակ ձեռքեր ունի:

Նէ բարակ մատեր ունի:

Ձեր քոյրը աղւոր ականքներ ունի:

Անգլիացիք շէկ մազեր ունին:

Vocabulary.

large	լարճ	մեծ, խոշոր	thick	թիշ	թանձր
white	հ-մ-մ	ճերմակ	short	շոր	կարճ
small	մ-մ	փոքր	rich	րիշ	ճոխ
round	ր-մ-մ	կլոր	fair	ֆէր	շէկ
little	լիթ	պզտիկ	milk	միլ	կաթ
negro	նիգրո	խափշիկ	thin	թին	բարակ, նիհար

lovely	լիզի	սիրուն
curly	լիզի	գանգրաւոր
beautiful	շիւղի	գեղեցիկ
the English	անգլիացի	անգլիացի

LESSON 11.

Have քային Ներկայ հարցախոսքը:

Have I?	ունի՞մ	Have we?	ունի՞նք
Have you?	ունի՞ս	Have you?	ունի՞ք
Has he, she, it?	ունի՞	Have they?	ունի՞ն

You have a fine head.	Գեղեցիկ գլուխ մը ունիս:
Have I?	Այնպէ՞ս է:
Has he broad shoulders or narrow shoulders?	Լայն ուսեր ունի թէ ոչ նեղ:
He has very broad shoulders.	Հատ լայն ուսեր ունի:
Has she black hair or fair hair?	Նէ սէւ թէ շէկ մազեր ունի:
She has neither: she has red hair.	Եւ ոչ մէկը. Նէ կարմիր մազեր ունի:
What kind of skin have the negroes?	Խափշիկները ինչ տեսակ մորթ ունին:
They have black skins.	Անոնք սև մորթ ունին:
What kind of skin have the Japanese?	Ճափոնցիք ինչ տեսակ մորթ կ'ունենան:
They have yellow skins.	Անոնք դեղին մորթ կ'ունենան:
What kind of skin have the Indians?	Հնդիկները ինչ տեսակ մորթ ունին:
They have red skins.	Անոնք կարմիր մորթ ունին:
Have the negroes white skins or yellow skins?	Խափշիկները ճերմակ թէ դեղին մորթ ունին:
Neither; they have black skins.	Եւ ոչ մին. անոնք սև մորթ ունին:
Have the Chinese red skin or black skins?	Չինացիք կարմիր թէ սև մորթ ունին:
Neither; they have yellow skins.	Եւ ոչ մէկը. անոնք դեղին մորթ ունին:

What kind of noses do the negroes have?	Խափշիկները ինչ տեսակ քիթ կ'ունենան:
They have broad, flat noses.	Անոնք լայն, տափակ քիթ կ'ունենան:
What kind of hair do they have?	Ի՞նչ տեսակ մազեր ունին:
They have black, curly hair.	Անոնք սև, գանգրաւոր մազեր ունին:

Vocabulary.

fine	ֆայն	դեղեցիկ	yellow	էլը	դեղին
broad	բրոդ	լայն	Japanese	ճէփէյն	ճափոնցի
flat	ֆլէթ	տափակ	Chinese	Չինեյն	Չինացի
narrow	նարո	նեղ	Indian	Ինդիյն	Հնդիկ
skin	սկին	մորթ	what kind	հաւաթի տեսակ	
red	րէդ	կարմիր	neither	նէյթը	ոչ մէկը, ոչ ան, ոչ

LESSON 12.

Թիւերը: (The Numbers.)

This lesson is about numbers.	Այս դասը թիւերու մասին է:
We are now ready to learn numbers.	Հիմա պատրաստ ենք թիւերը սորվելու:
First learn from one up to ten.	Նախ մէկէն մինչեւ տասը սորվէ:
Then learn from ten up to twenty.	Թետոյ տասէն մինչեւ քսան սորվէ:
After that it is very easy.	Անկէ վերջը շատ դիւրին է:
You just repeat the numbers which you have already learned.	Միայն արդէն սորված թիւերդ կը կրկնես:
Here they are up to one million.	Ահա ասիկ անոնք մինչեւ մէկ միլիոն:

One	աւոն	մէկ	Six	չիտ	վեց
Two	թու	երկու	Seven	սէփթ	եօթը
Three	թերթ	երեք	Eight	էյթ	ութը
Four	ֆոր	չորս	Nine	նայն	ինը
Five	ֆայվ	հինգ	Ten	թեն	տասը

Eleven	հիւշ	տասներմէկ
Twelve	բնւի	տասներկու
Thirteen	բնւիւն	տասներեք
Fourteen	քօրնիւն	տասներորս
Fifteen	քիւքնիւն	տասներհինգ
Sixteen	վիւնիւն	տասներվեց
Seventeen	վիւնիւնիւն	տասներութ
Eighteen	եօթնիւն	տասն եւ ութ
Nineteen	նոյնիւն	տասն եւ ինը
Twenty	բնւիւն	քսան

Twenty one	բնւիւնիւն	քսան եւ մէկ
Twenty two, etc.	բնւիւնիւնիւն	քսան եւ երկու
Thirty	թնւիւն	երեսուն
Forty	քօրնիւն	քառասուն
Fifty	քիւքնիւն	լիսուն
Sixty	վիւնիւն	վաթսուն
Seventy	վիւնիւնիւն	եօթանասուն
Eighty	եօթնիւն	ութսուն
Ninety	նոյնիւն	իննսուն

One Hundred	հարիւր	հարիւր
Two Hundred	երկու հարիւր	հարիւր
Three Hundred	երեք հարիւր	հարիւր
Four Hundred	չորս հարիւր	հարիւր
One Thousand	հազար	հազար
Two Thousand	երկու հազար	հազար
Ten Thousand	տասը հազար	հազար

One Hundred Thousand	հարիւր հազար	հարիւր հազար
Two Hundred Thousand	երկու հազար	երկու հազար
One Million	միլիոն	միլիոն
Two Million	երկու միլիոն	երկու միլիոն

New Words.

Number	նշան	թիւ	first	ճշմարտ	նախ
ready	էրեւել	պատրաստ	then	յետոյ	
up to	ընդ	մինչեւ	just	միայն, ճիշդ	

after that	էտէտ	անկէ վերջը
already	յաբար	արդէն
which	հիւս	որ
here they are		ահա ահա

Գ Ե Լ Ի Դ Ե Թ Ժ

Վերի թիւերը սորվելէ վերջ գրել թուղթի մը վրայ կը
կին եւ կրկին մինչեւ որ կատարեալապէս համաձայնի գրքին հետ:

LESSON 13.

ԴԱՍԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

Ordinal Numerals.

Դասական թուականները կը շինուին, (առաջին երեքը
բացառութիւն ըլլալով) պարզ թուականներու ծայրը th
աւելցնելով:

First	ճշմարտ	Առաջին	Sixth	Վիշերորդ
Second	Երկրորդ	Երկրորդ	Seventh	Վեցերորդ
Third	Երրորդ	Երրորդ	Eighth	Ութերորդ
Fourth	Չորրորդ	Չորրորդ	Ninth	Նոյներորդ
Fifth	Քիւքնորդ	Հինգերորդ	Tenth	Թնւիւն

Eleventh	Վիշմարդ	Տասներմէկերորդ
Twelfth	Վիշմարդ	Տասներկուերորդ
Thirteenth	Վիշմարդ	Տասներեքերորդ
Fourteenth	Քօրնիւն	Տասներորս
Fifteenth	Քիւքնիւն	Տասներհինգերորդ
Sixteenth	Վիւնիւն	Տասներվեցերորդ
Seventeenth	Վիւնիւնիւն	Տասն եւ եօթերորդ
Eighteenth	Եօթնիւն	Տասն եւ ութերորդ
Nineteenth	Նոյնիւն	Տասն եւ իններորդ
Twentieth	Բնւիւն	Քսաներորդ
Twenty first	Քսանիւնիւն	Քսան եւ մէկերորդ
Twenty second	Քսանիւնիւնիւն	Քսան եւ երկուերորդ
Twenty third	Քսանիւնիւնիւն	Քսան եւ երեքերորդ
Twenty fourth, etc.	Քսանիւնիւնիւնիւն	Քսան եւ չորրորդ

Thirtieth	Թնւրիցն	երեսուներորդ
Thirty first	Թնւրիցն քսուր	երեսունըմեկերորդ
Thirty second	Թնւրիցն քսուր	երեսուներկուերորդ
Thirty third	Թնւրիցն քսուր	երեսուներեքերորդ
Thirtieth fourth, etc.	Թնւրիցն քսուր	երեսուն եւ չորրորդ
Fortieth	Քսուրիցն	Քսուսուներորդ
Fiftieth	Քսուրիցն	Յիսուներորդ
Sixtieth	Սեփնիցն	Վաթսուներորդ
Seventieth	Սեփնիցն	Եօթսուներորդ
Eightieth	Էփնիցն	Ութսուներորդ
Ninetieth	Նոյնիցն	Ինսուներորդ
One hundredth	Ուսն հնւորէրէր	Հարիւրերորդ
One thousandth	Ուսն հնւորէրէր	Հազարերորդ

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Նախընթաց Գրախն պէս:

New Words in Lesson 14.

say	եյ	րսել	money	մընի	գրամ
was	ուսն	էր	got (get)	կալ	ունեցած
put	քսել	դնել	pound	քսուսն	լիպրա
stick	սիկ	գաւազան	sugar	շուկը	շաքար
arrive	էրայլ	հասնիլ	leave	լիլ	ձգել
can	էն	կրնալ	England	Էնգլան	Անգլիա
for	քսել	համար	building	ուիլդինգ	շէնք
quarter	քսուրիցն	քաւորդ	room	քսուս	սենեակ

LESSON 14.

ՀԱՐՑԱԿԱՆՆԵՐ

Interrogatives.

Who?	հո-	Who is this man?
		Ո՞վ է այս մարդը:
Whom?	հոս-	Whom do you know in Boston?
		Ձո՞վ կը ճանչնաս Պոսթոն:
Whose?	հոսն-	Whose house did you say this was?
		Որո՞ւ տունն է ըսիք այս:

What for?		What did you do that for?
		Ինչո՞ւ ըրիր այդ բանը:
Where?	հո-էր	Where did you put my stick?
		Գաւազանս ուր դրիք:
When?	հո-էն	When did you arrive from Chicago?
		Շէքակոէն երբ ժամանեցիք:
How?	հոս-	How are you? How do you do?
		Ի՞նչպէս էք, ի՞նչ կ'ընէք:
		How do you know it?
		Ինչէ՞ն գիտես:
Where from?	հո-էր քսուս	Where do you come from?
		Ուրկէ՞ կու գար:
How many?	հոս- Դնի	How many apples for a quarter?
		Քաւորդի մը քանի՞ խնձոր կու տար:
How much?	հոս- Դն	How much the pound is sugar?
		Շաքարին լիպրան քանի՞ կը ծախէք:
		How much money did you have about you?
		Ձեր քովը մըշտփ գրամ ունիք:
Why?		Why don't you learn your lesson?
		Ինչո՞ւ դասդ չես սորվիր:
How old?	հոս- Ելր	How old are you?
		Քանի՞ տարեկան էք:
How far?	հոս- քսուս	How far is Boston from here?
		Պոսթոն ասկէ մըշտփ հեռու է:
		How far in the book did you read?
		Գիրքը մինչեւ ուր կարդացիք:
How about?	հոս- Էդսոս-	How about that book you were going to lend me.
		Իրաւ, ուր մնաց այն գիրքը զոր ինձ փոխ պիտի տայիք:
How long?	հոս- Ենի	How long are you going to stay here?
		Հոս մըքան ատեն պիտի մնաք:

- How soon? Կո՞ւր երբ Կը կ'ըլլայ Տէր
England?
Ե՞րբ պիտի մեկնիք Անգլիա:
- How large? Կո՞ւր քան Կը
Ի՞նչ մեծութեամբ սենեակ մըն է:
- How tall? Կո՞ւր բարձր Կը
Building?
Ուղղորդութիւն Շէնքը Դիքսոն բարձր է:
- Which? Կո՞ւր Կը
Which book do you want?
Ո՞ր գիրքը կ'ուզէք:
- Which way? Կո՞ւր Կը
Which way did he go?
Ո՞ր կողմ գնաց:
- Which one? Կո՞ւր Կը
Which one do you like best?
Ո՞րը ամենէն շատ կը սիրէք:
- What use? Կո՞ւր Կը
What good? Կո՞ւր Կը
What use (good) is it?
Ի՞նչ օգուտ ունի:

LESSON 15.

ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՁԵՆԸ ԲԱՑԱՏՐՈՒԱԾ

Անգլիներէնի մէջ բայերուն Հարցականը կը շինուի Օժանդակ բային ու Տէր բային տեղերը փոխանակելով օրինակ,
I shall come, Shall I come? The train has left, Has the train left? You can go, Can you go?

Ներկայ եւ Անցեալ կատարեալ ժամանակներուն Հարցականը հասկնալու համար նախ պէտք է հասկընանք այդ ժամանակներուն Emphatic (շեշտեալ) ըսուած ձեւը:

Ամէն բայ (կրտսերականներէ զատ) Ներկայ եւ Անցեալ ժամանակին մէջ երկու ձեւ ունի, սովորական ձեւը, ու շեշտուած (emphatic) ձեւը, ինչպէս. I love, I do love (ներկայ), I loved, I did love (անցեալ):

Ահաւասիկ այս Emphatic կոչուած ձեւէն է որ Ներկայ

եւ Անցեալ Հարցականները կը կազմուին ու այդ կ'ըլլայ Տէր բային ու Օժանդակին (do, did) տեղերը փոխանակելով, ինչպէս, I do love, do I love? I did love, Did I love?
Ստորեւ կու տանք Love բային Ներկայ ու Անցեալ ժամանակները իրենց Սովորական, Շեշտուած (Emphatic) ու Հարցական ձեւերուն մէջ:

Present Tense. Ներկայ Ժամանակ:

Սովորական

I love	Կը սիրեմ	We love	Կը սիրենք
You love	Կը սիրես	You love	Կը սիրէք
He loves	Կը սիրէ	They love	Կը սիրեն

Շեշտեալ

I do love	Անշուշտ կը սիրեմ
You do love	Կը սիրես
He does love	Կը սիրէ

We do love	Անշուշտ կը սիրենք
You do love	Կը սիրէք
They do love	Կը սիրեն

Հարցական

Do I love?	Կը սիրեմ?	Do we love?	Կը սիրենք?
Do you love?	Կը սիրես?	Do you love?	Կը սիրէք?
Does he love?	Կը սիրէ?	Do they love?	Կը սիրեն?

Past Tense. Անցեալ Ժամանակ:

Սովորական

I loved	Սիրեցի	We loved	Սիրեցինք
You loved	Սիրեցիր	You loved	Սիրեցիք
He loved	Սիրեց	They loved	Սիրեցին

Շեշտեալ

I did love	Իսկապէս սիրեցի
You did love	Կը սիրեցիր
He did love	Սիրեց

We did love Իսկապէս սիրեցինք
You did love " սիրեցիք
They did love " սիրեցին

Հարցական

Did I love? սիրեցի Did we love? սիրեցինք
Did you love? սիրեցիք Did you love? սիրեցիք
Did he love? սիրեց Did they love? սիրեցին

Thou, Thee, Thy եւ Thine միայն վերադարձաւ
նույն, բանաստեղծութեան եւ աղօթքի մէջ կը գործածուի:

LESSON 16.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀՈՒՈՎՈՒՄԸ

I Ա. Դիմք

Յգակի				
Ուղղական	I	Ես	We	Մենք
Սեռական	My, mine	Իմ, իմ	Our, ours	Մեր, մերինք
Հայցական	Me	Ղեւ	Us	Մեզ

Thou Բ. Դիմք

Ուղ.	Thou	Դու	You	Դուք
Սեռ.	Thy, thine	Քու, քու	Your, yours	ձեր, ձերինք
Հայց.	Thee	Քեզ	You	Ձեզ

He Գ. Դիմք Արական

Ուղ.	He	Նա, ինքը	They	անոնք, իրենք
Սեռ.	His	անոր, իրեն	Their, theirs	անոնց, իրենց
Հայց.	Him	զայն, զինքը	Them	զանոնք, զիրենք

She Դ. Դիմք Իգական

Ուղ.	She	Նա	They	անոնք, իրենք
Սեռ.	Her, hers	անոր	Their, theirs	անոնց, իրենց
Հայց.	Her	զնա	Them	զանոնք, զիրենք

It Գ. Դիմք Զեռք

Ուղ.	It	Նա, այն	They	անոնք
Սեռ.	Its	անոր	Theirs, their	անոնց
Հայց.	It	զայն	Them	զանոնք

Vocabulary.

quite	բոլորովին, կատարեալ	German	գերման
church	կեղեցի	theatre	թատրոն
then	ուրեմն	must	պէտք է
tongue	լեզու	office	գրասենեակ
Greek	հուն	for long	շատոնց ի վեր
before	առաջ		

to-morrow	վաղը
spoke (speak)	խօսեցաւ
nationality	ազգութիւն
knew (know)	գիտցաւ
met (meet)	հանդիպեցաւ
home	տուն, բնտանեկան
saw (see)	տեսաւ

Ծանօթութիւն. Speak, know, meet Անկանոն բայեր են. Անոնց Անցեալ ժամանակները կ'ըլլան spoke, knew, met. known
knowի Անցեալ ընդունելութիւնն է: Անկանոն բայերու գլխա-
ւոր մասերուն համար տես գրքիս վերջը:

LESSON 17.

Exercises in Pronouns.

Do you know him?	Զայն կը ճանչնամ:
I know him quite well.	Ես լաւ կը ճանչնամ:
Did you see him?	Զայն տեսա՞ր:
I did not. I did not see him?	Զե տեսայ:
Did you speak to him?	Անոր խօսեցա՞ր:
Yes, I did. I did speak to him.	Այո, խօսեցայ:
Where did you see her?	Ո՞ր տեսար զայն:

I saw her in church.
Is this your brother or his?
This is his brother. I have
no brother.
Is this your book or mine?
This is my book, not yours.
Then where is mine?
I don't know where it is.
It must be where you placed it.
What is your mother tongue?
Armenian is my mother tongue.

What is his nationality?
He is Greek.
What nationality is she?
She is German. She is a
German.

When and where can I see
you?

You can see me in my office
to-morrow.

Where did you first meet
her?

I first met her in a concert.

When will you see him?

When shall I see you?

When shall I see her?

Where is your home?

It is in Brooklyn.

Where is their home?

It is in Boston.

Did you know them before?

Yes I did. I have known
them for long.

Եկեղեցին տեսայ:
Ասիկա քոն եղբայրդ է թէ անոր:
Ասիկա անոր եղբայրն է. ես եղ-
բայր չունիմ:
Ասիկա քոն գիրքդ է թէ իմն:
Ասիկա իմ գիրքս է, ձերինը չէ:
Ուրեմն իմն ուր է:
Չեմ գիտեր թէ ուր է:
Ուր որ գրիր հոն ըլլալու է:
Ի՞նչ է Ձեր մայրենի լեզուն:
Իմ մայրենի լեզուս Հայերէն է:

Ի՞նչ ազգէ է:
Յոյն է:
Նէ ինչ ազգէ է:
Գերման է: Նէ Գերմանուհի
մըն է:
Ե՞րբ եւ ո՞ր կրնամ տեսնել Ձեզ:

Վաղը գրասենեակիս մէջ կրնաք
գիտ տեսնել:
Առաջին անգամ անոր ուր հան-
դիպեցար:
Առաջին անգամ նուագահան-
դէսի մը մէջ հանդիպեցայ
անոր:

Ե՞րբ պիտի տեսնես զայն:
Ե՞րբ տեսնեմ Ձեզ (Ե՞րբ կ'ուզէք
որ տեսնեմ):
Ե՞րբ տեսնեմ զայն (Երբ կ'ուզէք
որ տեսնեմ):

Ձեր տունը ո՞ր է:
Պրուքլին է:
Անոնց տունը ո՞ր է:
Պոսթոն է:
Ձանոնք առաջնեց կը ծանօնայիք:
Այո. Ձանոնք վաղուց կը ծանօ-
նամ:

New Words.

job	ծաւ	գործ	truth	ըստ-ի-հիշ	ճշմարտութիւն
spend	-ի-ն-ր	անցնել	maybe	հայ-ի-	թերեւս
most	մո-ն	ամէնէն	concert	տա-ն-ը-ն	նուագահանգէս
study	-ի-ն-ր	սերտել	will	-ի-ն	պիտի
never	չէ-լ-ը	երբեք	evening	ի-ն-ի-ն	իրիկուն
busy	դի-ն	դրաւած	promise	ի-ն-ի-	խոստանալ

not at all	չ-ի-ն	ե-լ	բնաւ	երբեք
pretty well	ի-ն-ի-ն	ա-ն-ի-ն	բաւական	լաւ
last night	ի-ն-ի-ն	չ-ի-ն	երեկ	իրիկուն
once in a while	մո-ն	ի-ն	է-ն	հո-ն-ը-ն
motion picture	մո-ն	ի-ն-ի-ն	երբեմն	երբեմն
bought (buy)	դի-ն	(դ-ն)	շարժական	պատկեր
			գնեց	

How "do you like your new
job?" Կ'որ գործդ ի՞նչպէս կը սիրես:

I like it very much. Ըստ կը սիրեմ:

How does he like his room? Նա ի՞նչպէս կը սիրէ:

He doesn't like it at all. Բնաւ չը սիրեր:

He said he liked it pretty
well.)* Ըսաւ թէ բաւական կը սիրէ:

Did you go to a theatre last
night? Երեկ իրիկուն թատրոն գացիր:

No. I didn't. I stayed at home. Ոչ. չգացի. տունը կեցայ:

How do you spend your
evenings? Իրիկուններդ ի՞նչպէս կ'անցնես:

Most evenings I stay home,
studying English. Առ հասարակ իրիկունները տու-
նը կը կենամ Անգլիերէն
սերտելու համար:

You never go to a theatre? Երբեք թատրոն չէք երթար:

No. Once in a while I go to
a motion picture theatre. Ոչ. երբեմն երբեմն շարժական
պատկերի թատրոն կ'երթամ:

Where did you buy that
pretty neck-tie? Այդ աղուոր փողկապը ո՞ր գնե-
ցիր:

I bought it at Gimbel Bro-
ther's. Կիմբել Պրըտթերզէն գնեցի:

Did he tell you that? Այդ բանը ի՞նչը ըսաւ:

*) "said" եւ "liked" ժամանակով համաձայնած են:

Yes, he did.

Then he didn't tell you the truth.

Maybe he didn't.

Will you go to a concert with me this evening?

No, thank you. I am too busy?

Will you go next week when you are not too busy?

I can't promise?

Այո, ինքը բնական:

Ուրեմն չըմարտութիւնը չէ
ըսած:

Թերեւս:

Այո իրիկուն ինծի հետ նուա-

գահանդէս կ'երթա՞ք:

Ոչ. շնորհակալ եմ. շատ զբա-
ղած եմ:

Գալ շաբաթ կ'երթա՞ք երբ(եթէ)

շատ զբաղած չըլլաք:

Չեմք կրնար խոստանալ:

LESSON 18.

To have

Ordinary Form. — Սովորական ձև:

Present Tense. ներկայ ժամանակ:

I have	ունիմ	We have	ունինք
You have	ունիս	You have	ունիք
He has	ունի	They have	ունին

Հարցական

Have I?	ունիմ	Have we?	ունինք
Have you?	ունիս	Have you?	ունիք
Has he? Has she? Has it?	ունի	Have they?	ունին

Past Tense. Անցեալ ժամանակ:

I had	ունէի կամ ունեցայ
You had	ունէիր կամ ունեցար
He, she, it had	ունէր կամ ունեցաւ

We had	ունէինք կամ ունեցանք
You had	ունէիք կամ ունեցաք
They had	ունէին կամ ունեցան

Հարցական

Had I?	ունէի՞ կամ ունեցայ՞
Had you?	ունէիր՞ կամ ունեցար՞
Had he? Had she? Had it?	ունէր՞ կամ ունեցաւ՞

Had we?	ունէի՞ք կամ ունեցա՞նք
Had you?	ունէի՞ք կամ ունեցա՞ք
Had they?	ունէին՞ կամ ունեցա՞ն

Emphatic Form. — Շեշտեալ ձև:

Present. ներկայ ժամանակ:

I do have	Անշուշտ ունիմ
You do have	" ունիս
He, she, it does have	" ունի
We do have	Անշուշտ ունինք
You do have	" ունիք
They do have	" ունին

Հարցական

Do I have?	ունի՞մ	Do we have?	ունինք
Do you have?	ունի՞ս	Do you have?	ունիք
Does he, she, it have?	ունի՞	Do they have?	ունին

Past. Անցեալ ժամանակ:

I did have	ունէի կամ ունեցայ
You did have	ունէիր կամ ունեցար
He, she, it did have	ունէր, ունեցաւ
We did have	ունէինք կամ ունեցանք
You did have	ունէիք կամ ունեցաք
They did have	ունէին կամ ունեցան

Հարցական

Did I have?	Did we have?
Did you have?	Did you have?
Did he have?	Did they have?

Exercises in the verb "To have".

I have three pens and five pencils.	Ես երեք գրիչ ու հինգ մատիտ ունիմ:
How many have you?	Դու ունիք քանի՞ հատ ունիս:
I have only two pens and two pencils.	Միայն երկու գրիչ ու երկու մատիտ ունիմ:

I had ten apples; I ate two;
I now have eight. How
many did you have?

I had five; I ate two; I have
only three left.

What has he to say?

He has nothing to say.

How much money did you
have about you?

I had ten dollars; I spent
four; I now have six dol-
lars left.

How much money did she
have?

She had five dollars; she
spent four; she now has
one dollar.

Did you have much money
about you when the rob-
bers attacked you?

I had very little, — two
dollars and seventy five
cents — in all.

You were lucky. I was, in-
deed.

Did they have any trouble
in landing?

No, they had no trouble
whatever.

All day yesterday I had a
bad headache.

Do you have any now?

Not nearly as bad as yester-
day.

Տասը խնձոր ունեի, երկուքը կե-
րայւ. հիմա ութը հաստ ունիմ:
Դուն քանի՞ հաստ ունեիր:

Ես հինգ հաստ ունեի, երկուքը
կերայ, միայն երեք հաստ մնաց:
Ի՞նչ ունի բերեք:

Ոչինչ ունի բերեք:
Քովդ որչափ դրամ ունեիր:

Տասը տոլար ունեի, չորսը ծախ-
սեցի, հիմա վեց տոլար մնաց վեց
տոլար:

Նե որչափ դրամ ունեիր:

Հինգ տոլար ունեիր. չորսը ծախ-
սեց. հիմա մէկ տոլար ունի:

Երբոր աւաղակները վրադ յար-
ձակեցան, քովդ շատ դրամ
ունեիր:

Հատ քիչ դրամ ունեի. ընդ
ամէնը երկու տոլար ու եօթա-
նասուն եւ հինգ սենթ:

Բախտաւոր ես եղեր: Իրաւ այն-
պէս է:

Ցամաք ելելու ատեն ո եւ իցէ
դ ժուարութիւն ունեցան:

Ոչ. ո եւ իցէ դ ժուարութիւն
չունեցան:

Երեկ ամբողջ օրը գէշ գլխացաւ
մը ունեի:

Հիմա ալ ունիմ:

Ոչ այնքան գէշը որքան երեկ:

Vocabulary.

only	միայն	cent	-էնթ	սենթ
ate (eat)	էյթ (էյթ)	attack	էթէ	յարձակիլ
robber	բողբոջ	little	լիթլ	քիչ
dollar	տոլար	lucky	լէքի	բախտաւոր

indeed ինչպէս արդարեւ bad դժուար
trouble խնձոր ժուարութիւն all day օլ րէյ ամբողջ օրը
landing լէնդինկ ցամաք ելել in all ին օլ ընդ ամէնը
nearly շէյնթ մօտաւորապէս

left (leave) լէֆթ (լէյֆ) մնացած
about you էյու-յու է-յու վրադ
spent (spend) -սփենթ (-սփենթ) ծախսած, ծախսեց
whatever շո-ւ-ւթլէքս " եւ իցէ
yesterday եթէ-թէրէյ երեկ
headache շէրէյ, գլխացաւ

LESSON 19.

Meeting a friend.

Vocabulary.

Sir շէր պարոն hear հէյր լսել
glad ցէյթ ուրախ family ֆէմիլ ընտանիք
feel ֆէյլ զգալ soon սո-ն շուտ
every էյերի ամէն visit վիզիթ այցելել
forget ֆօրգէթ մոռնալ promise քրօմիս խոստում
too տու ալ, եւս

thank you թէնկս է-ն շնորհակալ եմ
I shall be -յ շէլ րէ պիտի ըլլամ
as soon as we can կրցածնու չափ շուտ
delighted դէլայթիդ ուրախ
good-bye Գուդ-բայ մնաք (երթաք) բարով

Good evening.

Good evening, Sir.

I am glad to see you.

Thank you. How do you do?

I am very well, thank you.

How are you?

I feel very well now thank
you.

Are you working now?

Բարի իրիկուն:

Բարի իրիկուն, Պարոն:

Ուրախ եմ Ձեզ տեսնելու:

Շնորհակալ եմ, ինչպէս էք:

Հատ լաւ եմ, շնորհակալու-

թիւն: Դուք ինչպէս էք:

Հիմա շատ լաւ կը զգամ, շնոր-

հակալ եմ:

Արդ որքէք հիմա:

Yes, I am working every day.
That is good; I am working too.

I am glad to hear it. How is your family?

They are very well, thank you. How is yours?

Very well, thank you.

Will you come to see us soon?

Yes, I shall be glad to visit you one of these days.

We shall be delighted to have you visit us.

We will come to see you as soon as we can. Good-bye.

Good-bye, don't forget your promise!

Այո, ամէն օր կ'աշխատիմ:
Աղէկ, ուրախ եմ. ես ալ կ'աշխատիմ:

Ուրախ եմ լսելու: Ընտանիքդ ինչպէս են:

Հատ լաւ են, շնորհակալ եմ:
Ձերինները ինչպէս են:

Հատ լաւ, շնորհակալ եմ:

Մօտերս մեզ տեսնել պիտի գա՞ք:

Այո, աս օրերը ուրախ պիտի ըլլանք ձեզ այցելելու:

Հատ ուրախ պիտի ըլլանք որ մեզ այցելէք:

Կրցածնուս չափ շուտ ձեզ տեսնելու պիտի գանք: Մնաք բարով:

Երթաք բարով, խոստումիդ մի մոռնաք:

LESSON 20.

To be.

Ներկայ ժամանակ

I am	Ես եմ	We are	Մենք ենք
You are	Դու ես	You are	Դուք էք
He is	Նա է	They are	Անոնք են

Հարցական

Am I?	Ես եմ	Are we?	Մենք ենք
Are you?	Դու ես	Are you?	Դուք էք
Is he?	Նա է	Are they?	Անոնք են

Անցիակ ժամանակ

I was	Ես էի	We were	Մենք էինք
You were	Դու էիր	You were	Դուք էիք
He was	Նա էր	They were	Անոնք էին

Հարցական

Was I?	Ես էի	Were we?	Մենք էինք
Were you?	Դու էիր	Were you?	Դուք էիք
Was he?	Նա էր	Were they?	Անոնք էին

To be born.

(Մէջէն Անցիակ Գործ-ձեռք):

I was born	Ծնած եմ	We were born	Ծնած ենք
You were born	Ծնած ես	You were born	Ծնած էք
He was born	Ծնած է	They were born	Ծնած են

Հարցական

Was I born?	Ծնած եմ	Were we born?	Ծնած ենք
Were you born?	Ծնած ես	Were you born?	Ծնած էք
Was he born?	Ծնած է	Were they born?	Ծնած են

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Գոց ընել եւ գրել վերի խոնարհումները մինչեւ որ անսխալ կարենաս ըսել եւ գրել:

LESSON 21.

Exercises in the verb "To be".

I am an Armenian boy.	Ես Հայ տղայ մըն եմ:
She is an American girl.	Նէ Ամերիկացի աղջիկ մըն է:
Where were you born?	Ո՞ւր ծնած էք:
I was born in Turkey.	Տաճկաստան ծնած եմ:
Was she born in Turkey, too?	Ա՞ն ալ Տաճկաստան ծնած է:
No, She was born in America.	Ոչ, նա Ամերիկա ծնած է:
Then She is a citizen of the United States.	Ուրեմն նա Ամերիկեան քաղաքացի է:
Are you not an American citizen?	Դուք Ամերիկեան քաղաքացի չէ՞ք:
Not yet, but I expect to be one soon.	Դեռ ոչ, բայց կը յուսամ մօտ առնեն ըլլալ:
Is he a citizen of the U. S.?	Անկա Միացեալ Նահանգաց քաղաքացի է:

Yes, he is.
Are they citizens of the U. S.?
They are not all citizens of the U. S.
Some of them are citizens, some are not.
They all are citizens.
How old are you?
I am twenty one years old.
How old is she?
She is only fifteen.
She is not yet eighteen.
How old is he?
He is twenty five years old.
He is over thirty.
He is not quite thirty.
He is less than thirty.
I am more than forty.
Where is your brother?
He is in the library reading.
Where is your father?
He is in the garden working.
He is working in the garden.
Where are the children?
They are in the classroom reciting.
Where is your aunt?
She is in the kitchen cooking.
John, what are you doing there?
Nothing, Sir.
What is Harry doing?
He is helping me.
How old is your brother Dick?
He will be twenty five next summer.
What year were you born?
I was born in Eighteen Hundred and Ninety.

Այո, այնպէս է:
Անոնք Մ. Նահանգացի քաղաքացիներ են:
Բոլորը Մ. Ն. քաղաքացի չեն:
Անոնցմէ ոմանք քաղաքացի են, ոմանք չեն:
Անոնք բոլորն ալ քաղաքացի են:
Քանի՞ տարեկան էք:
Քսանը մէկ տարեկան եմ:
Նէ քանի՞ տարեկան է:
Դեռ տասներհինգ տարեկան է:
Դեռ տասներութը տարեկան չէ:
Քանի՞ տարեկան է:
Քսանը հինգ տարեկան է:
Երեսուներեք տարեկան է:
Լման երեսուներեք չէ:
Երեսուներեք պակաս է:
Ես քառասունէն տարեկան եմ:
Ուր է եղբայրդ:
Գրադարանն է, կը կարդայ:
Ուր է հայրիկդ:
Պարտեզին մէջ է, կ'աշխատի:
Պարտեզին մէջ կ'աշխատի:
Ուր են տղաքները:
Գասարանն են, դաս կ'ըսեն:
Ուր է մօրաքոյրդ:
Խոհանոցն է, կերակուր կ'եփէ:
Յովհաննէս, ի՞նչ կ'ընես հօգ:
Բան մը ըրած չունիմ:
Հէրիս ինչ կ'ընէ:
Ինծի կ'օգնէ:
Եղբայրդ Տիք քանի՞ տարեկան է:
Գալ ամառը քսան եւ հինգ տարեկան պիտի ըլլայ:
Ո՞ր տարին ծնած ես:
Հազար ութը հարիւր իննսունին ծնած եմ:

Then, you are Thirty three years old.
Where were you born?*)
I was born in the United States.
Then you are an American citizen?
So they say. Do you doubt it?
Where is my hat? It is in the hall.
Where is Harry gone?
He is out motor-cycling.

Ուրեմն 33 տարեկան էք:
Դուն ո՞ւր ծնած ես:
Ես Միացեալ Նահանգները ծնած եմ:
Ուրեմն Ամերիկեան քաղաքացի՞ էք:
Այնպէս կ'ըսեն: Կը կասկածի՞ք:
Ո՞ր է գլխարկս: Դահլիճին մէջ է:
Ո՞ր է գացեր Հէրրին:
Դուրս գնաց մօթօրսայ քլով պտտելու:

Vocabulary.

born	դօրն	ծնած	over	օվեր	աւելի
citizen	քիւիշըն	քաղաքացի	expect	էքթէքթ	յուսալ
yet	էթ	դեռ	less than	լէս Դէն	նուազ քան
quite	քայթ	լման	Turkey	թուրքի	Տաճկաստան
America	Ամիլիք	Ամերիկա	summer	սմա	ամառ
Library	լայրերի	գրադարան	will be	ուիլ Բի	պիտի ըլլայ
reciting	րէսիթինկ	դաս ըսել	year	էյը	տարի
kitchen	քիչըն	խոհանոց	then	Դէն	ուրեմն
hat	հէթ	գլխարկ	doubt	Դաութ	կասկածիլ
hall	հոլ	դահլիճ	gone	գօն	գացած

United States	Եւնայթէտ Սթէյթս	Մ. Նահանգներ
classroom	քլասրու	դասարան
cook	քուք	կերակուր եփել (նաեւ խոհարար)
American	Ամիլիքէն	Ամերիկացի
more than	մօր Դէն	աւելի քան
motor-cycling	մօթօրսայ քլով	պտտելու

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Առաջին հինգ նախագասութիւնները առջեւդ ունենալով իբր օրինակ, գրէ տասը նախագասութիւն, պատասխաններովը միասին, տարբեր Անուններ ու Բայեր գործածելով:

*) Սկսնակներ, յաճախ բաւական զարգացածներ, հայերէնէն թարգմանելով «ծնած եմ» ըսելու համար «I am born» կ'ըսեն: Ասիկա սխալ է. պէտք է ըսել «I was born, You were born, he was born», եւն:

LESSON 22.

The Calendar. — *Տարեցոյցը*:

New Words.

week	աւելի	շաբաթ
follow	ճակատ	յաջորդել, հետեւիլ
month	մի ամիս	ամիս
Sunday	Սուրբ Կիրակի	կիրակի
Monday	Միջին Կիրակի	երկուշաբթի
Tuesday	Երեքշաբթի	երեքշաբթի
Wednesday	Ուրբաթ	չորեքշաբթի
Thursday	Հինգշաբթի	հինգշաբթի
Friday	Յոթշաբթի	ուրբաթ
Saturday	Սեփարդի	շաբաթ

What day is to-day?	Այսօր ի՞նչ օր է:
What day was yesterday?	Երէկ ի՞նչ օր էր:
What day will to-morrow be?	Վաղը ի՞նչ օր է:
Name the seven days of the week.	Շաբաթուան եօթը օրերուն անունները տուր:
Sunday is the first day of the week.	Կիրակին շաբաթուան առաջին օրն է:
Monday is the second day of the week.	Երկուշաբթի շաբաթուան երկրորդ օրն է:
Tuesday is the third and Wednesday the fourth day.	Երեքշաբթի երրորդը ու Չորեքշաբթի չորրորդ օրն է:
Then follow Thursday and Friday.	Յետոյ կու գայ Հինգշաբթի եւ Ուրբաթ:
Saturday is the last day of the week.	Շաբաթը շաբաթուան վերջին օրն է:
How many days are there in a week?	Շաբաթուան մը մէջ քանի՞ օր կայ:
How many work days are there in a week?	Շաբաթուան մը մէջ քանի՞ գործի օր կայ:
How many school days are there in a week?	Շաբաթուան մը մէջ քանի՞ դպրոցի օր կայ:
There are seven days in a week.	Շաբաթուան մէջ եօթը օր կայ:
There are six work days in a week.	Շաբաթուան մը մէջ վեց գործի օր կայ:

There are five school days in a week.	Շաբաթուան մը մէջ հինգ դպրոցի օր կայ:
What month is this?	Ի՞նչ ամիս է այս:
It is April.	Ապրիլի ամիսն է:
What day of the month is this?	Այսօր ամիսուն քանի՞ն է:
It is May the fifth.	Մայիս հինգ է:
To-day is May 5.	Այսօր Մայիս հինգ է:

LESSON 23.

The Calendar Concluded.

Months of the year. *Տարուան Ամիսները*:

January (Jan.)	Ճէնարի	Յունուար
February (Feb.)	Ֆեբրուարի	Փետրուար
March (Mar.)	Մարտ	Մարտ
April (Apr.)	Էպրիլ	Ապրիլ
May	Մայ	Մայիս
June	Ճուն	Յունիս
July	Ճուլ	Յուլիս
August (Aug.)	Օգոստոս	Օգոստոս
September (Sep.)	Սեպտեմբեր	Սեպտեմբեր
October (Oct.)	Նոյեմբեր	Հոկտեմբեր
November (Nov.)	Դեկտեմբեր	Նոյեմբեր
December (Dec.)	Տեմբեր	Դեկտեմբեր

Legal Holidays. *Պաշտօնական Տօներ*:

January the First is New Year's Day.	Յունուար 1 Նոր Տարի է:
February the Twelfth is Lincoln's Birthday.	Փետ. 12 Լինքոլնի ծննդեան տարեդարձն է:
Washington's Birthday comes ten days later, namely Feb. 22. (Twenty second.)	Վաշինկթոնի ծննդեան տարեդարձը կու գայ տասը օր ետքը, այսինքն Փետ. 22ին:
July Fourth is Independence Day.	Յուլիս 4 Անկախութեան տարեդարձն է:

November 11. (Eleventh) is Armistice Day.

Thanksgiving comes on the last Tuesday of November.

Labor Day comes on the first Monday in September.

Christmas comes on December the Twenty fifth.

Նոյ. 11. Զինադադարի տարե-
դարձն է:

Թ.Տէնքսդեյվինկ կու գայ Նոյեմ-
բերի վերջին Հինգշաբթին:

Լէյպլը Տէյ կու գայ Սեպտեմբե-
րի առաջին երկուշաբթին:

Ծնունդը կու գայ դեկտեմբերի
25 ին:

Հետեւեալ ձիւնիկ ոտանաւորը կ'աթէ գոց ընել ամիսներուն, օրերուն
ծիւղ յիշեցնելու օգտակարութեանը համար:

Thirty days has September,
April, June and November,
All the rest have thirty one days,
Excepting February alone,
Which has but twenty eight in fine,
Till Leap Year gives it Twenty nine.

Ծանօթութիւն: Ամսուան օրերը Գասական թուականով պէտք
է բացատրել, ինչպէս May the third (May 3) ու ոչ May three.
April the fifteenth (April 15) ու ոչ April fifteen.

New Words in Lesson.

later	վէ՛րէր	յետոյ	date	տէյ՛ն	թուական
namely	շէյ՛ֆի	այսինքն	alone	էլէ՛ն	միայն, մինակը
Easter	էյ՛ֆէր	Զատիկի Տօն	but	պլէ՛ն	միայն
different	տի՛ֆըրընթ	տարբեր	till	թի՛ն	մինչեւ

birthday	պլէյ՛թնթէյ	Տարեդարձ ծննդեան
Independence	ինթի՛քէնթէն	Անկախութիւն
Armistice	արմի՛սիս	զինադադար
Thanksgiving	թէնքսդէյ՛վինկ	Գոհաբանութիւն
Christmas	քրիսթմէս	Ծնունդ
excepting	էքսթընթինկ	բացի, ... է զատ

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Գոց ընել ու գրել 12 ամիսներուն անունները իրենց հա-
մառատագրութիւններովը եւ օրերուն թուովը միասին:

LESSON 24.

Divisions of Time.

A second is a sixtieth part
of a minute.

Sixty seconds make a mi-
nute.

A minute is a sixtieth part
of an hour.

Sixty minutes make one hour.

Twenty four hours make
one day.

A day has twenty four hours.
There are twenty four hours
in one day.

Seven days make a week.

A week has seven days.

There are seven days in a
week.

Thirty days make a month.

A month has thirty days.

There are thirty days in a
month.

Some months have thirty
one days.

February is the shortest
month of the year. It has
twenty eight days.

Every fourth year it has
twenty nine days.

Such a year is called a Leap
Year.

Twelve months make a year.

A year has twelve months.

There are twelve months in
a year.

A year is made up of three
hundred and sixty five days.

Երկվայրկեանը վայրկեանին
վաթսուներորդ մասն է:

Վաթսուն երկվայրկեանը մէկ
վայրկեան կ'ընէ:

Վայրկեանը ժամուան վաթսու-
ներորդ մասն է:

Վաթսուն վայրկեանը մէկ ժամ
կ'ընէ:

Քսան եւ չորս ժամ մէկ օր կ'ընէ:

Օրը քսան եւ չորս ժամ ունի:
Մէկ օրուան մէջ քսան եւ չորս
ժամ կայ:

Եօթը օր մէկ շաբաթ կ'ընէ:

Շաբաթը եօթը օր ունի:

Մէկ շաբաթուան մէջ եօթը օր
կայ:

Երեսուն օր մէկ ամիս կ'ընէ:

Ամիսը երեսուն օր ունի:

Մէկ ամսուան մէջ երեսուն օր
կայ:

Ամիսներէն ոմանք երեսուն եւ
մէկ օր ունին:

Փետրուարը տարուան ամէնէն
կարճ ամիսն է: Այն քսան եւ
ութը օր ունի:

Չորս տարին անգամ մը քսան
եւ ինը օր ունի:

Այս տեսակ տարի մը Նահանջ
Տարի կ'ըսուի:

Տասներկու ամիսը տարի մը կ'ընէ:

Տարին տասներկու ամիս ունի:

Տարուան մէջ տասներկու ամիս
կայ:

Տարին երեք հարիւր վաթսուն
եւ հինգ օրերէ կը բաղկանայ:

November 11. (Eleventh) is Armistice Day.

Thanksgiving comes on the last Tuesday of November.

Labor Day comes on the first Monday in September.

Christmas comes on December the Twenty fifth.

Նոյ. 11. Ձինադադարի տարե-
դարձն է:

Թ. հէնքսկիվինկ կու գայ Նոյեմ-
բերի վերջին Հինգշաբթին:

Լէյպլը Տէյ կու գայ Սեպտեմբե-
րի առաջին երկուշաբթին:

Ծնունդը կու գայ դեկտեմբերի
25 ին:

Հետեւեալ ժինկ ոտանաւորը կ'աթէ զոց ընել ամիսներուն, օրերուն
ծիւղ յիշեցնելու օգտակարութեանը համար:

Thirty days has September,
April, June and November,
All the rest have thirty one days,
Excepting February alone,
Which has but twenty eight in fine,
Till Leap Year gives it Twenty nine.

Ծանօթութիւն: Ամսուան օրերը Գասական թուականով պէտք
է բացատրել, ինչպէս May the third (May 3) ու ոչ May three.
April the fifteenth (April 15) ու ոչ April fifteen.

New Words in Lesson.

later	վէյլէր	յետոյ	date	տէյթ	թուական
namely	նէյմլի	այսինքն	alone	էւն	միայն, միակը
Easter	էյսթըր	Ջատկի Տօն	but	դը	միայն
different	տիֆըրընթ	տարբեր	till	թիլ	մինչեւ

birthday	Դըրթնթէյ	Տարեդարձ ծննդեան
Independence	Ինթիքէնթէնս	Անկախութիւն
Armistice	Արմիսթիս	զինադադար
Thanksgiving	Թանքսգիւինկ	Գոհաբանութիւն
Christmas	Կրիսթմաս	Ծնունդ
excepting	էքթինկ	բացի, ... է զատ

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Գոց ընել ու գրել 12 ամիսներուն անունները իրենց հա-
մառօտագրութիւններովը եւ օրերուն թուովը միասին:

LESSON 24.

Divisions of Time.

A second is a sixtieth part
of a minute.

Sixty seconds make a mi-
nute.

A minute is a sixtieth part
of an hour.

Sixty minutes make one hour.

Twenty four hours make
one day.

A day has twenty four hours.
There are twenty four hours
in one day.

Seven days make a week.

A week has seven days.

There are seven days in a
week.

Thirty days make a month.

A month has thirty days.

There are thirty days in a
month.

Some months have thirty
one days.

February is the shortest
month of the year. It has
twenty eight days.

Every fourth year it has
twenty nine days.

Such a year is called a Leap
Year.

Twelve months make a year.

A year has twelve months.

There are twelve months in
a year.

A year is made up of three
hundred and sixty five days.

Երկվայրկեանը վայրկեանին
վաթսուներորդ մասն է:

Վաթսուն երկվայրկեանը մէկ
վայրկեան կ'ընէ:

Վայրկեանը ժամուան վաթսու-
ներորդ մասն է:

Վաթսուն վայրկեանը մէկ ժամ
կ'ընէ:

Քսան եւ չորս ժամ մէկ օր կ'ընէ:

Օրը քսան եւ չորս ժամ ունի:
Մէկ օրուան մէջ քսան եւ չորս
ժամ կայ:

Եօթը օր մէկ շաբաթ կ'ընէ:

Շաբաթը եօթը օր ունի:

Մէկ շաբթուան մէջ եօթը օր
կայ:

Երեսուն օր մէկ ամիս կ'ընէ:

Ամիսը երեսուն օր ունի:

Մէկ ամսուան մէջ երեսուն օր
կայ:

Ամիսներէն ոմանք երեսուն եւ
մէկ օր ունին:

Փետրուարը տարուան ամէնէն
կարճ ամիսն է: Այն քսան եւ
ութը օր ունի:

Չորս տարին անգամ մը քսան
եւ ինը օր ունի:

Այս տեսակ տարի մը Նահանջ
Տարի կ'ըսուի:

Տասներկու ամիսը տարի մը կ'ընէ:

Տարին տասներկու ամիս ունի:

Տարուան մէջ տասներկու ամիս
կայ:

Տարին երեք հարիւր վաթսուն
եւ հինգ օրերէ կը բաղկանայ:

A Leap Year has three hundred and sixty six days.
 One hundred years make a century.
 We are living in the Twentieth Century.
 This is the year One Thousand Nine Hundred and Twenty Three of our Lord.

Նահանջ տարին երեք հարիւր
 վաթսուներեք օր ունի:
 Հարիւր տարին դար մը կ'ընէ:
 Մենք քսաներորդ դարուն մէջ
 կ'ապրինք:
 Այս տարի Քրիստոսի թուական
 նին հազար ինը հարիւր եւ
 քսան երեքն է:

Vocabulary.

second	մէկուկէս	երկվայրկեան	century	մէկուկէս	դար
make	ձեռք	ընել	minute	մի րոպե	վայրկեան
made up	ձեռք	ընել	such	այնպիսի	
division	մի րոպե	բաժանում	is called	իշ + օր	կ'ըսուի
shortest	շուրջ	ամենէն կարճ			
our Lord	Լորդ	Մեր Տէրը (Յիսուս)			

LESSON 25.

In The Class Room.

Հրամայական Նշանակ(*):

New Words.

stand up	մի րոպե	կայնէ	chalk	լծ	կաւիճ
sit down	մի րոպե	նստէ	ahead	էնդ	առաջ
please	մի րոպե	խնդրեմ	out of	մի րոպե	... էն դուրս
seat	մի րոպե	նստարան	close	մի րոպե	մօտ
hall	հոլ	դահլիճ	wall	մի րոպե	պատ
right	մի րոպե	շիտակ	hold	մի րոպե	բռնել
before	մի րոպե	առջեւ	straight	մի րոպե	շիտակ
crowd	մի րոպե	խռնուիլ	noise	մի րոպե	աղմուկ
walk	մի րոպե	քայլել	order	մի րոպե	կարգ կա-
piece	մի րոպե	կտոր			[նոն

*) Անգլիերէնի հրամայականը բային արմատն է, ինչպէս Come = եկուր, go = գնա:

be seated	մի րոպե	նստէ
class	մի րոպե	դասարան, կարգ
hang around	մի րոպե	սրբութիւն
right into	մի րոպե	շիտակ մէջը
blackboard	մի րոպե	գրատախտակ

Stand up, John. Ուրի եւ, Կայնէ Յովհաննէս:
 Sit down, Paul. Նստի՛ր, Պողոս:
 Will you stand up, Dick? Հաճի՞ս ուրի եւ, Տիք:
 Be seated, please. Նստէ, խնդրեմ:
 Take your seats, class. Կարգ, տեղերնիդ նստեցէ՛ք:
 Stand up, all of you. Ամէնքդ ալ կայնեցէ՛ք:
 Don't hang around the hall. Դահլիճին մէջ մի սրբութիւն:
 Walk right into the room. Շիտակ սենեակը քայլեցէ՛ք:
 Stand up before the blackboard. Գրատախտակին առջեւ կայնեցէ՛ք:
 Take a piece of chalk and write. Ետոր մը կաւիճ առ ու գրէ:
 Write these words on the blackboard. Այս բառերը գրատախտակին վրայ գրեցէ՛ք:
 Now go to your seat, and let Paul come. Հիմա տեղդ գնա, ու Պողոսը թող գայ:
 Don't stand so close to the wall. Պատի այդքան մօտ մի կայնիր:
 Hold your head straight. Գլուխդ շիտակ բռնէ:
 Walk straight ahead. Շիտակ ընդ առաջ քայլէ:
 Don't crowd in the hall. Դահլիճին մէջ մի խռնուի՛ր:
 Don't make any noise in the hall. Դահլիճին մէջ աղմուկ մի հանէ՛ք:
 Go out of the room in good order. Կատարեալ կարգով սենեակէն դուրս ելէ՛ք:

Don't կրճատեալ ձեռն է Do not ի, ինչպէս haven't have not ի, can't — cannot ի, won't — will not ի, եւայլն տես յետոյ:

LESSON 26.

Good Health.

I feel very well.	Լաւ կը զգամ: Առողջ եմ:
I am trying to keep well.	Առողջ մնալու կ'աշխատիմ:
I keep my body clean.	Մարմինս մաքուր կը պահեմ:
I breathe pure air all the time.	Միշտ մաքուր օդ կը ծծեմ:
I walk in the fresh air.	Մաքուր, թարմ օդի մէջ կը քայլեմ:
I eat good fresh food.	Լաւ թարմ կերակուր կ'ուտեմ:
I drink pure water and pure milk.	Մաքուր ջուր եւ մաքուր կաթ կը խմեմ:
I eat slowly and chew my food well.	Կամայ կ'ուտեմ ու կերակուրս լաւ կը ծամեմ:
I sleep eight hours at night.	Գիշերը ութ ժամ կը քնանամ:
I do all this so as to have good health.	Այս բոլորը կ'ընեմ որպէս զի առողջ մնամ:

Vocabulary.

try	խօս	աշխատիլ	food	ֆուդ	կերակուր
keep	պահել	պահել	drink	դրինկ	խմել
clean	պակի	մաքուր	water	ուոթը	ջուր
breathe	աչիս արհ	շնչել ծծել	slowly	սլով	կամայ
pure	պուր	մաքուր	chew	չիւ	ծամել
air	էյր	օդ	sleep	սլիք	քնանալ
so as	որպէս զի		at night	էթ շաշի	գիշերը
eat	էյթ	ուտել	health	հէլթ	առողջութիւն
		all the time		ամէն ատեն	
		fresh		թարմ, մաքուր (օդ)	

LESSON 27.

Correct Standing.

Stand. Stand still. Stand straight.
 Stand as straight as you can.
 Look ahead. Look straight ahead.
 Raise your head. Don't raise your chin too high.
 Raise your chest. Drop your arms.
 Drop your arms to your sides.
 Keep your feet slightly apart.
 No, not that far apart.
 Nearer still. That's better. That's right.
 Put your right foot slightly forward.
 Now you are standing in the right way.
 Stand in this way all the time.
 Now breathe. Breathe deep and long.
 Breathe as much air as you can.
 Now you are breathing in the right way.
 Breathe like that all the time.
 Now you have the right way of standing.
 Now you have the correct way of standing.
 Do this exercise every morning for ten minutes.

Vocabulary.

still	սթիլ	հանդարտ	chest	չէսթ	լանջք
raise	րէյզ	վերցնել	apart	էպարթ	զատ
too	տու	չափազանց	as . . . as		որքան որ
drop	դրոփ	իջեցնել	slightly	սլայթլի	քիչ մը
side	սայդ	կողմ	forward	ֆորւարդ	ընդ առաջ
that far	թէն ֆար	այդչափ	deep	դիք	խորունկ
nearer	նէրը	աւելի մօտ	like that	լայք Դէն	այդպէս
look	լուք	նայիլ	correct	քորէկթ	շիտակ
		morning		մօրնինկ	առաւօտ
		as much as			որքան որ շատ

ՎԵՐԼՈՒԹՈՒՄ

1. Քանի տարբեր բայ (արարք կամ շարժում):
2. Քանի տարբեր Անուն (իր կամ առարկայ):

3. քանի տարբեր գերանուն:

4. քանի Եճական ու քանի Մակբայ (օրինակ still, straight, high, etc.).

Մեկ: Օգտակար եւ գործնական մեթոտ մը այս դասին համար պիտի ըլլար, ուր որ ընկեր մը կարելի է ունենալ, փոխն ի փոխ ուսուցիչի եւ ուսանողի գեր կատարելով միասին սորվել: Ուսուցիչը կը կարգայ, եւ ուսանողը կը կատարէ հրամայուած շարժումները:

LESSON 28.

The Possessive Case. — Սեռական Հոլովը:

Անգլիկներէնի մէջ անուններու Սեռականը կը շինուի ծայրը ապաթարց (') մը եւ s գիրը կցելով, ինչպէս, Mother's hat, Մայրիկին գլխարկը. Father's coat, Հայրիկին վերարկուն:

Տով վերջացող յոգնակի անունները իրենց Սեռական հոլովն մէջ միայն ապաթարց մը կ'առնեն s էն ետքը, այսպէս (s'), զոր օրինակ, Mothers' meeting, Մայրերու ժողով, Teachers' Association Ուսուցիչներու Ընկերակցութիւն:

S վերջաւորութիւնը չունեցող յոգնակի անունները (Անկանոն յոգնակի ունեցող անունները) երենց Սեռականին մէջ սովորական sը կ'առնեն, ինչպէս, Men's Club, Children's Day.

Մանրամասնութեանց համար տես Դաս 73:

New Words.

coat	սօթ	վերարկու	Mayor	Քեյլը	քաղաքապետ
meeting	միլինգ	ժողով	clothing	քլոթինգ	հագուստ
club	քլաբ	ակումբ	society	սոսայէթի	ընկերութիւն
wife	ուայֆ	կին, ամուսին	banker	բանքէր	սեղանաւոր
son	սըն	որդի	husband	հըսբընդ	այր, ամուսին
cane	քէյն	գաւազան	carry	քէրի	տանիլ
sell	սել	ծախել	baker	բէյքը	հացագործ

remember	րիմեմբըր	յիշել
officer	օֆիսըր	պաշտօնեայ, սպայ
residence	րէզիտենս	բնակութիւն, տուն
motor car	մօթօր քար	կընաշարժ կառք
association	էսօսիէյշըն	ընկերակցութիւն
afternoon	օքսփրիմ	կէս օրէ ետք
motor cycle	մօթօր քայլ	ինքնաշարժ երկանիւ
New Year's Day	Նիւ Եարս Դէյ	ամանոր

Where is father's coat?	Ո՞ր է հայրիկին վերարկուն:
Where is mother's hat?	Ո՞ր է մայրիկին գլխարկը:
Do you know this girl's father?	Այո աղջկան հայրը կը ճանչնաս:
Have you been to the Mother's Meeting?	Մայրերու ժողովը գնացիր:
Do you remember the officer's name?	Պաշտօնեային անունը կը յիշէ:
I am going to the Boy's Club?	Տղայոց ակումբը կ'երթամ:
To-morrow is Children's Day.	Վաղը Տղայոց Օր է:
We had a Teacher's Meeting this afternoon.	Այս կէսօրէն ետքը Ուսուցչական ժողով ունեցանք:
Is this the banker's son?	Ասիկա սեղանաւորին որդին է:
He is not the banker's son, but he is the baker's son.	Անիկա սեղանաւորին որդին չէ, այլ հացագործին որդին է:
Is this your father's cane, or your uncle's?	Այսքու հօրդ գաւազանն է թէ ոչ հօրեղորդի:
It is neither one's.	Եւ ոչ մէկուն է:
Whose children are these?	Որո՞ւ տղաքներն են ասոնք:
They are Mrs. Smith's, our neighbour	Անոնք մեր դրացւոյն Տիկին Սմիթի տղաքներն են:
Whose coat is this?	Որո՞ւ վերարկուն է այս:
It is my cousin's.	Հօրեղորդուդինն է:

LESSON 29.

Անուններու Սեռականը:

(Շարունակութիւն):

Սեռական իմաստը կը տրուի նաեւ of նախդիրով, ինչպէս, փոխանակ ըսելու The officer's name, կրնայինք ըսել, The name of the officer.

Թէ այս երկու ձեւերէն որը նախընտրելի է կախում ունի պարագաներէն: Այդ պարագաները բացատրուած են Գրք 73, Հոս քանի մը օրինակներով կ'ուզենք ընդհանուր գաղաբար մը տալ:

She is my wife's sister.	} Նախընտրելի է	"She is the sister of my wife" ի.
London is the Capital of England.		"London is England's capital" ի.
My father's plans are not yet made.		"The plans of my father are not yet made" ի.
Law is my brother's profession.		"Law is the profession of my brother" ի.
Many of the people of New York were there.		"Many of N. York's people were there" ի.
The Mayor of Philadelphia.		"Philadelphia's Mayor" ի.
The sun's rays.	} Տաւաւար է ըսելու	"The rays of the sun" ի.
John's condition		The condition of John.
Caesar's death		The death of Caesar.
Peter's confession		The confession of Peter.

Շիտակ

Սխալ

Open the window of the room. Open the room's window.
The top of the pole is fifty feet from the ground. The pole's top is fifty feet, etc.

Exercises.

He is my wife's brother. Նա կնոջ եղբայրն է:
She is my husband's sister. Նէ ամուսինիս քոյրն է:
We sell men's clothing. Մենք այրերու զգեստ կը ծախենք:

We do not carry Boy's clothing.

We carry only Girls' clothing.

The society is called Banker's Association.

This is the Mayor's residence.

This is my brother's motorcycle.

To-morrow is New Year's Day.

That motor car is my cousin's.

This one here is my teacher's.

Մենք տղոց զգեստ չենք պախէր, ծախեր:

Մենք միայն աղջկանց զգեստ կը ծախենք:

Ընկերութիւնը Սեղանաւորներու Ընկերակցութիւն կը կոչուի:

Ասիկա քաղաքապետին տունն է:

Ասիկա եղբորս իքնաշարժ երկանիւնն է:

Վաղը Ամանոր է:

Այդ ինքնաշարժը հօրեղբորսն է:

Ասիկա ուսուցիչիսն է:

Vocabulary.

capital	† Կէֆէլ	մայրաքաղաք	window	† Ինդո	պատուհան
plans	† Լէշ	ծրագիր	death	† Եմ	մահ
people	† Էյլ	Ժողովուրդ	pole	† Ել	ծող
sun	† Էլ	արեգակ	ground	† Էլ	գետին
ray	† Էլ	ճառագայթ	top	† Էլ	գագաթ
Mayor	† Էլ	քաղաքապետ	Caesar	† Էլ	Կեսար
open	† Էլ	բաց			

law	† Էլ	օրէնք, իրաւագիտութիւն
profession	† Էլ	արհեստ
condition	† Էլ	վիճակ
confession	† Էլ	խոստովանութիւն

LESSON 30.

Morning Toilet.

Rise	† Էլ	եղնել	Razor	† Էլ	ածելի
O'clock	† Էլ	Ժամը	Wash	† Էլ	լուալ
Cold	† Էլ	պաղ	Face	† Էլ	երես [տրել]
Bath	† Էլ	բաղնիք	Comb	† Էլ	սանաթ, սան-
Myself	† Էլ	ինքզինքս	Put on	† Էլ	հագնել

Clothes	շուրջ	Հագուստներ	Polish	կոշիկի ներկ
Start	սկսել	սկսել	Train	կառավարման
Collar	օձիք	օձիք	Back	ետ
Shine	փայլեցնել	փայլեցնել		
Shave	շիվ	ածիլել, ածիլուիլ		
Brush	շրշռ	վրձին, խողանակ, խողանակել		
Get of	կեն օֆ	իջնել, գուրս գալ		
Stop	սթոփ	դադարեցնել, դադարիլ		
Breakfast	բրեյքֆասթ	նախաճաշ		
Over-coat	օվերքոյթ	վերարկու		
Place of business	բիզնես քուորթեր	գործատեղի		
Square	սքուար	հրապարակ, նաեւ քառակուսի		

I rise at six o'clock in the morning. Առտուն ժամը վեցին կ'ելլեմ:

I take a cold bath. Պաղ բաղնիք մը կ'առնեմ:

I shave myself with a razor. Ածելով կ'ածելուիմ (ինքզինքս կ'ածիլեմ):

I wash my hands and face. Երեսս ու ձեռքերս կը լուամ:

I brush my teeth with a tooth brush. Ակույի խողանակով ակուսներս կը մաքրեմ:

I comb my hair with a hair comb. Սանարով մազերս կը սանտրեմ:

I brush my hair with a hair brush. Մազի խողանակով մազերս կը խողանակեմ:

I put on my clothes. Հագուստներս կը հագնիմ:

I put on a clean collar. Մաքուր օձիք մը կը դնեմ:

I shine my shoes with some polish. Կոշիկի ներկով կոշիկներս կը փայլեցնեմ:

I take my breakfast. Նախաճաշս կ'ընեմ:

I put on my overcoat and hat. Վերարկուս ու գլխարկս կը հագնիմ:

I leave home for my place of business. Գործատեղիս երթալու համար տունէս կը մեկնիմ:

I take the Times Square train. Թայմզ Սքուէրի թրէնը կ'առնում:

I get off at Times Sq. Station. Թայմզ Սքուէրի կայարանը կ'իջնամ:

I come out into the street. Փողոց կ'ելլեմ:

I start work at nine and stop work at five. Ժամը իննին գործի կը սկսիմ ու հինգին կը դադարեցնեմ:

I walk to Times Sq. Subway Station. Թայմզ Սք. Սրպուէյի կայարանը կը քալեմ:

I take the Subway train and come home. Սրպուէյի թրէնը կ'առնում ու տուն կու գամ:

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

(1) I Դերանունին տեղ He Դերանունը գործածելով գրել վերի նախադասութիւնները, օրինակ "He rises at six o'clock". Փոխել նաեւ Ստացական դերանունները, ինչպէս փոխան "my"ի "his". Նշել ընել she իգականը գործածելով:

(2) Գոց սորվել վերի նախադասութիւնները ու գրել:

LESSON 31.

Morning Toilet (Concluded).

At what time do you rise in the morning? Առտու ժամը քանի՞ն կ'ելնես:

Do you take a cold bath every morning? Ամէն առտու պաղ բաղնիք կ'առնե՞ս:

Do you shave yourself every morning? Ամէն առտու կ'ածիլուի՞ս (ինքզինքդ):

Do you get shaved every day? Ամէն առտու կ'ածիլուի՞ս (անորոշ):

Do you brush your teeth every morning? Ամէն առտու ակուսներդ կը խողանակե՞ս:

Do you comb your hair every morning? Ամէն առտու մազերդ կը սանտրե՞ս:

Do you part your hair in the middle or on the side? Մազերդ մէջտեղէն կը բանաս թէ մէկ կողմէն:

What do you take for breakfast? Ի՞նչ կ'ուտես (կ'առնես) նախաճաշիդ:

How do you get to your place of business? Ի՞նչպէս կ'երթաս գործատեղիդ:

Do you go by subway or trolley car? Սրպուէյով կ'երթաս թէ հանրակառքով:

Do you take the express or the local?
 When do you get to your place of business?
 At what time did you get up this morning?
 Did you take a cold bath?
 Did you shave yourself or did you go to a barber?
 Did you brush your teeth?
 Did you put on a clean collar?
 What did you have for breakfast this morning?
 What will you have for breakfast?
 Will you take tea or coffee?
 When do you leave home for the day's work?
 What time do you start work?
 How many hours do you work?
 At what time do you stop work?
 At what time do you leave your office?
 At what time do you get home?

Էքսպրէս կ'առնես թէ լոքալ:
 Ե՞րբ կը հասնիս գործատեղիդ:
 Այս առտու ժամը քանի՞նք ելար:
 Պաշ բաղնիք առի՞ր:
 Ինքզինքդ ածիլեցիր թէ սափ-
 րիչին գացիր:
 Ակռաներդ խողանակեցիր:
 Մաքուր օձիք դրի՞ր:
 Այս առտու նախաճաշիդ ի՞նչ կերար:
 Ի՞նչ կ'ուզես նախաճաշի համար:
 Թէ՛յ կ'ուզես թէ սուրճ:
 Օրուան գործիդ երթալու հա-
 մար քանի՞նք տունէն կ'ելնես:
 Ժամը քանի՞նք գործի կը սկսիս:
 Քանի՞ ժամ կը գործես:
 Ժամը քանի՞նք կը դադարեցնես
 գործդ:
 Ժամը քանի՞նք գրասենեակնիդ
 կը ձգէք:
 Քանի՞նք տուն կը հասնիք:

Vocabulary.

get up	ելնել	subway	մետրո-էյ	ընդերկրեայ
middle	մէջտեղը	trolley	Բրաւն	հանրակառք
side	կողմ	local	լոքալ	տեղական
tea	թէյ	barber	պարիկ	սափրիչ
coffee	սուրճ	part	բանալ, բաժնել	

LESSON 32.

What time is it?

What time is it?
 Tell me the time, please.
 Have you got the time?
 Have you got the right time?
 What time have you got?
 It is half past three.
 It is quarter of ten.
 It is quarter past five.
 It is quarter after five.
 Your watch is too fast.
 Your watch is too slow.
 My watch is gaining.
 Your watch is losing.
 My watch is gaining three minutes daily.
 My watch is losing two minutes daily.
 My watch neither gains nor loses.
 It is a perfect time-piece.
 It keeps good time.
 What time have you got?
 I haven't got the time.

My watch has stopped.
 I forgot to wind my watch.
 My watch is out of order.
 It needs repairing.
 Then take it to the watch-maker.
 What time shall you be at your office?
 I shall be at my office at three.

Ժամը քանի՞նք է:
 Խնդրեմ ըսէք թէ ժամը քա-
 նի՞նք է:
 Ժամացոյց ունի՞ք քովերնիդ:
 Ժամացոյցնիդ շիտակ է:
 Քու ժամացոյցովդ ժամը քա-
 նի՞նք է:
 Երեք ու կէս է:
 Տասին քառորդ կ'ուղէ:
 Հինգը քառորդ անցած է:
 Չեր ժամացոյցը առաջ է:
 Չեր ժամացոյցը ետ է:
 Իմ ժամացոյցս առաջ կ'երթայ:
 Չեր ժամացոյցը ետ կը մնայ:
 Իմ ժամացոյցս օրը երեք վայր-
 կեան առաջ կ'երթայ:
 Իմ ժամացոյցս օրը երկու վայր-
 կեան ետ կը մնայ:
 Իմ ժամացոյցս ոչ առաջ կ'եր-
 թայ ոչ ալ ետ կը մնայ:
 Այն կատարեալ ժամացոյց
 մըն է:
 Շիտակ կ'երթայ:
 Ժամը քանի՞նք է:
 Ժամացոյցս քովս չէ: Ժամա-
 ցոյց չունիմ վրաս:
 Ժամացոյցս կեցեր է:
 Ժամացոյցս լարելու մոռցեր եմ:
 Ժամացոյցս աւրուած է:
 Նորոգել կ'ուղէ:
 Ուրեմն ժամագործին տար:
 Ժամը քանի՞նք դրասենեակդ
 կ'ըլլաս:
 Ժամը երեքին դրասենեակս
 կ'ըլլամ:

I shall not be at my office
before three.

We begin work at nine
o'clock sharp.

We lunch at half past twelve.

We start work again at half
past one.

We stop work at half past
five.

Ժամը երեքէն առաջ գրասե-
նեակս պիտի չըլլամ:

Մենք ճիշդ ժամը իննին գործի
կը սկսինք:

Ժամը կէսին կը ճաշենք (կէս
օրին):

Ժամը մէկ ու կէսին գործի կը
վերսկսինք:

Ժամը հինգ ու կէսին գործէ կը
դադրինք:

Թէեւ սովորական է ըսել "at what time will you be
at your office", սակայն աւելի մաքուր եւ ուղիւ Անգլիերէն
է ըսել "shall you be", որովհետեւ ակնկալուած պատաս-
խանք պիտի ըլլար "I shall be", etc. Տես Դաս 81:

Vocabulary.

tell	լիւլ	ըսել	slow	մը	դանդաղ, ետ
watch	ս-ալ	ժամացոյց	daily	դէյլի	օրը, ամէն օր
past	մ-ալ	անցած	perfect	պէրֆէկթ	կատարեալ
half	հ-մ	կէս	wind up	ս-ալ	լարել
quarter	ք-րթ	քառորդ	repair	րէպէր	նորոգել
fast	ֆէսթ	արագ	begin	պիլին	սկսիլ
neither... nor	նէյթը... նօր	ոչ... ոչ			
time-piece	թայմփիս	ժամացոյց			
forgot (forget)	ֆօրգէթ (ֆօրգէթ)	մոռցաւ			
out of order	աութօր	աւրուած			
need	նիյ	պէտք ունենալ			
watchmaker	ս-ալփիս	ժամագործ			
sharp	շարփ	սուր, հոս՝ ճիշդ			
lunch	լընչ	կէսօրին թեթեւ ճաշ			
gain	գէյն	առաջ երթալ, տառապէս՝ շահիլ			
lose	լօս	ետ մնալ, տառապէս՝ կորսնցնել			

LESSON 33.

Formation of the Plural Nouns.

Յոգնակի անուններու կազմութիւնը:

Անգլիերէնի մէջ անուններուն Յոգնակին կը շինուի ընդ-
հանրապէս եղակիին ծայրը s գիրը կցելով, ինչպէս bird,
birds; book, books; hat, hats.

Այս ընդհանուր օրէնքէն բացառութիւն կը կազմեն հե-
տեւեալները, որոնք սակայն նորէն կանոնաւոր անուն կը նկա-
տուին:

Ա. Այն անունները որոնք s, ss, x, sh, ch, z, zz գի-
րերով կը վերջաւորին, արտասանութեան դիւրութեան համար
յոգնակի s էն առաջ e ձայնաւորը կ'աւանդեն, զոր օրինակ,

gas — gasses, tax — taxes, church — churches,
glass — glasses, dish — dishes, buzz — buzzes.

Բ. Այն բառերը որոնք yով կը վերջանան եւ որոնց նա-
խընթաց տառը բաղաձայն է իրենց յոգնակիին մէջ yը կը
ձգեն ու ies կ'աւանդեն, ինչպէս՝

lady — ladies, body — bodies, sky — skies,
cherry — cherries, city — cities, fly — flies.

Միայն թէ երբ yին նախընթաց գիրը ձայնաւոր է, այս
կանոնը կ'անտեսուի ու սովորական s ը կ'աւանդեն, ինչպէս՝

boy — boys, day — days, valley — valleys,
joy — joys, ray — rays, monkey — monkeys.

Գ. F կամ fe վերջաւորութիւն ունեցող անուններէն
ոմանք fը կը ձգեն ու ves կ'աւանդեն, ինչպէս՝

knife — knives, loaf — loaves, thief — thieves,
wife — wives, half — halves, calf — calves.

Իսկ ուրիշներ սովորական sը կ'աւանդեն, ինչպէս՝

I am full of sorrow.

Ցաւով լեցուն եմ, համակուած եմ:

The glass was full of wine.

Գաւաթը գինիով լեցուն էր:

Filled եւս կը նշանակէ լեցուն, բայց with նախադրուած եմք կը գործածուի, ինչպէս.

The glass was filled with Գաւաթը գինիով լեցուած էր: wine.

3. Չափ կամ քանակ ցուցնելու համար.

Five pounds of sugar.

Հինգ փաունտ շաքար:

Ten bags of flour.

Տասը տոպրակ ալիւր:

4. Պարզ սեռական հոլովի համար.

Who is the hero of the story? Ո՞վ է պատմութեան հերոսը:

5. pair, dozen, gross, բառերը միշտ եղակի ձեւով կը գործածուին, հոգ չէ թէ մէկէ աւելի կրնան եղած ըլլալ, ինչպէս.

Five dozen hats (not dozens).

Հինգ տուզինա գլխարկ:

Two pair of gloves (not pairs).

Երկու զոյգ ձեռնոց:

Six gross of pencils (not grosses).

Վեց գրոսս մատիտ:

Vocabulary.

flock	ֆլոք	հօտ	women	մեծիկ	կիներ
slip	սլիփ	սահիլ	sum	սոմ	գումար
mount	մաւնթ	լեռ	tax	թէքս	տուրք, հարկ
caught	քաշ	բռնեց	ripe	րիփ	հասուն
fond	ֆոնդ	սիրահար	sweet	սուէթ	քաղցր
full	ֆուլ	լեցուն	grapes	գրէյփ	խաղող
hero	հերօ	գիւցազն	dish	դիշ	աման
pound	փաւնդ	փաունտ	matches	մէչ	լուցկի
India	ինդիա	Հնդկաստան	rubies	րուբի	սուտակ
dozen	դուշն	տուզինա	loaves	լուֆ	նկանակներ

lost (lose)

լոսթ (լոս-լ)

կորսնցուց

play

փէյ

խաղալ՝ ածել դաշնակ

restaurant

րէսթորան

ճաշարան

table-knives

թէյֆլ նայֆլ

սեղանի դանակ

halves

հէֆլ

կէսեր

whole

հոլ

ամբողջ

LESSON 34.

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Ւ Ո Ր Բ Ա Յ

Present Tense.

Ordinary Form.

Նշանակ

Յոգնակի

I work

կը գործեմ

We work

կը գործենք

You work

կը գործես

You work

կը գործէք

He, she, it works

կը գործէ

They work

կը գործեն

Emphatic Form.

I do work

կը գործեմ

We do work

կը գործենք

You do work

կը գործես

You do work

կը գործէք

He, she, it does work

կը գործէ

They do work

կը գործեն

Interrogative. — Հոգ-իս:

Do I work?

կը գործեմ

Do we work?

կը գործենք

Do you work?

կը գործես

Do you work?

կը գործէք

Does he, she, it work?

կը գործէ

Do they work?

կը գործեն

Progressive Form.

Նշանակ

I am working

կը գործեմ' (կոր)

You are working

կը գործես

He, she, it is working

կը գործէ

Յոգնակի

We are working

կը գործենք

You are working

կը գործէք

They are working

կը գործեն

Interrogative. — Հարց-իւն:

Եզակի

Am I working? Կը գործե՞մ (կոր)
Are you working? Կը գործե՞ս
Is he, she, it working? Կը գործե՞

Յոգնակի

Are we working? Կը գործե՞նք
Are you working? Կը գործե՞ք
Are they working? Կը գործե՞ն

My father works, and I work also. Հայրս կը գործէ, ես ալ կը գործեմ:

My brother and I work in the same factory. Եղբայրս ու ես մի եւ նոյն գործարանին մէջ կ'աշխատինք:

I work in a carpentry shop. Հիւանի խանութի մը մէջ կ'աշխատիմ:

I am a carpenter by trade. Արհեստով հիւան եմ:
Where does he work? Ո՞ւր կ'աշխատի:

He works in a bank. Գրամատան մը մէջ կ'աշխատի:

Is he a banker? Անիկա սեղանաւոր (պանքէր) մըն է:

He is not; he is only a bank clerk. Ոչ. պարզ գրամատան գրագիր մըն է:

Where does your brother work? Եղբայրդ ո՞ւր կ'աշխատի:

He works in a tailor's shop. Դերձակի խանութի մը մէջ կ'աշխատի:

He is a tailor by trade. Արհեստով դերձակ է:
How many hours do you work? Քանի՞ ժամ կ'աշխատիս:

I work eight hours. Ութը ժամ կ'աշխատիմ:
How many hours does she work? Նեքանի՞ ժամ կ'աշխատի:

She works only six hours. Միայն վեց ժամ կ'աշխատի:

He works day and night. Նա գիշեր ցորեկ կ'աշխատի:

He works very hard. Շատ չարաչար կ'աշխատի:

He is a hard worker. Չարաչար աշխատող մըն է:

This clock works well. Այս ժամացոյցը լաւ կը գործէ:

The plan did not work well.

Have you worked out this problem?

Where are you working now?
I am working at a downtown restaurant.

Where is he working?
He is working at an uptown hotel.

Where is she working?
She is working at an insurance broker's office.

Tom and I are working in a rubber factory.

Այս ծրագիրը լաւ չը գործեց (չը յաջողեցաւ):

Այս խնդիրը լուծած ես (լուծեցի):

Հիմա ո՞ւր կ'աշխատիր:
Տաունթաուն ճաշարանի մը մէջ կ'աշխատիմ:

Ո՞ւր կ'աշխատի:
Ըփթաուն պանդոկի մը մէջ կ'աշխատի:

Նեքանի՞ կ'աշխատի:
Ապահովագրական գործակատարի մը քով կ'աշխատի:

Թովմաս ու ես ձգախէժի գործարանի մը մէջ կ'աշխատինք:

Words in this Lesson.

factory	Ֆէաբրի	գործարան	problem	փրոպլէմ	խնդիր
clerk	քլերկ	գրագիր	hotel	հօթէլ	պանդոկ
tailor	թէյլօր	դերձակ	trade	թրէյդ	արհեստ
hard	հարդ	դժուար	rubber	րըբբը	ձգախէժ
worker	ուօրքըր	գործիչ	shop	շոփ	խանութ

carpentry	քարփէրի	հիւանութիւն
carpenter	քարփէր	հիւան
bank	բանկ	գրամատուն
broker	բրօքըր	միջնորդ (սիմար)
downtown	դաւնթաւն	քաղաքին վարի մասը
uptown	ըփթաւն	քաղաքին վերի մասը
insurance	ինշըրընս	ապահովագրութիւն
store	շթօր	վաճառատուն, մթերանոց

LESSON 35.

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Ի Ո Ր Ի Ա Յ

(Շարունակութիւն)

Past Tense.

Ordinary Form.

I worked	Գործեցի	We worked	Գործեցինք
You worked	Գործեցիր	You worked	Գործեցիք
He worked	Գործեց	They worked	Գործեցին

Emphatic (Ուժեղ) Form.

I did work	Գործեցի	We did work	Գործեցինք
You did work	Գործեցիր	You did work	Գործեցիք
He did work	Գործեց	They did work	Գործեցին

Interrogative (Հարցալու) Form.

Did I work?	Գործեցի՞ք	Did we work?	Գործեցինք՞
Did you work?	Գործեցիր՞	Did you work?	Գործեցիք՞
Did he work?	Գործեց	Did they work?	Գործեցին

New Words.

thought	խօսեց	milliner	փեշեք փեշուրագործ
silk	սիլկ	automobile	օթոմոբիլ ինքնաշարժ
rug	րուգ	algebra	էլէքտրոն գրահաշիւ
soap	սոփ	geometry	ճիւղաշարժ երկրաչափութիւն
shirt	շերտ		

dressmaker Գրեմմար Գործակուհի
engraving Էնգրեյւն փորագրութիւն

Where did you work last year? Անցեալ տարի մեր կ'աշխատէիր:

I worked in a factory. Գործարանի մէջ կ'աշխատէի:

What kind of a factory was it? Ի՞նչ տեսակ գործարան մ'էր:

It was a silk factory. Մետաքսի գործարան էր:

It was a rug factory. Գորգի գործարան մըն էր:

Was it not a soap factory? Օճառի գործարան չէ՞ր:

No, it was a shirt factory. Ոչ, շապիկի գործարան էր:

It was an automobile factory. Ինքնաշարժի գործարան էր:

Did your sister work at a milliner's? Քոյրդ փեշուրագործի մը քով կ'աշխատէր:

No, she worked at a dress-maker's. Ոչ, գերծակուհւոյ մը քով կ'աշխատէր:

Where did you say your brother worked? Ուր ըսիք թէ ձեր եղբայրը կ'աշխատի:

He works at an engraving shop. Փորագրչի խանութը կ'աշխատի:

Did you work at your Algebra last night? Երեկ իրիկուն գրահաշիւի դասիդ աշխատեցա՞ք:

I worked at my Geometry. Երկրաչափութեան (դասիս) աշխատեցայ:

Did your plan work well? Ծրագիրդ յաջողեցա՞ւ:

No, it did not. Ոչ, չը յաջողեցաւ:

Did I not say it would not (work well)? Չըսի՞ք թէ չը պիտի յաջողէր:

Yes, you did (say). But I thought I'd try just the same. Այո, ըսիք: Բայց խորհեցայ որ անգամ մը փորձեմ:

Ծանօթութիւն: Հարցումի մը պատասխանին մէջ սովորական է գլխաւոր բայը զանց առնել ու բաւականաւ օժանդակը միայն գործածելով, ինչպէս,

Did your plan work?

No, it did not փոխանակ ըսելու, it did not work.

Երբ պատասխանը հաստատական է, կրնանք սովորական ոչ շեշտեալ ձեւը գործածել, թէեւ վերջինը նախընտրելի է. զոր օրինակ, եթէ Did you see my brother? ինչ հաստատական պատասխան տալ պէտք է, երկու ձեւն ալ կարելի է գործածել, Yes, I saw him, կամ, Yes, I did. Միայն ուշագրութիւն բնելու է որ ոչ շեշտեալ ձեւին մէջ Սեռի խնդիրը զանց չառնուի: Yes, I saw ի մէջ պակաս բան մը կայ, պէտք է ըսել Yes I saw him, կամ պարզապէս Yes, I did.

Բացասական ձեւին մէջ միայն շեշտեալ ձեւը կը գործածուի խօսակցութեան մէջ Did you see him? Պատասխան, No, I did not. I saw him not թէեւ սխալ չէ, բայց աւելի բանաստեղծական ձեւ մըն է ու հասարակ խօսակցութեան մէջ գործածական չէ:

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

1. Վերը տրուած օրինակին վրայ գրել play (խաղալ) բային խոնարհումը երեք ժամանակներու մէջ ալ:

2. Ask (Հարցնել կամ խնդրել) բային ամբողջ խոնարհումը վերջին երկու դասերուն մէջ տրուած ձևերուն եւ ժամանակներուն մէջ:

LESSON 36.

Vocabulary.

listen	լսել	մօտիկ ընել	preach	խօսել	քարոզել
loud	լուրջ	բարձրաձայն	would	պիտի	(պիտի ... էի)
again	եւէն	դարձեալ	said(say)	էս	ըսաւ
talk	խօսել		great	խիստ	մեծ հիանալի
sing	գայել		pastor	պատրիարք	հոգևորական
thing	բան		could	պիտի	կրցաւ կրնար

heard (hear)	հարց	լսեց
louder	լուրջ	աւելի բարձրաձայն
carefully	տեւիկ	ուշադրութեամբ
believe	հաւատ	հաւատաւ կարծեալ
preacher	խօսող	քարոզիչ
told (tell)	խօսեց	ըսաւ
I am told		խնդի ըսին
fine	լաւ	գեղեցիկ, լաւ, պերճախօս

Listen. Listen to me. Մօտիկ ըրէ. Ինծի մօտիկ ըրէ:
 Do you hear me? Կը լսե՞ս զիս:
 No, I can't hear you. Ոչ, չեմ կրնար լսել քեզ:
 Speak louder. Աւելի բարձր խօսէ:
 Now, do you hear me? Հիմա կը լսե՞ք զիս:
 Yes, I do. Yes, I hear you. Այո, կը լսեմ:
 What do you hear? Ի՞նչ կը լսես:
 Listen again. Listen carefully. Երկրորդ անգամ մօտիկ ըրէ:
 I am listening carefully. Ուշադրութեամբ մօտիկ կընեմ:

What did I say?
 I did not hear what you said.

Ի՞նչ ըսի:
 Ինչ ըսելիք չը լսեցի: Ըսածդ չը լսեցի:

Repeat what you said.
 Repeat what he said.
 Repeat what I said.

Ըսածդ կրկնէ:
 Ըսածը կրկնէ:
 Ըսածս կրկնէ:

Did you hear me say that?

Այդ բանը ըսելս լսեցի՞ր:

No, I did not.

Ոչ, չը լսեցի:

I did not hear you say that.

Այդ բանը ըսելիք չը լսեցի:

Did you hear him sing?

Անոր երգելը լսեցի՞ր:

Yes, I did. Yes, I heard him sing.

Այո, լսեցի: Այո, անոր երգելը լսեցի:

Where did you hear him sing?

Ո՞ր լսեցիր անոր երգելը:

I heard him sing in the church.

Եկեղեցին երգելը լսեցի:

Who heard me say that?

Ո՞վ լսեր է ատիկա ըսելս:

John says he heard you say that.

Թովհանէս կ'ըսէ թէ ինք լսեր է այդ բանն ըսելիք:

Do you believe I could say such a thing?

Կը կարծես թէ ես այդպէս բան մը կ'ըսեմ:

I do not believe you would say such a thing.

Չեմ կարծեր որ դուն այդպէս բան մը կ'ըսես (պիտի ըսէիր):

Have you heard our pastor preach?

Մեր հոգևորին քարոզելը լսե՞ր ես:

Yes, I heard him once.

Այո, անգամ մը լսեցի:

How did you like his preaching?

Ինչպէս հաճեցա՞ր անոր քարոզելը:

He is great.

Հիանալի է:

Have you heard Dr. Bliss preach?

Տօգ. Պլիսին քարոզելը լսե՞ր ես:

I have not, but I am told he is a fine preacher, too.

Ոչ, բայց կ'ըսեն թէ ան ալ պերճախօս քարոզիչ մըն է:

Yes, he is.

Այնպէս է:

LESSON 37.

United States Money.

Vocabulary.

rich	բիշ	Հարուստ	wealth	--ելիշ	Հարստութիւն
world	միշ	աշխարհ	in use	իւ Էմ	գործածուած
reach	բիշ	Հասնիլ	coin	մետաղ դրամ	
unit	Էմ-շիշ	միոյթ	bill	շիշ	թղթադրամ
paper	շիշ-շիշ	թուղթ	penny	շիշ-շիշ	մէկ սենթնոց
amount	Էմ-շիշ	գումար	nickel	շիշ-շիշ	Հինգ սենթնոց
silver	շիշ-շիշ	արծաթ	dime	դիմ	տասը սենթնոց
smallest	միշ-շիշ	ամենամեծ	equal	Էմ-շիշ	Հաւասար
bigger	շիշ-շիշ	աւելի մեծ	change	շիշ-շիշ	աւերել, փոխել
country	շիշ-շիշ	երկիր	few	քիչ	
copper	շիշ-շիշ	պղինձ			

richest	բիշ-շիշ	ամենէն Հարուստ
are used	միշ-շիշ	կը գործածուին
sometimes	միշ-շիշ	երբեմն

The United States is the richest country in the world.

Its wealth reaches many billions of dollars.

The dollar is the unit of American money.

Most of the money is use is paper money.

For small amounts coins are used.

There are silver dollars, and there are paper dollars.

The smallest paper money is the one-dollar bill.

Next bigger is the two-dollar bill.

Next to it comes the five-dollar bill.

Միացեալ Նահանգները աշխարհիս մէջ ամենէն Հարուստ երկիրն է:

Անոր Հարստութիւնը շատ երկիւններու կը հասնի:

Ամերիկեան դրամին միոյթ է տոլարը:

Գործածութեան մէջ եղած դրամին մեծագոյն մասը թղթադրամ է:

Փոքր գումարներու համար մետաղ դրամ կը գործածուին:

Արծաթէ տոլար կայ, ու թուղթէ տոլար կայ:

Ամենամեծը թղթադրամը մէկ տոլարնոցն է:

Յաջորդ մեծագոյնը երկու տոլարնոցն է:

Ատոր կը յաջորդէ Հինգ տոլարնոցը:

Then come the ten-dollar and twenty-dollar bills.

Then comes the fifty-dollar bill.

There are also hundred and thousand dollar bills.

I have never seen a thousand-dollar bill.

The smallest coin in American money is the cent.

The cent is made of copper.

It is sometimes called penny.

The five-cent piece is made of nickel, that is why it is called nickel.

The next bigger coin is the dime.

The dime is made of silver.

A dime is equal to two nickels.

The next larger coin is the quarter.

It, too, is made of silver.

Then comes the half-dollar piece.

Then comes the dollar piece.

There are very few silver dollars in use now. Most of them are in the banks.

How many half dollars make one dollar?

How many quarters make one dollar?

How many cents are there in a dollar?

What part of a dollar is a cent?

Յետոյ կու գայ տասը եւ քսան տոլարնոցները:

Անկէ վերջը կու գայ յիսուն տոլարնոցը:

Կան նաեւ հարիւր եւ հազար տոլարնոց թղթադրամներ:

Ես բնաւ չեմ տեսած հազար տոլարնոց թղթադրամ մը:

Ամերիկեան դրամով ամէնափոքր մետաղ դրամը սենթն է:

Սենթը պղինձէ շինուած է:

Երբեմն փէննի կը կոչուի:

Հինգ սենթնոց կտորը նիքէլէ շինուած է, ու այդ է պատճառը որ նիքէլ կը կոչուի:

Յաջորդ մեծ գրամը տայմն է:

Տայմը արծաթէ շինուած է:

Տայմ մը երկու նիքէլի հաւասար է:

Յաջորդ մեծ դրամը քառորդն է:

Ան ալ արծաթէ շինուած է:

Յետոյ կու գայ կէս տոլարնոց կտորը:

Անկէ վերջը կու գայ տոլարնոց կտորը:

Հիմա գործածութեան մէջ շատ քիչ արծաթ տոլար կայ:

Անոնց մեծ մասը պանքաներու մէջ է:

Քանի՞ կէս տոլար մէկ տոլար կ'ընէ:

Քանի՞ քառորդ մէկ տոլար կ'ընէ:

Տոլարի մը մէջ քանի սենթ կայ:

Սենթը տոլարի մը քանի մասն է:

A cent is one hundredth part of a dollar.	Սենթը տոլարի մը մէկ հարիւրորդն է:
What part of a dollar is the dime?	Տայմը տոլարի մը քաներորդ մասն է:
The dime is one tenth of a dollar.	Տայմը տոլարի մը մէկ տասներորդ մասն է:
Can you change me a ten-dollar bill?	Ինձի տասը տոլարնոց մը կրնամ փոխել:
I can give you two five-dollar bills.	Քեզ երկու հատ հինգ տոլարնոց կրնամ տալ:
I can give you five two-dollar bills.	Քեզ հինգ հատ երկու տոլարնոց կրնամ տալ:

LESSON 38.

To Receive.

Progressive Form.

Present Tense. — Ներկայ:

Affirmative. — Հաստատու:

I am receiving	Վ'ընդունիմ (կոր)
You are receiving	Վ'ընդունիս "
He is receiving	Վ'ընդունի "
We are receiving	Վ'ընդունինք (կոր)
You are receiving	Վ'ընդունիք "
They are receiving	Վ'ընդունին "

Negative. — Բացասու:

I am not receiving	Չեմ ընդունիր (կոր)
You are not receiving	Չես ընդունիր "
He is not receiving	Չընդունի "
We are not receiving	Չենք ընդունիր (կոր)
You are not receiving	Չէք ընդունիր "
They are not receiving	Չեն ընդունիր "

Interrogative. — Հարցու:

Am I receiving? etc.	Վ'ընդունի՞մ կոր, եւայլն
Are we receiving? etc.	Վ'ընդունի՞նք կոր

Negative Inter. — Հարցու Բացասու:

Am I not receiving? etc.	Չե՞մ ընդունիր (կոր)
Are we not receiving? etc.	Չե՞նք ընդունիր (կոր)

Past Tense. — Անցեալ Ժամանակ:

I was receiving	Վ'ընդունէի (կոր)
You were receiving	Վ'ընդունէիր
He was receiving	Վ'ընդունէր
We were receiving	Վ'ընդունէինք
You were receiving	Վ'ընդունէիք
They were receiving	Վ'ընդունէին

Negative. — Բացասու:

I was not receiving, etc.	Չէի ընդուներ, եւայլն
We were not receiving etc.	Չէինք ընդուներ, եւայլն

Interrogative. — Հարցու:

Was I receiving?	Վ'ընդունէի՞
Were we receiving?	Վ'ընդունէի՞նք

Negative. — Բացասու:

Was I not receiving? etc.	Չէի՞ ընդուներ, եւայլն
Were we not receiving? etc.	Չէի՞նք ընդուներ, եւայլն

I am receiving ten dollars a day.	Ես օրը տասը տոլար կ'առնեմ կոր:
How much are you receiving?	Դուն որչափ կ'առնես:
I am receiving only five.	Ես միայն հինգ տոլար կ'առնեմ:
He is not even receiving that much.	Անիկա այդչափ ալ չառներ:
We are receiving eight dollars each.	Մենք մարդ զլուս ութը տոլար կ'առնենք կոր:
Each of us is receiving eight dollars.	Մեզմէ ամէն մէկը ութը տոլար կ'առնէ:

- I am receiving less than eight dollars.
 This year I am not receiving as much as (I was receiving) last year.
 Which of us is receiving most, you or I?
 Which of you is receiving most, you or James?
 Which of them is receiving most, Tom or Carl?
 Am I receiving less than he? (is receiving).
 Is he receiving more than you (are receiving)?
 You are receiving full pay, you must do full work.
 We are receiving a large number of letters every day. Կամ Every day we are, etc.
 How much were you getting before the war?
 I was getting fifteen dollars a week.
 That was less than half of what I am getting now.
- Ես ութը տոլարէն պակաս կ'առնեմ:
 Ես ալ այս տարի անցեալ տարուան չափ չեմ առներ:
 Մեզմէ ով աւելի շատ կ'առնու գումար թէ ես:
 Չեզմէ ով աւելի կ'առնէ դու թէ ոչ Յակոբը:
 Անոնցմէ ով աւելի կ'առնէ Թովմասը թէ Կարոլոսը:
 Ես անկէ պակաս կ'առնեմ:
 'Նա քեզմէ աւելի կ'առնէ:
 Դու լման վճարում կ'ընդունիս, լման ալ գործ ընելու ես:
 Ամէն օր մեծ թուով նամակներ կը ստանանք:
 Պատերազմէն առաջ մը չափ կ'առնէիր:
 Շաբաթը տասը հինգ տոլար կ'առնէիր:
 Ատիկա հիմա իմ առածիս կէսէն ալ պակաս էր:

New Words.

receive	ընդունիլ, ստանալ	most	մօլի ամէնէն շատ
even	ի՛նչ նոյն իսկ, մինչեւ իսկ	letter	լե՛ւէր նամակ
full	գո՛ւր լեցուն, լման	war	ու՛ր պատերազմ
pay	վճարում	less	լե՛ս պակաս
that much	դրանք	այդչափ	

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Read Բային Ներկայ Ժամանակը (Progressive Form)
 խոնարհել վերը տրուած օրինակին վրայ:

LESSON 39.

To receive

(Շարունակում)

Present Perfect. — Ներկայ Իրարեւել:

I have received	Ընդունած եմ կամ ընդունեցայ
You have received	Ընդունած ես կամ ընդունեցար
He has received	Ընդունած է կամ ընդունեցաւ
We have received	Ընդունած ենք կամ ընդունեցանք
You have received	Ընդունած էք կամ ընդունեցաք
They have received	Ընդունած են կամ ընդունեցան

Past Perfect (Pluperfect). — Անցեւել Իրարեւել:

I had received	Ընդունած էի
You had received	Ընդունած էիր
He had received	Ընդունած էր
We had received	Ընդունած էինք
You had received	Ընդունած էիք
They had received	Ընդունած էին

Interrogative Present Perfect. — Հարցնել Ներկայ Իրարեւել:

Have I received?	Ընդունած եմ, կամ ընդունեցայ?
Have you received?	Ընդունած ես, կամ ընդունեցար?
Has he received?	Ընդունած է, կամ ընդունեցաւ?
Have we received?	Ընդունած ենք ... եցանք?
Have you received?	Ընդունած էք ... եցաք?
Have they received?	Ընդունած են ... եցան?

Interrogative negative Present Perfect. — Հարցնել Բաց Ներկայ Իրարեւել:

Have I not received?	Չեմ ընդունած
Have you not received?	Չես ընդունած
Has he not received?	Չէր ընդունած
Have we not received?	Չենք ընդունած
Have you not received?	Չէք ընդունած
Have they not received?	Չեն ընդունած

Interrogative, Pluperfect. — Հարցախն Ընդեւ Կարարեալ:

Had I received?	Ընդունած էի
Had you received?	Ընդունած էիր
Had he received?	Ընդունած էր
Had we received?	Ընդունած էինք
Had you received?	Ընդունած էիք
Had they received?	Ընդունած էին

Interrogative, negative Pluperfect. — Հարցախն Բացասական Ընդեւ Կարարեալ:

Had I not received?	Չէի ընդունած
Had you not received?	Չէիր ընդունած
Had he not received?	Չէր ընդունած
Had we not received?	Չէինք ընդունած
Had you not received?	Չէիք ընդունած
Had they not received?	Չէին ընդունած

Exemples.

Have you received any letters from home lately?	Վերջերս տունէն նամակ առիր:
I just received one this morning.	Այս առտու հատ մը առի:
I have received ten letters since yesterday.	Երեկուրէն ի վեր տասը նամակ առած եմ (առի):
I have not received any letters since last month.	Անցեալ ամսէ ի վեր ո եւ է նամակ չեմ ստացած:
I have received no letters from home during the whole of this month.	Ամբողջ այս ամսուան միջոցին տունէն նամակ չեմ առած:
They have not received any letters from home since they arrived.	Քանի հոս եկած են, տունէն նամակ չեն ստացած:
Have you not received any of my letters?	Իմ նամակներէս ո եւ է մէկը չէք ստացած:
I have received none.	Եւ ոչ մէկ հատ:
I received only two.	Միայն երկու հատը ստացայ:
I have received several.	Մի քանի հատ ստացած եմ:

Had I received any letters from you, I would have answered them.	Եթէ քեզմէ ո եւ է նամակ առած ըլլայի, պիտի պատասխանէի (պատասխանած պիտի ըլլայի):
Have you seen my brother, Paul?	Պողոս, եղբայրս տեսա՞ք, (տեսեր էք):
No, I have not. Yes, I have.	Ոչ, չը տեսայ: Այո, տեսայ:
I have not seen him this morning.	Այս առտու զինքը չեմ տեսած:
When did you see him last?	Վերջին անգամ երբ տեսաք զինքը:
The last I saw him was two weeks ago.	Վերջին անգամ երկու շաբաթ առաջ էր տեսայ զինքը:
Where did you see him last?	Վերջին անգամ ո՞ւր տեսաք զինքը:
I saw him at the Post-Office.	Նամակատունը տեսայ:

New Words.

lately	վերջերս	during	միջոցին
since	ի վեր	answer	պատասխան
whole	ամբողջ	last	վերջին
several	մի քանի	none	ոչ մէկ

Post-Office Գոսթ-օֆիս նամակատուն

Receive ի տեղ “write” բայը խոնարհել վերագրեալ ժամանակներուն մէջ. write ի. Անցեալ ընդունելութիւն է written օրինակ, I have written. I had written, եւն:

LESSON 40.

Have Been.

I have been	եղած եմ	We have been	եղած ենք
You have been	եղած ես	You have been	եղած էք
He has been	եղած է	They have been	եղած են
Have I been?	եղած եմ	Have we been?	եղած ենք
Have you been?	եղած ես	Have you been?	եղած էք
Has he been?	եղած է	Have they been?	եղած են

Exercises.

Where have you been?
I have been to lunch.
Have you been to his office?
I am just coming from his office.

Have you been in this country before?

No, I have never been in this country before.

Have you ever been inside an automobile factory?

No, I have never been inside an automobile factory.

Have you been in Boston?

Have you been to Boston?

Have you been in Detroit?

I have been there several times.

How do you like Detroit?

Oh, I like it better than New York.

I don't like Boston as well as I do New York.

Have you been waiting for me?

I have been waiting for you ever since this morning.

How long has he been waiting for me?

He has been waiting for you since ten o'clock.

Has anybody (any one) been here?

What have you been doing all day?

I have been writing letters.

I have been studying English.

Ո՞ւր էիր:

Ճաշի գացեր էի:

Իր գրասենեակը գացել:

Ճիշդ հիմա անոր գրասենեակէն կու գամ:

Ասկէ առաջ այս երկիրը եղած էր:

Ոչ, ասկէ առաջ բնաւ չեմ եղած այս երկիրը:

Երբէք ինքնաշարժի գործարանի մը մէջը եղած էր:

Ոչ, երբէք եղած չեմ ինքնաշարժի գործարանի մը ներսը:

Պոսթոն գտնուէր էր:

Պոսթոն գացելը (պիտի երթայիք, գացելը):

Տիթրոյթ գտնուած էր:

Քանի մը անգամները գտնուած եմ:

Ինչպէս, կը հաւնէ՞ք Տիթրոյթ:

Ոհ, նիւ Եօրքէն աւելի կը սիրեմ:

Պոսթոն այնքան չեմ սիրեր որքան կը սիրեմ նիւ Եօրք:

Ինծի՞ կը սպասէիր:

Այս առտուընէ ի վեր քեզի կը սպասեմ:

Ո՞րչափ ատենէ ի վեր ինծի կը սպասէ:

Ժամը տասնէ ի վեր շեզի կը սպասէ:

Մէկը եկա՞ւ հոս:

Ամբողջ օրը Բոնէ կ'ընէիր:

Նամակ կը գրէի:

Անգլիերէն կ'ուսանէի:

I have been wanting to speak to you.

What is it you want to speak to me about?

I have been thinking that we need to make some changes in the office.

I have been wondering if it would not be well to have a new secretary.

I have been wondering if there was anything I could do to help you.

He has not been very well lately.

His condition has been very serious, but he is getting better.

I have been too busy to come to see you.

I am never too busy to see my friends.

I wish I could say that for myself.

Մտադիր էի քեզ հետ խօսիլ:

Ի՞նչ բանի վրայ կ'ուզէիք խօսիլ ինծի հետ:

Կը խորհէի թէ պէտք է քանի մը փոփոխութիւններ ընենք գրասենեակին մէջ:

Կը մտածէի թէ արդեօք լաւ չէ՞ր ըլլար որ նոր քարտուղար մը ունենայինք:

Կը մտածէի թէ արդեօք կայ բան մը որ կարենամ ընել ձեզի օգնելու համար:

Վերջերս առողջութիւնը շատ լաւ չէ եղած:

Ժամանակէ մը ի վեր իր վիճակը շատ ծանր եղած էր, բայց հիմայ լաւանալու վրայ է:

Այնչափ զբաղեալ էի վերջերս որ չկրցայ գալ ձեզ տեսնել:

Ես երբէք այնքան զբաղած չեմ որ չը կարենամ տեսնել իմ բարեկամներս:

Երանի՜ թէ ես ալ նոյնը ինծի համար կարենայի ըսել:

Vocabulary.

inside	էնտայր	ներսը	exactly	էկզէ+լիք	ճիշդ, ճշգրիտ
wait	ուէյթ	սպասել	wonder	ուոնտըր	զարմանալ
anybody	էնիպայի	ո եւէ մէկը	I wish	այ ւիշ	երանի թէ
anyone	էնիուան	" " "	busy	պիզի	զբաղած
serious	սիւրիը	ծանր լուրջ	need	նիյո	պէտք ունենալ

get better

էէթ քէթըր

լաւանալ

condition

քընտիշըն

վիճակ

study

սթըԴի

ուսանիլ, ուսումնասիրել

change

չէնջ

փոփոխութիւն

I wonder

այ ւոնտըր

կը մտածեմ

ever since

էվըր սինս

ի վեր

secretary

սէքրէթըրի

քարտուղար

LESSON 41.

Eating and Drinking.

What shall we eat? What shall we drink?	Ի՞նչ ուտենք: Ի՞նչ խմենք:
What will you take? What will you have?	Ի՞նչ կ'առնես:
What will you drink?	Ի՞նչ կը խմես:
What will you have for a drink?	Ի՞նչ կ'առնէք խմելու:
Will you lunch with me?	Ինծի հետ կը ճաշէք:
Will you take lunch with me?	
No, thanks: I had my lunch.	
I took my lunch before coming here.	Ոչ, շնորհակալ եմ, ես ճաշած եմ:
I was eating when he came in.	Հոս գալէս առաջ ճաշեցի:
We were eating when they came in.	Ես կը ճաշէի երբոր նա ներս եկաւ:
What will you drink?	Մենք կը ճաշէինք երբ անոնք ներս եկան:
I drink nothing but water.	Ի՞նչ կը խմէք:
Are you a teetotaler? Yes, I am.	Ես ջուրէն զատ ուրիշ բան չեմ խմեր:
I want to get a drink of water.	Գինեհամ էք: Այո, այնպէս է:
Where can I get a drink of water?	Ջուր մը խմել կ'ուզեմ:
Will you get me some water?	Քիչ մը ջուր ուրի՞նչ կրնամ գտնել:
Will you get me a piece of bread?	Ինծի քիչ մը ջուր կը բերես:
Will you get me another piece of bread?	Ինծի կտոր մը հաց կը բերես:
Waiter, get me an apple, please.	Ինծի կտոր մը եւս հաց կը բերես:
He drank much wine.	Սպասաւոր, հաճեցէք խնձոր մը բերել ինծի:
He drank so much wine that he got pretty drunk.	Շատ գինի խմեց:
Do you know a good restaurant where we could dine?	Այնքան շատ գինի խմեց որ բաւական գինովցաւ:
	Լաւ ճաշարան մը գիտե՞ք ուր կարենանք ճաշել:

I know a first-class hotel where we could get an excellent dinner.	Ես գիտեմ առաջնակարգ պանզուր ուր կրնանք ընտիր ճաշ մը ընել:
Not too expensive, I hope.	Յուսամ չափ սուղ չէ:
No, the price is reasonable.	Ոչ, գինը չափաւոր է:

Vocabulary.

so much	այնչափ	dine	արայն	ճաշել
price	դրոշմ	dinner	արիւլ	ճաշ
drunk	արեւ	waiter	սպասաւոր	սպասաւոր
bread	հրէր	I hope	այ հօգ	յուսամ
thanks	ընկեր			շնորհակալ եմ
came (come)	եկ (եկեմ)			եկաւ
nothing but	չեմ/չենի ուրիշ			միայն
teetotaler	ըն/ընիւլ			գինեհամ
drank (drink)	արեւ (արեւեմ)			խմեց
first-class	ֆէր-սթ			առաջնակարգ
expensive	էքս-պենսիւ			սուղ
excellent	էքս-լենիւ			ընտիր
reasonable	րէյնշու			բանաւոր, չափաւոր

LESSON 42.

Living, Lodging, Boarding.

Where do you live?	Ո՞ւր կը բնակիք:
I live in Brooklyn.	Պրուքլին կը բնակիմ:
Where does he live?	Ո՞ւր կը բնակի:
He lives in Bronx.	Պրանքս կը բնակի:
Where do they live?	Ո՞ւր կը բնակին:
They live in an uptown hotel.	Ըփթաուն պանդոկի մը մէջ կ'ապրին:
Where do you board?	Ո՞ւր կ'ուտես կերակուրդ:
I board in a boarding house.	Փանսիոնի մը մէջ կ'ուտեմ:
Where does he board?	Նա ո՞ւր կ'ուտէ կերակուրդ:
He boards himself.	Ինք իր կերակուրդ կ'եփէ:
How much do they ask for room and board?	Սենեակի ու կերակուրի համար որչափ կ'ուզեն:

LESSON 41.

Eating and Drinking.

What shall we eat? What shall we drink?	Ի՞նչ ուտենք: Ի՞նչ խմենք:
What will you take? What will you have?	Ի՞նչ կ'առնես:
What will you drink?	Ի՞նչ կը խմես:
What will you have for a drink?	Ի՞նչ կ'առնե՞ք խմելու:
Will you lunch with me?	} Ինձի հետ կը ճաշե՞ք:
Will you take lunch with me?	
No, thanks: I had my lunch.	
I took my lunch before coming here.	Ոչ, չնորհակալ եմ, ես ճաշած եմ:
I was eating when he came in.	Հոս գալէս առաջ ճաշեցի:
We were eating when they came in.	Ես կը ճաշէի երբոր նա ներս եկաւ:
What will you drink?	Մենք կը ճաշէինք երբ անոնք ներս եկան:
I drink nothing but water.	Ի՞նչ կը խմե՞ք:
Are you a teetotaler? Yes, I am.	Ես ջուրէն զատ ուրիշ բան չեմ խմեր:
I want to get a drink of water.	Գինեհամ էք: Այո, այնպէս է:
Where can I get a drink of water?	Զուր մը խմել կ'ուզեմ:
Will you get me some water?	Քիչ մը ջուր ուրկէ կրնամ գտնել:
Will you get me a piece of bread?	Ինձի քիչ մը ջուր կը բերե՞ս:
Will you get me another piece of bread?	Ինձի կտոր մը եւս հաց կը բերե՞ս:
Waiter, get me an apple, please.	Սպասաւոր, հաճեցէք խնձոր մը բերել ինձի:
He drank much wine.	Շատ գինի խմեց:
He drank so much wine that he got pretty drunk.	Այնքան շատ գինի խմեց որ բաւական գինովցաւ:
Do you know a good restaurant where we could dine?	Լաւ ճաշարան մը գիտե՞ք ուր կարենանք ճաշել:

I know a first-class hotel where we could get an excellent dinner. Ես գիտեմ առաջնակարգ պան-տիոն մը ուր կրնանք ընտիր ճաշ մը ընել:

Not too expensive, I hope. Գուցամ շատ սուղ չէ:

No, the price is reasonable. Ոչ, գինը չափաւոր է:

Vocabulary.

so much	այնչափ	dine	տօշ	ճաշել
price	տէյս	dinner	տիշեր	ճաշ
drunk	տիքն	waiter	տէյնիւր	սպասաւոր
bread	բրէտ	I hope	այ հօգ	յուսամ
thanks	թեյն			
came (come)	թեյն (տայն)			չնորհակալ եմ
nothing but	չեմիսիսիսիսիսի			եկաւ
teetotaler	թեյնիսիսիսի			միայն
drank (drink)	տրէն (տրէն)			գինեհամ
first-class	ֆէրսթ քլաս			խմեց
expensive	էքսպենսիւ			առաջնակարգ
excellent	էքսելենթ			սուղ
reasonable	րէյնշն			ընտիր
				բանաւոր, չափաւոր

LESSON 42.

Living, Lodging, Boarding.

Where do you live?	Ո՞ւր կը բնակիք:
I live in Brooklyn.	Պրուքլին կը բնակիմ:
Where does he live?	Ո՞ւր կը բնակի:
He lives in Bronx.	Պրաքս կը բնակի:
Where do they live?	Ո՞ւր կը բնակին:
They live in an uptown hotel.	Ըփթաուն պանդոնի մը մէջ կ'ապրին:
Where do you board?	Ո՞ւր կ'առնես կերակուրդ:
I board in a boarding house.	Փանսիոնի մը մէջ կ'առնեմ:
Where does he board?	Նա ուր կ'առնէ կերակուրը:
He boards himself.	Ինք իր կերակուրը կ'եփէ:
How much do they ask for room and board?	Սենեակի ու կերակուրի համար որչափ կ'ուզեն:

They charge fifteen dollars
for room and board.

What's the charge for room
alone?

Eight dollars a week.

What's the charge for board
alone?

Ten dollars a week. You
save three dollars if you
take room and board.
I could manage at less than
that by eating at a re-
staurant.

May be you could, but the
food at restaurants won't
be as good.

He lives with his parents.

She resides with her parents.

My sister lives with her aunt.

Matilda keeps house.

She lives all by herself.

What is a boarding house?

A boarding house is a place
where you can get lod-
gings and food.

A B. H. is a place where
you can both live and eat.

Անհատի ու կերակուրի հա-
մար տասներկու տոլար կ'առ-
նեն.

Միայն սենեակին գինը ի՞նչ է:

Շաբաթը ութը տոլար:

Միայն կերակուրին գինը ի՞նչ է:

Շաբաթը տասը տոլար: Եթէ
սենեակ ու կերակուր մէկտեղ
առնէք երեք տոլար կը խնայ-
էք: Ճաշաբլի ուտելով ատկէ
աժառ կրնամ հանել:

Թերեւս կարենաս, բայց ճա-
շարանի կերակուր այնքան
լաւ չըլլար:

Անիկա իր ծնողացը հետ կ'ա-
պրի:

Նէ իր ծնողացը քովը կ'ապրի, կը
բնակի:

Իմ քույրս իր մօրաքրորը քովը
հետը կ'ապրի:

Մաթիլտա իր տան գործերը
ինքը կ'ընէ:

Նէ միս մինակը կ'ապրի:

Ի՞նչ է թոշակատունը:

Թոշակատունը տեղ մըն է ուր
թէ բնակարան եւ թէ կերա-
կուր կրնաս ստանալ:

Թոշակատունը այնպիսի տեղ
մըն է ուր թէ կրնաս բնակիլ
եւ թէ ուտել:

Vocabulary.

board	դօր	թոշակով կերակուր ընել
himself	հիշեմք	ինքզինքը
ask	էս	խնդրել, ուզել
charge	չարճ	գին ուզել
manage	մէնէմ	կառավարել

save	էյլ	խնայել
boarding house	դօրդին և...	փանսիոն
reside	րիշն	բնակիլ
by herself	դոյ հըր-է'լք	միս մինակը
lodgings	լոճինգ	բնակարան
keep house		տուն պահել, տան գործերը
both	դոյն	թէ... թէ [ինքը ընել]

LESSON 43.

Ծարարերական Դերանունը:

Relative Pronouns.

Who	որ (անձերու համար)
Whom	զոր
Whose	որուն
Of whom	որուն մասին
From whom	որմէ
With whom	որուն հետ
Which, that	որ (ոչ անձ)
Which, that	զոր
Whose	որուն
Of which	որուն մասին
From which	որմէ
With which	որով

This is the sailor who saved my life.	Այս է (այն) նաւագը որ իմ կեանքս փրկեց:
Is that the tailor who made you that suit?	Ասիկա՞ն է (այն) դերձակը որ քեզ այդ հագուստը շինեց:
These are the soldiers who fought in France.	Ասոնք են (այն) զինուորները որ Ֆրանսայի մէջ կռուեցան:
This is the boy whom I re- commended to you.	Ասիկա է (այն) տղան զոր քեզ յանձնարարեցի:
This is the gentleman of whom I spoke.	Ասիկա է (այն) պարոնը որուն մասին քեզ ըսած էի:
I have a dog whose name is Fritz.	Ես չուն մը ունիմ որուն անունը Ֆրից է:

I know a man whose name has fifteen letters.

Ես մարդ մը կը ճանչնամ որուն անունը տասնհինգ գիր ունի:

Is this the lady of whom you spoke?

Այս (այն) տիկինն է որուն մասին կը խօսէիք:

Is this the bank where you keep your account?

Այս (այն) պանքան է ուր կը պահէք ձեր հաշիւը:

Is this the book (that) you were speaking about?

Այս [այն] գիրքն է որուն մասին կը խօսէիք:

Is this the merchant with whom you are trading?

Այս [այն] վաճառականն է որուն հետ առուտուր կ'ընէք:

Is this the man that we saw on the pier yesterday?

Այս [այն] մարդն է զոր երէկ նաւամատոյցին վրայ տեսանք:

Is this the man from whom you bought the horse?

Ասիկա է [այն] մարդը որմէ ձին գնեցիք:

The road that leads to the village is very muddy in winter.

Գիւղը տանող ճամբան ձմեռը շատ ցեխոտ է:

The noise which I heard was terrible.

Լսած աղմուկս սոսկալի էր:

The man whom I met was a shoemaker.

Մարդը որուն հանդիպեցայ կոշկակար մըն էր:

The picture that I saw at Rialto was the best this season.

Րիալթոյի մէջ տեսած պատկերըս այս տարւոյն եղանակին ամէնէն լաւն էր:

Such of you as have finished their work may go.

Չեղմէ անոնք որ գործերնին լմնցուցած են կրնան ելթալ:

Use such powers as you have.

Ինչ հեղինակութիւն որ ունիք գործածեցէք:

New Words.

suit	սեւ-թ	հագուստ	rough	բռն	խորտուփորտ
lady	լէյդի	տիկին	trade	թրէյդ	առուտուր
road	րօյ	ճամբայ	pier	թիւր	նաւամատոյց
village	վիլէժ	գիւղ	finish	ֆինիշ	լմնցնել
lead	լէյդ	տանիլ	use	էյս	գործածել
terrible	թէրիբլ	սոսկալի	powers	թաւեր	հեղինակութիւն
France	ֆրանս	Ֆրանսա	muddy	մուդի	ցեխոտ
season	սէյզըն	եղանակ	life	լայֆ	կեանք

account	էքաունթ	հաշիւ
fought (fight)	ֆօթ (ֆայթ)	կռուեցան
recommend	րէքոմէնդ	յանձնարարել
shoemaker	շոմէյքը	կոշկակար
bought (buy)	թօթ (պայ)	գնեց
merchant	մըրչընթ	վաճառական
such . . . as	սչ . . . էչ	որպիսին է

Յաճախ նախադասութեան մէջ „which“, „that“, „whom“ յարաբերական դերանունները զանց կ'առնուին առանց իմաստին վնասելու, զոր օրինակ

Where is the book (which) I gave you?

Is this the gentleman (whom) I met at your office?

Is this the magazine you spoke about? („about which you spoke“ի տեղ).

Այս վերջին նախադասութեան մէջ կը տեսնուի որ ոչ միայն which յարաբերականը զանց առնուած է, այլ նաեւ about նախադրութիւնը ամէնէն վերջը դրուած է: Այս ձեւը, թէեւ շատ սովորական հասարակ խօսակցութեան մէջ, այնքան յարգի չէ գրականութեան մէջ եւ լաւագոյն գրողներ կը դատապարտեն զայն իբր գաւառաբարբառ:

LESSON 44.

Meeting a friend.

Good morning, Mr. Asadoorian.

Good morning, Mr. Levonian.

How are you this morning?

Thank you I am very well. How are you?

First rate; excellent; fairly well.

Why, what's the matter? Aren't you feeling very well?

Oh, I'm alright: only I have a slight headache.

I am very sorry to hear it.

Oh, it's nothing. It will pass.

How is the mistress?

She is quite well, thank you.

How are the children?

In excellent health, thank you. How are yours?

Very well, thank you.

What is Willy doing now?

He is working at an insurance office.

Is that so? I'm glad to hear it.

What is your boy doing?

Well, he is still out of work.

I'm sorry to hear. Oh, well, he'll be alright.

Business is picking up, I hear.

I've heard that said for the last six months.

Well, no use getting discouraged. Things will settle down.

I hope so.

Well, I must go. Remember me to your wife and children.

Thank you. Good-bye.

Vocabulary.

quite well	հոգեւոր առողջ	բաւական լաւ
first rate	ֆիրսթ րէյթ	առաջնակարգ
fairly well		բաւական լաւ
slight	լայթ	թեթեւ
headache	հէդէյչ	գլխացաւ
I am sorry	այ եմ սորի	կը ցաւիմ
pass	փէս	անցնիլ
mistress	միսթրէս	տիկին
still	սթիլ	տակաւին
out of work		անգործ
pick up	փիք քափ	շարժիլ, գործերը բացուիլ
no use	նո ւս	անօգուտ է
discouraged	տի-էնքուրէժ	յուսալքուած
settle down	սեթլ Դաուն	հանգարտիլ

LESSON 45.

Ներկայ, Անցեալ եւ Կատարեալ ժամանակները բարդա-
տուած:

I see a man coming.

Մարդ մը կը տեսնեմ որ կու գայ.
կամ՝ Մարդու մը գալը կը
տեսնեմ:

I saw a man going.

Մարդ մը տեսայ որ կ'երթար
կամ՝ մարդու մը երթալը տե-
սայ:

I have seen many people
do it.

Հատերուն այդպէս ընելը տե-
սած եմ. Հատեր տեսեր եմ
որ այդպէս կ'ընեն:

He comes to my office very
often.

Յաճախ գրասենեակս կու գայ:

He came to my office yester-
day.

Երէկ գրասենեակս եկաւ:

He has come to see me, not
you.

Ձիտ տեսնելու եկած է, ոչ թէ
քեզ:

He goes to New York every
morning.

Ամէն առաւօտ Նիւ Եօրք կ'եր-
թայ:

He went to New York this
morning.

Այս առտու Նիւ Եօրք գնաց:

He has gone (or is gone) to
New York.

Նիւ Եօրք գնաց:

I take my breakfast at 7
o'clock.

Ժամը եօթին նախաճաշս կ'ը-
նեմ:

I took my breakfast at 7 this
morning.

Այս առտու ժամը եօթին նա-
խաճաշս ըրի:

I have taken my breakfast.

Նախաճաշս ըրած եմ:

I sit in this chair every time
I come.

Ամէն անգամ գալուս այս աթո-
ռին վրայ կը նստիմ:

I sat in that chair yesterday.

Երէկ այս աթոռին վրայ նստայ:

I have sat in this chair many
a time.

Հատ անգամներ այս աթոռին
վրայ նստեր եմ:

I read (րէյ) the New York
Times more than any other
paper.

Ուրիշ ո եւ է թերթէ աւելի
Նիւ Եօրք Թայմզը կը կար-
գամ:

I read (րէյ) in the New York
Times this morning that ...

Այս առաւօտ Նիւ Եօրք Թայմզի
մէջ կարդացի որ...

I have read (րէր) many novels in my younger days.
I put on a new collar every day.

Where did you put my hat?
Have you put this to my account?

Whom do you see come up the street?

Have I seen this man before?
Where have I seen him?

Did you go to the Post-Office?

Did you mail the letter I gave you?

Has your brother come back from California?

Did you give him my message?

Did he take it kindly?

Where do you usually sit in the church?

I usually sit in one of the front pews.

Last year I used to sit in the rear.

Where did you say you put my coat?

I put it in the wardrobe.

Did you read this morning's Herald?

Երիտասարդ օրերուս մէջ շատ
մը վէպեր կարդացած եմ:
Ամէն օր նոր օձիք մը կը դնեմ:

Դիտարկս ո՞ւր դրիք:
Ասիկա հաշիւս անցուցի՞ր:

Փողոցն ի վեր որո՞ւ գալը կը
տեսնէք:

Զինքը ասկէ առաջ տեսած եմ:
Զայն ո՞ւր տեսեր եմ:
Նամակատուն գնացի՞ք:

Քեզ տուած նամակս թղթա-
տարին յանձնեցի՞ք:

Եղբայրդ ֆալիֆօրնիայէն վերա-
դարձա՞ւ:

Պատգամս յանձնեցի՞ք իրեն:

Աղնուաբար ընդունեցա՞ւ:
Սովորաբար եկեղեցին ո՞ւր կը
նստիք:

Սովորաբար առջեւի նստարան-
ներէն մէկուն վրայ կը նստիմ:

Անցեալ տարի սովոր էի ետեւը
նստիլ:

Ո՞ւր ըսիք թէ դրիք վերարկուս:

Զայն հագուստի դարակին մէջ
դրի:

Այս առտուան Հէրալտը կար-
դացի՞ք:

LESSON 46.

Reading.

Autumn.

(1) Autumn is here. (2) How cool the days are getting. The days are becoming shorter, too, because the sun is setting earlier each day. (3) September, October, and November are the autumn months.

(4) Autumn is the harvest season. Now the farmers gather into the barns the grain and fruit and vegetables. (5) The birds are leaving for the warm South. (6) They will come back to the parks in the spring. Is it not strange that the birds know when and where to go?

The leaves of trees have taken on many beautiful colors. The plants and leaves will soon fall and all the flowers will go to sleep. (7) The plants and the flowers do not die. (8) They go to rest. (9) The earth has done her work and is glad now to rest until spring.

Words.

cool	ա՛ւ-լ	զով	fruit	ֆրու-ի	պտուղ
Autumn	օ՛րէ՛ս	աշուն	set	սէթ	մարը մտնել
harvest	հա՛րվէ-թ	հունձք	barn	պառն	ամբար, մարագ
gather	կե՛րհւր	ժողովել	earth	էրթ	երկիր
grain	կրէյն	ցորեն	die	դայ	մեռնիլ, չորնալ
spring	սփրինգ	գարուն	earlier	էրլիւր	աւելի կանուխ
color	քոլուր	գոյն	warm	ուորմ	տաք
become	պե-ւ-ս	բլալ	until	էնթիլ	մինչեւ
strange	սթրէյճ	զարմանալի	South	սաութ	հարաւ
plant	փլանթ	տունկ			

fall	ֆոլ	թափիլ, իյնալ, նաեւ՝ աշուն
farmer	ֆարմըր	ագարակապան, հողագործ
leaves (leaf)	լէյֆ	տերեւներ
vegetable	վէճէթլ	բոյս, բուսեղէն
park	պարկ	հանրային պարտէզ

LESSON 47.

Shall, will.

I shall be	պիտի ըլլամ	We shall be	պիտի ըլլանք
You will be	պիտի ըլլաս	You shall be	պիտի ըլլաք
He, she, it will be	պիտի ըլլայ	They shall be	պիտի ըլլան

Interrogative — (հարցախնդիր):

Shall I be?	պիտի ըլլամ	Shall we be?	պիտի ըլլանք
Shall you be?	պիտի ըլլաս	Shall you be?	պիտի ըլլաք
Will he be?	պիտի ըլլայ	Will they be?	պիտի ըլլան

I shall be at my office at ten o'clock. Ժամը տասին գրասենեակս կ'ըլլամ:

You will be there, of course. Դուք ալ հոն պիտի ըլլաք անշուշտ:

Will he be there, too? Ան ալ հոն պիտի ըլլայ:

Yes, we shall both be there. Այո, երկուքնիս ալ հոն պիտի ըլլանք:

We shall be delighted to see you. Շատ ուրախ պիտի ըլլանք Ձեզ տեսնելու:

I shall be most happy to help you if I can. Շատ ուրախ պիտի ըլլամ ձեզ օգնելու եթէ կարենամ:

When shall you be at your office? Ե՞րբ կ'ըլլաք ձեր գրասենեակը:

I cannot tell when I shall be at my office, but possibly between four and five. Չեմ կրնար ըսել թէ երբ, բայց թերեւս չորսին ու հինգին միջեւ:

When shall I come to see you? Ե՞րբ գամ Ձեզ տեսնելու:

Come any time it is convenient for you. Եկէ՛ք երբ որ Ձեզի յարմար է:

Vocabulary.

happy	հեփի	երջանիկ	meant	մէնթ	ըսել ուղեց
possibly	հնչի	թերեւս	sail	սէյլ	մեկնել՝ նաւով
snow	սնօ	ձիւն, ձիւնեւ	call out	թօլ տուի	կանչել, պօռալ
drown	դրօն	խեղդուիլ	decide	դէսայ	որոշել
terror	թէրոր	սոսկում	rescue	րէսքու	ազատել

of course	ալ + օր	անշուշտ
convenient	հընթիւն	յարմար
consent	հընթիւն	համաձայնութիւն տալ
permission	պէրմիշ	արտօնութիւն
rain	րէյն	անձրեւ, անձրեւել
anecdote	էնէյդօթ	պատմուածք
I believe	այ պիտի ըլլայ	կարծեմ
commit suicide	հընթիւն սուիսայդ	անձնասպան ըլլալ

I will do all I can to help you. Չեմքէս եկածը կ'ընեմ Ձեզի օգնելու համար:

I will never consent to your going. Չեմ երթալուն երբեք հաւանութիւնս պիտի չտամ:

They will be delighted to see you. Ուրախ պիտի ըլլան ձեզ տեսնելու:

You shall not go without my permission. Առանց իմ հրամանիս պիտի չերթաս:

Shall I go with you? Ձեզի հետ գամ (ի՞նչ է ձեր կամքը):

Will you go with me? Ինձի հետ կու գա՞ք (ի՞նչ է Ձեր փափաքը):

Will they go with us? Մեզի հետ կ'երթան (կ'ուզեն երթալ):

Shall they go with us? Մեզի հետ գան (ի՞նչ է ձեր կամքը):

Shall we go or stay? Երթա՞նք թէ կենանք (ի՞նչ է Ձեր կամքը):

Are we going to stay here? Հոս պիտի մնանք (ի՞նչ է կարգադրութիւնը):

What are we going to do about it? Ի՞նչ պիտի ընենք այս մասին (ի՞նչ է ձեր թելադրութիւնը կամ ծրագիրը):

Are they going to sail tomorrow? Վաղը պիտի մեկնին (ի՞նչ է ծրագիրն):

Is it going to raid? Անձրեւ պիտի գայ (ի՞նչ է Ձեր կարծիքը):

I think it is going to rain. }
I believe it is going to rain. } Կարծեմ պիտի անձրեւէ:

Do you think it will rain? Կը կարծէ՞ս թէ պիտի անձրեւէ:
(*իշ shall.*)
I think it will rain. (*իշ shall.*) Կարծեմ պիտի անձրեւէ:
I do not think it will rain. Չեմ կարծեր որ անձրեւէ:

Anecdote.

An Irishman who was about to drown, called out in terror, "I will be drowned, if nobody shall help me". Seeing that he had decided to commit suicide, no one came to his aid and he was drowned. What he meant to have said was "I shall be drowned if nobody will help me".

ՊԵՏՄՈՒՆԺՅԵ

Իրլանտացի մը որ խեղդուելու մօտ էր սոսկումով կը կանչէր "I will be drowned if nobody shall help me". Տեսնելով թէ մարդը անձնասպան ըլլալ որոշած էր մէկը օգնութեան չը հասաւ, ու մարդը խեղդուեցաւ: Ըսել ուզածն այս էր. "I shall be drowned if nobody will help me". (այսինքն, եթէ մէկը չօգնէ ինծի պիտի խեղդուիմ):

Ծանօթութիւն: Believe հաւատալ կը նշանակէ: I believe կը կարծեմ ալ կրնայ թարգմանուիլ. թէեւ I thinkէն աւելի զօրաւոր է: "We believe him to be a man of good character" "Մենք զանիկա լաւ նկարագրի տէր մարդ մը կը կարծենք", էն աւելի կը նշանակէ:

ԳՐԱԴՈՐ ԳՈՐԺ

Վերի պատմութեանը գոց ընել, ու յետոյ գրի առնուլ:

LESSON 48.

The Meat Market.

Good afternoon, Mr. Brown.

Good afternoon, Mr. Seropian.

Have you some good fresh chickens?

Yes, I have some good ones to-day.

How do you keep your meat so fresh?

I keep all the meat in the ice-chest, away from the air and the dust and the flies.

How do you keep your market so clean?

I wash the floor and the counters every day.

Your customers like to trade here because they know that the market is clean, and the meat and vegetables are fresh.

I am proud you think so, Mr. Seropian. I do my best to satisfy and please my customers.

Shall you have fresh fish to-morrow?

I have nothing but fresh fish everyday. I never sell what is left over from previous day.

Will you send the chickens to my house with your boy as I am going down town and will not be back until five o'clock.

I certainly will.

Thank you.

Don't mention.

Good afternoon, Mr. Brown.

Good afternoon, Mr. Seropian.

Vocabulary.

chicken	ի՛ւլ	վառեակ	please	ի՛նչ	հաճեցնել
meat	ի՛ն	միս	left over	ի՛նչ օ՛ւր	աւելցուց
market	մարտէի	շուկայ	previous	ի՛նչ օ՛ւր	նախորդաց
dust	դըստ	փոշի	certainly	հիշելով	անշուշտ
flies	ֆլայ	ճանճեր	mention	ի՛նչ	յիշել
proud	պրաու	հպարտ	because	ի՛նչ	քանզի
best	բէսթ	լաւագոյն	send	սեն	ղրկել

ice-chest	յոս լէ-ի	սառի արկղ
counter	տոն-ի-լը	վաճառասեղան
customer	է-լ-ի-լը	յաճախորդ
floor	ֆլոր	տախտակամած
satisfy	է-լ-ի-լը	գոհ ձգել
trade	թրէյ-դ	առուստւոր ընել

LESSON 49.

Comparison of Adjectives.

Ածականներու Բաղդատուութիւնը:

Ածականներու բաղդատականը կը շինուի Գրականին ծայրը (եթէ միավանկ կամ գոնէ երկավանկ է) er աւելցնելով. իսկ Գերադրականը կը շինուի est աւելցնելով, ինչպէս, Large, larger, largest. Happy, happier, happiest.

This house is large.

Այս տունը մեծ է:

This other is larger.

Այս միւսը աւելի մեծ է:

That other is the largest of the three.

Այն միւսը երեքէն ամենէն մեծն է:

This tree is tall.

Այս ծառը բարձր է:

This other is taller.

Այս միւսը աւելի բարձր է:

That other is the tallest of the three.

Այն միւսը երեքէն ամենէն բարձրն է:

I am happy.

Ես երջանիկ եմ:

You are happier.

Դու աւելի երջանիկ ես:

He is the happiest of us all.

Անիկա մեզմէ ամենէն երջանիկն է:

Բաղմավանկ բառերու մէջ Բաղդատականին համար Գրականին սկիզբը more եւ Գերադրականին համար most կ'աւելցուի, ինչպէս,

Fortunate, more fortunate, most fortunate.

Բարեբախտ, աւելի բարեբախտ, ամենէն բարեբախտ

Terrible, more terrible, most terrible,

Սոսկալի, աւելի սոսկալի, ամենէն սոսկալի

Երբ բաղդատութիւնը ամբողջական նախադասութեան մը ձեւով կ'արտայայտուի, Բաղդատականին կը յաջորդէ than բառը որ կը համապատասխանէ հայերէն «քան» բառին, ինչպէս՝

You are more fortunate than he is. Դու աւելի աւելի բախտաւոր ես:

The Woolworth Building is higher than the Singer Building. Վուլուորթ Բիլդինգը շէնքը Սինգլըր Բիլդինգէն աւելի բարձր է:

I am five years older than you (are). Ես քեզմէ հինգ տարի աւելի մեծ եմ:

Հետեւեալ ածականները անկանոն են եւ պէտք է առանձինն սորվել:

Դրական (Positive).	Բաղդատական (Comparative).	Գերադրական (Superlative).
good, well	better	best
bad, ill	worse	worst
many, much	more	most
little	less, lesser	least
old	older, elder	oldest, eldest
nigh		next
far	farther, further	farthest, furthest
late	later, latter	last, latest

well Թէ ածական է եւ Թէ մակբայ: Երբ ածական է, կը նշանակէ ֆիզիքապէս լաւ

How are you to-day? I am very well. (ստիպան)

He does not know his lesson well. (միտքա)

late Թէ իբր ածական եւ Թէ իբր մակբայ կրնայ գործածուիլ

The late Dr. Lyman Abbott was a distinguished journalist. (ստիպան) Հանգուցեալ Տօգ. Լայման Էյբոթ ակաւոր լրագրող յիւր:

You came late. (ստիպան) Ուշ եկար:

later Թէ ածական է եւ Թէ մակբայ

I will see you at some later date. (ստիպան)

I shall see you later. (միտքա)

latter միայն ածական է, եւ կը նշանակէ նախապէս յիշուած երկու բաներէն վերջինը, ինչպէս,

James asked John to do the errand, while the latter asked Peter to do it. Յակոբոս Յովհաննէսէն խնդրեց որ ընէ գործը, մինչ վերջինս ալ Պետրոսէն խնդրեց:

last ու **latest** մի քիչ կը տարբերին իրարմէ նշանակութեամբ: Last կը նշանակէ վերջին, ինչպէս՝

I will be the last man to believe it.

Կը նշանակէ նաեւ վերջին անգամ, ինչպէս՝

When did you see him last? Վերջին անգամ երբ տեսար զանկա:

Կը նշանակէ նաեւ անցեալ, ինչպէս՝

Last year. Անցեալ տարի:

Latest կը նշանակէ նաեւ ամենավերջինը, ինչպէս՝

Give me the latest edition of the Globe.

Last եւ latest փոփոխակի կրնան գործածուիլ այս վերջին իմաստով:

less, lesser. Երկուքն ալ “little” ի բաղդատական աստիճանն են, սա տարբերութեամբ որ “less” թէ ածական է եւ թէ մակբայ, մինչդեռ “lesser” միայն ածական է:

I know less than you do on that subject. (մակբայ) Այս նիւթին ես քեզմէ նուազ տեղեակ եմ:

The latter plan seems less risky. (մակբայ) Վերջին ծրագիրը նուազ վտանգաւոր կ'երեւայ:

This is the opinion of a person no less than Dr. F. (ածական) Այս կարծիքը յայտնողը Տօգ. ֆ. ի պէս մէկն է (Տօգ. ֆ. ինքն է):

We must choose the lesser of the two evils. (ածական) Երկու չարեաց փոքրագոյնը ընտրելու ենք:

Where is Lesser Armenia? Ուր է Փոքր Հայք:

much քանակով “չատ” կը նշանակէ, իսկ many թուով: Այդ պատճառաւ իսկ how much կը գործածուի այն բաներուն համար, որոնք կրնան կշռուիլ կամ չափուիլ, բայց ոչ համրուիլ: Իսկ how many կը գործածուի այն բաներուն համար, որոնք աւելի կը համրուին քան թէ կը կշռուին կամ կը չափուին:

How much money have you with you?
How many dollars have you with you?

elder, eldest

This is my elder brother. Ասիկա իմ մեծ եղբայրս է:
John was the eldest of six children. Ճոն վեց զաւակներուն երիցան է:

Elder կը գործածուի նաեւ իւր գոյական ինչպէս՝

You should respect your elders. Քու մեծերդ յարգելու են:

He is one of the elders of the church. Նա եկեղեցւոյն երէցներէն մէկն է:

The more . . . the more . . . } Կը թարգմանուի՝ որքան . . .
The less . . . the less . . . } այնքան . . .

The more I study English, the more I like it. Որչափ ուսումնասիրեմ Անգլիէն լեզուն, այնքան աւելի կը սիրեմ զայն:

The nearer you go to an object, the clearer you see it. Առարկայի մը որքան աւելի մօտենաս, այնքան աւելի յստակ կը տեսնես զանիկա:

The sooner you get rid of this idea, the better for you. Որքան շուտ ազատիս այս գաղաբարէն, այնքան լաւ կ'ըլլայ քեզի համար:

Հ Ի Շ Ն Ե Գ

Հինգ նախադասութիւն շինել այս վերջին օրէնքը լուսաբանող, բայց եւ ածականը թող ուսանողը ինքն ընտրէ:

LESSON 50.

ՓԱՆԱԴԱՐԶ ԴԵՐԱՆՈՆՆԵՐԻ:

Փոխադարձ դերանունները կը շինուին Ստացական դերանուններուն ծայրը "self" բառը կցելով:

Myself	հայ-էնք	ինքս, ինքդինքս, անձամբ, ես ալ
Yourself	ե--ր-էնք	ինքդ, ինքդինքդ, դու անձամբ, դուն
Himself	հի-ն-էնք	[ալ
Herself	հը-ր-էնք	ինքը, ինքդինքը, ինքը անձամբ, ինքն
Itself	ի-ն-էնք	[ալ
Ourselves	ու-ր-էնք	Մենք մեզ, ինքդինքսիս, մենք իսկ
Yourselves	դու-ր-էնք	Դուք ինքնիդ, ինքդինքնիդ, Դուք ալ
Themselves	որ-ն-էնք	Իրենք իսկ, ինքդինքնին
One's self	առ-ն-էնք	Մարդ ինքդինքը

New Words.

blame	շինյա	մեղադրել	hold	հոլդ	բռնել (նկատել)
hurt	հըրթ	վնասել	holiday	հոլիդէյ	արձակուրդ
order	օրդըր	հրաման	no one	նո ուն	ոչ ոք, ոչ մէկը
deceive	դի-սեյվ	խաբել	interest	ինթըրէսթ	շահագրգռել
push	թուշ	հրել	front	ֆրոնթ	առջեւ
judge	ճըճ	դատել	then	թէն	յետոյ, վերջը

study	սթըԴի	ուսումնասիրել սերտել
looking glass	լու-ինկ ցլէս	հայելի
responsible	րէ-ս-ն-ս-ի-պլ	պատասխանատու

I blame no one but myself. Ես ինչի զատ մէկը չեմ մեղադրեր:

I can do that myself. Ասիկա ես ալ կրնամ ընել:

I shall see him myself. Ես ինչի (առանձինն) կ'ուսանիմ:

You see yourself in the looking glass. Հայելիին մէջ ինչի նիւրիդ կը տեսնես:

You can see that for yourself. Դուն ալ կրնաս տեսնել զայդ:

You go and ask him yourself.

You are not yourself to-day.

You hurt no one but yourself.

I heard him talk to himself.

He has no one but himself to blame.

We are deceiving ourselves.

I am going to give myself a holiday.

She gave herself a holiday.

He holds himself responsible to no one.

I have interested myself in him.

Put yourself in my place and then judge.

One only hurts one's self by such conduct.

Դուն ալ-միջ գնա եւ իրեն հարցուր:

Այսօր դու ինչ չես (փոխուեր ես):

Դուն ինչ միայն կը վնասես:

Անոր ինչի խօսիլը լսեցի:

Ինչի զատ ուրիշ մը մեղադրելիք չունի:

Ինքդինքնիս կը խաբեմ:

Ես ինչի արձակուրդ մը պիտի տամ:

Նե ինչի արձակուրդ մը տուաւ:

Ինչի նա ինչ մէկուն պատասխանատու կը զգայ:

Իրմով կը շահագրգռուիմ:

Ինչի նիւրիդ իմ տեղս դրէք ու

յետոյ դատեցէք:

Այսպիսի ընթացքով մարդ

միայն ինքնիրեն կը վնասէ:

LESSON 51.

How to dress.

A gentleman knows how to dress well. He does not buy clothes which he can't afford. He knows it is cheaper to pay cash for his clothes than to buy on credit.

A gentleman always wears clean clothes. He changes his clothes often. He airs the clothes which can't be washed. He knows that he must wear clean clothes to keep in good health. Unclean clothes bring disease to him, and may also bring disease into his home.

A gentleman is neat in his dress. He does not dress in loud colors. He likes better the kind of clothes which do not attract attention. It pays to dress neatly, for often a man is judged by his clothes.

Vocabulary.

dress	դրէս	հագնիլ	bring	դնիլ	բերել
clothes	վերսն	հագուստ	attract	էլլիւթ	գրաւել
cheap	նոսր	ստան	judge	հշ	դատել
wear	սեղ	հագնիլ	is judged	իշ հշ	կը դատուի
air	էր	հովահարել	on credit	նոսր	դրէսով ապառիկ
cash	վաշ	գրամ, կանխիկ			
affort	էֆօրտ	գործին գալ, ուժը	հասնիլ		
unclean	ընտել	անմաքուր, աղտոտ			
disease	դիզէյ	հիւանդութիւն			
neat	նէյ	կոկիկ, մաքուր			
loud	լաւ	ուշագրաւ, բարձրաձայն			
attention	էնթէնշըն	ուշագրութիւն			
it pays		կը վճարէ, կ'արժէ			

LESSON 52.

Indefinite Pronouns.

Անորոշ Դերանուններ:

anybody	էնի-յո-տի	ո եւ է մէկը
everybody	էլլի-յո-տի	ամէն մարդ
somebody	սոմ-յո-տի	մէկը
nobody	նո-յո-տի	ոչ մէկը
anyone	էնի-ո-ւն	ո եւ է մէկը
some one	սոմ-ո-ւն	մէկը
everything	էլլի-ն-ի-ն	ամէն բան
something	սոմ-ն-ի-ն	բան մը
nothing	նո-ն-ի-ն	ոչ մի բան
anything	էնի-ն-ի-ն	ո եւ է բան

Do you know anybody in this town?	Այս քաղաքին մէջ մէկը կը ճանչնամ:
I do not know anybody in this town.	Այս քաղաքին մէջ մէկը չեմ ճանչնար:
I know somebody in this place.	Այս տեղը մէկը կը ճանչնամ:
I know some one in this town.	Այս քաղաքին մէջ մէկը կը ճանչնամ:
Do you know anything about this man?	Այս մարդուն ու մասին բան մը գիտե՞ս:

I know nothing about him.
I do not know anything about him.

I know something about him.
I know very little of him.

Will you tell me everything you know about this man?
I will if you will promise me not to tell any one.

I know of him, but I do not know much about him.
I know nothing about that man.

How can I tell you anything about him?

Tell me if you know anything about this case.
Something terrible is going to happen one of these days.

Something good will turn up one of these days.

Don't wait for something to turn up, but try to turn up something.

There is something I don't understand about this case.

Everybody has his own faults.

No one is without fault.

If anybody wishes to go, he may do so.

Anyone who wishes to go may do so.

Անոր մասին բան մը չեմ գիտեր:
Անոր մասին ո եւ է բան չեմ գիտեր:

Անոր մասին բան մը գիտեմ:
Անոր մասին շատ քիչ տեղեկութիւն ունիմ:

Այս մարդուն մասին բոլոր գիտեցածդ ինծի կ'ըսես:
Կ'ըսեմ, եթէ խօսք կու տաք որ մէկու մը պիտի չըսէք:

Ես անոր վրայով գիտեմ, բայց իր մասին շատ բան չեմ գիտեր:
Այդ մարդուն մասին բան մը չեմ գիտեր:

Ի՞նչպէս կրնամ Ձեզի բան մը ըսել իր վրայով:

Ըսէք ինծի թէ այս խնդրոյն մասին ո եւ իցէ բան մը գիտէք:
Այս օրերն սոսկալի բան մը պիտի պատահի:

Այս օրերն աղէկ բան մը պիտի պատահի, դառնայ:

Մի սպասեք որ բան մը դառնայ (բախտ բանի) այլ աշխատեք որ դուռ բան մը դարձնես:

Այս խնդրոյն մէջ բան մը կայ որ չեմ հասկնար:

Ամէն մարդ իր սեփական թերութիւնները ունի:

Առանց թերութեան մարդ չկայ:
Եթէ մէկը երթալ կ'ուզէ, կրնայ երթալ:

Ո եւ է մէկը որ երթալ կ'ուզէ կրնայ երթալ:

Vocabulary.

promise	պրոմիս	խոստանալ	wish	սէտք	փափաքիլ, փա-
own	օն	սեփական	happen	հետեւի	պատահիլ [փաք
case	էյս	խնդիր	turn up	վերս	դառնալ, դարձ-
understand	ընտելլիւթ	հասկնալ			[նել

LESSON 53.

The ant and the grasshopper.

Once some ants and a grasshopper lived in the same field. The ants were busy all day, working hard. They were carrying the seeds and grain to their nests for food in winter.

The grasshopper sang in the bright sun all through the long summer day. One day, the grasshopper said to an ant, "Why do you work all the time? Come and play with me."

But the ant said, "If I should play now, what should I eat next winter?"

The grasshopper answered, "It is not winter yet," and away he went to sing and play.

When the cold winter came, the grasshopper had nothing to eat. One day he went to the ant and said, "I have no food in my house. Will you give me something to eat?"

But the ants said, "Since you could sing all summer you may dance all winter."

Words.

ant	էնթ	մըջիւն	away	էն-էյ	ի բաց, մէկդի
field	Ֆիլդ	դաշտ	dance	դէնս	պարել
carry	էրի	կրել	through	թըրու	ամբողջ
seed	էյր	սերմ, հունա	since	էնս	քանի որ
nest	նէսթ	բոյն	bright	բրայթ	պայծառ, փայլուն

grasshopper	գրասոփեր	մարախ
sang (sing)	էնց (էնցի)	երգեց, կ'երգէր

ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՊՈՐՈՒՆՆԵՐ

Վերի պատմութիւնը գրաւոր կերպով թարգմանէ:

LESSON 54.

Indefinites (Continued).

Each	էյլ	իւրաքանչիւր
Every	էւրի	ամէն
Both	բոթ	երկուքն ալ
Neither	նէյթըր	ոչ մէկը, ոչ ան ոչ ան
Either	էյթըր	կամ... կամ, ո եւ է մին
Other	ըթըր	ուրիշ
Another	էնթըր	ուրիշ մը, հաստ մը եւս
Each other	էյլ ըթըր	զերար
One another	ոն-ըն էնթըր	զերար
Such.. as	սչլ էչ	որպիսիք են
Many	մէնի	շատ
Many a	մէնի է	շատ մը

Phrases.

each day	Each one of you
each month	Each one of us
each year	Each one of them
every one of us	every one of you
each and every one of us	each and every one of you
every one of them	each and every one of them

Examples.

Each day brings us nearer to the end of our journey.	Իւրաքանչիւր օր մեզ մեր ճամբ բուն վախճանին կը մօտեցնէ:
Each day brings fresh sorrows.	Իւրաքանչիւր օր նոր վեշտեր կը բերէ:
Each student received two apples.	Իւրաքանչիւր աշակերտ երկու խնձոր ստացաւ:
Give each student two apples.	Իւրաքանչիւր աշակերտին երկու խնձոր տուր:
Give the students two apples each.	Աշակերտներուն երկուքական խնձոր տուր:
Either I stay or he; we can't both stay.	Կամ ան կը մնայ կամ ես. երկուքնիս ալ չենք կրնար մնալ:

Neither he nor I knew anything about this matter.

My brother did not know it, either.

Neither my father knew it. I don't like this, give me the other.

Take this back, and give me another.

Will you have another apple? Give me another glass of water.

You must help each other. Jesus said, "Love one another".

Good neighbors always help each other.

Such of you as have finished their work may go.

I have never seen such beautiful apples as these.

Too many cooks spoil the broth.

I have seen many a man do it.

Either way is correct.

Both are correct.

Neither is correct.

Both are wrong.

Այս խնդրոյն մասին ոչ այն ոչ ալ ես ո եւ իցէ բան մը գիտէինք:

Եղբայրս ալ չէր գիտեր:

Հայրս ալ չէր գիտեր:

Ասիկա չեմ սիրեր. միւսը տուր ինծի:

Ասիկա ետ առ ու ուրիշ մը տուր ինծի:

Խնձոր մը եւս կ'ուզեմ:

Գաւաթ մը ջուր եւս տուր ինծի:

Դուք իրարու օգնելու էք:

Յիսուս ըսաւ. Զիրար սիրեցէք:

Բարի դրացիներ միշտ իրարու կ'օգնեն:

Չեղմէ անոնք որ իրենց դործը լրացուցած են կրնան երթալ:

Այսպիսի դեղեցիկ խնձորներ երբէք տեսած չեմ:

Չափէն աւելի խոհարարներ ապուրը կ'աւրեն:

Հատերուն այդպէս ընելը տեսած եմ:

Որ կերպն ալ ըլլայ շիտակ է:

Երկուքն ալ շիտակ են:

Եւ ոչ մէկը շիտակ է:

Երկուքն ալ սխալ են:

Vocabulary.

sorrow	ժգո	զիշտ	wrong	բռնի	սխալ
correct	շրջադարձ	շիտակ	end	էն	ծայր, վախճան
finish	վերջանալ	լմնցնել	matter	ժգոյն	նիւթ, խնդիր
novel	նոյն	զէպ	seldom	քիչ	դուռն ուրէք
spoil	մոլոր	աւրել	broth	պուրէշ	ապուր, միջ ջուր
journey	ճամբար				ճամբորդութիւն, ճամբայ
in every respect	միջոցաւ				ամէն կերպով

LESSON 55.

Indefinites (Continued).

some մի մասն, քիչ neither... nor չե՛ր և՛ ոչ ոն... ոչ...
none չէ ոչ մէկը either... or չե՛ր և՛ կամ կամ
no one ոչ ոն եւ ոչ մէկը such as «ըն էլ պէս

Some of these apples are ripe, others are green.

Some of the students are bright, others are dull.

Some of the teachers are gentle, others are severe.

Give me some of that paper.

I cannot give you any, I am sorry.

I am expecting him any day.

Do you want to buy any apples?

I don't want to buy any apples, but I want to buy some grapes.

None of us knew him.

None*) was (or were) left to tell the tale.

Not one of us knew him.

This is none of your business.

Any one can spend money.

No one can spend the money he hasn't (which he hasn't).

Այս խնձորներէն որմանք հասուն են, որմանք՝ խակ:

Ուսանողներէն որմանք խելացի են, որմանք (ուրիշներ) բթամիտ:

Ուսուցիչներէն որմանք մեղմ են, որմանք (ուրիշներ) խիստ:

Այդ թուղթէն քիչ մը ինծի տուր:

Չեմ կրնար տալ, կը ցաւիմ:

Այսօր վաղը կը սպասեմ իրեն:

Խնձոր գնել կ'ուզեմ:

Խնձոր գնել չեմ ուզեր, բայց քիչ մը խաղող գնել կ'ուզեմ:

Մեզմէ ոչ ոք կը ճանչնար զայն: Պատմութիւնը ըսելու մէկը չը մնաց:

Մէզմէ եւ ոչ մէկը կը ճանչնար զայն:

Աս քու խառնուելիք գործդ չէ:

Ամէն մարդ դրամ կրնայ ծախսել:

Մէկը չունեցած դրամը չի կըրնար ծախսել:

*) None թէ իբր եզակի եւ թէ իբր յոգնակի կը գործածուի վերի օրինակին մէջ երկուքն ալ շիտակ է:

Neither he nor I knew anything about this matter.

My brother did not know it, either.

Neither my father knew it. I don't like this, give me the other.

Take this back, and give me another.

Will you have another apple? Give me another glass of water.

You must help each other. Jesus said, "Love one another".

Good neighbors always help each other.

Such of you as have finished their work may go.

I have never seen such beautiful apples as these.

Too many cooks spoil the broth.

I have seen many a man do it.

Either way is correct.

Both are correct.

Neither is correct.

Both are wrong.

Այս խնդրոյն մասին ոչ այն ոչ ալ ես ո եւ իցէ բան մը գիտէինք:

Եղբայրս ալ չէր գիտեր:

Հայրս ալ չէր գիտեր:

Ասիկա չեմ սիրեր. միւսը տուր ինծի:

Ասիկա ետ առ ու ուրիշ մը տուր ինծի:

Խնձոր մը եւս կ'ուզեմ:

Գաւաթ մը ջուր եւս տուր ինծի:

Դուք իրարու օգնելու էք:

Յիսուս ըսաւ. Զերար սիրեցէք:

Բարի դրացիներ միշտ իրարու կ'օգնեն:

Չեղմէ անոնք որ իրենց գործը լրացուցած են կրնան երթալ:

Այսպիսի գեղեցիկ խնձորներ երբեք տեսած չեմ:

Չափէն աւելի խոհարարներ ապուրը կ'աւարեն:

Հատերուն այդպէս ընելը տեսած եմ:

Որ կերպն ալ ըլլայ շիտակ է:

Երկուքն ալ շիտակ են:

Եւ ոչ մէկը շիտակ է:

Երկուքն ալ սխալ են:

Vocabulary.

sorrow	սուգ	զիշտ	wrong	բռնի	սխալ
correct	շտիկ	շիտակ	end	էւր	ծայր, վախճան
finish	ֆինիշ	լմնցնել	matter	մէլեր	նիւթ, խնդիր
novel	նովել	վէպ	seldom	մէլաք	դուռն ուրեք
spoil	սպուլ	աւրել	broth	բրոյն	ապուր, մսի ջուր
journey	ճերմի				ճամբորդութիւն, ճամբայ
in every respect					ամէն կերպով

LESSON 55.

Indefinites (Continued).

some - որոշ մանք, քիչ neither... nor չի... ոչ...
none - ոչ մէկը either... or չի... ոչ...
no one - ոչ մէկը such as - ինչպէս

Some of these apples are ripe, others are green. Այս խնձորներէն որոշներն հասուն են, որոշներն խալ:

Some of the students are bright, others are dull. Ուսանողներէն որոշներն խելացի են, որոշներն (ուրիշներ) բթամիտ:

Some of the teachers are gentle, others are severe. Ուսուցիչներէն որոշներն մեղմ են, որոշներն (ուրիշներ) խիստ:

Give me some of that paper. Այդ թուղթէն քիչ մը ինծի տուր:

I cannot give you any, I am sorry. Չեմ կրնար տալ, կը ցաւիմ:

I am expecting him any day. Այսօր վաղը կը սպասեմ իրեն:

Do you want to buy any apples? Խնձոր գնել կ'ուզես:

I don't want to buy any apples, but I want to buy some grapes. Խնձոր գնել չեմ ուզեր, բայց քիչ մը խաղող գնել կ'ուզեմ:

None of us knew him. Մեզմէ ոչ ոք կը ճանչնար զայն:

None*) was (or were) left to tell the tale. Պատմութիւնը ըսելու մէկը չը մնաց:

Not one of us knew him. Մէկմէ եւ ոչ մէկը կը ճանչնար զայն:

This is none of your business. Աս քու խառնուելիք գործդ չէ:

Any one can spend money. Ամէն մարդ գրամ կրնայ ծախսել:

No one can spend the money he hasn't (which he hasn't). Մէկը չունեցած գրամը չի կրնար ծախսել:

*) None թէ իրր եզակի եւ թէ իրր յոգնակի կը գործածուի վերի օրինակին մէջ երկուքն ալ շիտակ է:

No one can speak a language (which) he hasn't learned.

This is neither my business nor yours.

Either you or he is wrong, you cannot both be wrong.

Either you or he is right, you can't both be right.

I have never tasted such sweet peaches as these.

Can you speak French?
I can speak some.

Which of these do you want?
Either will do.
Neither of those will do.

Were you at the concert last night?
I wasn't.

Neither was I. I wasn't, either.

More than this I cannot say.

Other than that I have none.

If you want my advice, I fear I have none to give.

What success did you have to-day?

None. None whatever.

Մէկը չը սորված լեզուն չի կըր-
նար խօսիլ:

Ասիկա ոչ իմ գործս է ոչ
քուդդ:

Կամ դուն սխալ ես, կամ անի-
կա. երկուքդ ալ չէք կրնար
սխալ ըլլալ:

Կամ դուն շիտակ ես կամ այն.
Երկուքնիդ ալ չիտակ չէք
կրնար ըլլալ:

Կեանքիս մէջ այսպէս քաղցր
դեղձ կերած չեմ:

Ֆրանսերէն կրնա՞ք խօսիլ:
Քիչ մը կրնամ:

Ասոնցմէ ո՞րը կ'ուզես:

Ո եւ է մէկը կ'ըլլայ:

Ասոնցմէ ոչ մէկը գործի կ'ու-
զայ:

Երեկ իրիկուն նուագահանդէս
դացած էիր:

Ո'չ:

Ո'չ ալ ես:

Ասկէ աւելի բան մը չեմ կրնար
ըսել:

Ադէկ ուրիշը չունիմ:

Եթէ ինձմէ խորհուրդ կ'ուզես,
վախճամ չունիմ տալու:

Այսօր քիչ յաջողութիւն ունե-
ցար:

Ոչ մէկ յաջողութիւն:

Have you many friends in
New York?

I have very few.

Have you any relatives in
Boston?

Not very many.

Many a mother lost a son
in the world war.

Նիւ Եօրքի մէջ շատ բարեկամ-
ներ ունի՞ք:

Շատ քիչ:

Պոսդոն ազգականներ ունի՞ք:

Ոչ շատ:

Շատ մը մայրեր համաշխար-
հային պատերազմի մէջ իրենց
զաւակները կորսնցուցին:

Vocabulary.

ripe	բոյժ	հասուն	bright	շրայի	փայլուն, խելացի
green	իւրիշ	խակ	gentle	ճշմարիտ	հեղահամբոյր,
dull	Կարծր	փթամիտ	expect	էսթէկթ	ակնկալել [մեղմ]
grapes	իւրիշ	խաղող	lost	լսթ	կորսնցուց
taste	իւրիշ	ճաշակել	fear	ֆէյր	վախ, վախճալ
peach	թիւ	դեղձ	success	սքսէս	յաջողութիւն

severe	սեւիյր	խիստ, խտաբարոյ
advice	էդիս	խրատ, խորհուրդ
subscription	սքսքիթիւթիւթ	բաժանորդագրութիւն
relative	րէլէիւթիւթ	պարագայ, ազգական

LESSON 56.

Indefinites (Concluded).

Few	ֆէւ	քիչ, քիչեր (թոռով)
A few	է ֆէւ	մի քանի հատ
Not a few	նոթ է ֆէւ	բաւական (թոռով)
Quite a few	քիւթ է ֆէւ	բաւական (թոռով)
Several	սեւըրըլ	մի քանի
Other than	էթըր Թէն	ատկէ անդին, ատկէ տարբեր
Many a	մէնի է	շատ մը
All	օլ	բոլոր
A good many	է Գոդ մէնի	շատ մը (թոռով)

A good deal	է հո-ր րիյլ	շատ մը (քանակով)
More than	հո-ր րիյլ	աւելի քան
Otherwise	էրէւր-րիյլ	այլապէս, որիշ կերպ
Most, most every	հո-ր, հո-ր էրի	շատ, ամենաշատ, գրեթէ
a great deal	է էրիյլ րիյլ	շատ մը (քանակով) [ամէն

Many seek success, but few attain it. Շատեր յաջողութիւն կը փնտռեն, բայց քիչեր կը հասնին անոր:

Few people realize what it means to live under Turkish rule. Քիչեր կը հասկնան թէ ինչ կը նշանակէ թրքական տիրապետութեան ներքեւ ապրիլ:

A few of us know it, but the rest have no idea of it. Մեզմէ մի քանիներ գիտեն, բայց մնացածները գաղաբար մը իսկ չունին:

Were there many out in yesterday's meeting? Երեկուան ժողովին շատեր եկած էին:

There were quite a few. Բաւական կար:

A few of these apples are good, the rest are rotten. Այս խնձորներէն մի քանի հա-տը աղէկ է, մնացածները փտած են:

There are not a few ripe ones among these apples. Այս խնձորներուն մէջ բաւական աղէկներ կան:

There are many foreigners in New York. Նիւ Եորքի մէջ շատ օտարա-կաններ կան:

A good many Armenians are doing good business in this country. Բաւական թուով Հայեր այս երկրին մէջ լաւ գործ կ'ընեն:

There is a good deal of truth in what you say. Ձեր ըսածին մէջ բաւական ճշմարտութիւն կայ:

Many a person has tried it and failed. Շատեր փորձած ու ձախողա-ծ են:

Many a fond mother lost a cherished son in the war. Շատ մը խանթակաթ մայրեր իրենց սիրական զաւակը կոր-սընցուցին պատերազմին մէջ:

There are several houses to let. Քանի մը վարձու տուններ կամ:

More than that I cannot pro- mise. Ասկէ աւելին չեմ կրնար խոս-տանալ:

I think a great deal of him. Մեծ համարում ունիմ անոր վրայ:

A good deal of it is hum- bug. Մեծ մասը կեղծիք (խաբեբայու-թիւն) է:

Most people have no idea where Armenia is. Շատ մարդիկ գաղաբար մը չուն-նին թէ ուր է Հայաստանը:

Most every person knows that (colloquial). Ամէն մարդ գիտէ զայդ:

Other than this I have none to give you. Ասկէ զատ ուրիշ մը չունիմ քեզ տալիք:

I cannot do otherwise. Ուրիշ կերպ չեմ կրնար ընել:

New Words in Lesson 56.

Seek	-իյ+	փնտռել
success	-ը-ւ-ւ-	յաջողութիւն
attain	է-ի-ի-յ	ձեռք ձգել, հասնիլ
realize	ի-ի-յ-ւ-ւ-	ըմբռնել
means	ի-ի-յ	կը նշանակէ
Turkish	Թ-ը-ր-ի-ւ	թրքական
rule	ի-ւ-ւ-	իշխանութիւն
the rest	ր-ի-ւ-ւ-	մնացածները
idea	ի-ի-յ-ւ-	գաղաբար
rotten	ի-ւ-ւ-	փտած
foreigner	Ֆ-ը-ր-ի-ւ-ւ-	օտարական
a good deal of	ի-ի-յ	բաւական
person	ի-ի-ւ-ւ-	անձ
fail	ֆ-ի-ւ-ւ-	վիժիլ, չյաջողիլ
fond	ֆ-ը-ւ-	խանթակաթ
humbug	ի-ի-ւ-ւ-	խաբեբայութիւն
cherished	ի-ի-ի-ւ-ւ-	սիրական

A good deal	է Կո-ր Կիլ	շատ մը (քանակով)
More than	ձր Կիլ	աւելի քան
Otherwise	Էրբէր-այլ	այլապէս, որիչ կերպ
Most, most every	Տ-Լ, Տ-Լ Էրբ	շատ, ամենաշատ, գրեթէ
a great deal	է Կիլ Կիլ	շատ մը (քանակով) [ամէն]
Many seek success, but few attain it.		Շատեր յաջողութիւն կը փնտռեն, բայց քիչեր կը հասնին անոր:
Few people realize what it means to live under Turkish rule.		Քիչեր կը հասկնան թէ ինչ կը նշանակէ թրքական տիրապետութեան ներքեւ ապրիլ:
A few of us know it, but the rest have no idea of it.		Մեզմէ մի քանիներ գիտեն, բայց մնացածները գաղաբար մը իսկ չունին:
Were there many out in yesterday's meeting?		Երեկուան ժողովին շատեր եկած էին:
There were quite a few.		Բաւական կար:
A few of these apples are good, the rest are rotten.		Այս խնձորներէն մի քանի հաւաք աղէկ է, մնացածները փտած են:
There are not a few ripe ones among these apples.		Այս խնձորներուն մէջ բաւական աղէկներ կան:
There are many foreigners in New York.		Նիւ Եորքի մէջ շատ օտարականներ կան:
A good many Armenians are doing good business in this country.		Բաւական թուով Հայեր այս երկրին մէջ լաւ գործ կ'ընեն:
There is a good deal of truth in what you say.		Ձեր ըսածին մէջ բաւական ճշմարտութիւն կայ:
Many a person has tried it and failed.		Շատեր փորձած ու ձախողած են:
Many a fond mother lost a cherished son in the war.		Շատ մը խանթակաթ մայրեր իրենց սիրական զաւակը կորսնցունցին պատերազմին մէջ:
There are several houses to let.		Քանի մը վարձու տուններ կամ:

More than that I cannot promise.	Ասկէ աւելին չեմ կրնար խոստանալ:
I think a great deal of him.	Մեծ համարում ունիմ անոր վրայ:
A good deal of it is humbug.	Մեծ մասը կեղծիք (խաբեբայութիւն) է:
Most people have no idea where Armenia is.	Շատ մարդիկ գաղաբար մը չունին թէ ուր է Հայաստանը:
Most every person knows that (colloquial).	Ամէն մարդ գիտէ զայդ:
Other than this I have none to give you.	Ասկէ զատ ուրիշ մը չունիմ քեզ տալիք:
I cannot do otherwise.	Ուրիշ կերպ չեմ կրնար ընել:

New Words in Lesson 56.

Seek	-Կ+	փնտռել
success	-Էր-Է-	յաջողութիւն
attain	Էրբէր	ձեռք ձգել, հասնիլ
realize	Էրբէր-այլ	ըմբռնել
means	Կիլ	կը նշանակէ
Turkish	Թւրքիչ	թրքական
rule	Էր-Է-	իշխանութիւն
the rest	Կիլ Էր-Է-	մնացածները
idea	-Կիլ-Է-	գաղաբար
rotten	Էր-Է-	փտած
foreigner	Ֆորէն	օտարական
a good deal of	Կիլ	բաւական
person	Էրբ-Է-	անձ
fail	Ֆէլ	վիժիլ, չյաջողիլ
fond	Ֆոն	խանթակաթ
humbug	Հըմպ	խաբեբայութիւն
cherished	Չէրիշ	սիրական

A good deal է փոքր քան
More than քան
Otherwise ևս
Most, most every
a great deal է քան բոլորը (ամեն)

Many seek success, but few
attain it. Շատեր յաջողութիւն կը փնտ-
տեն, բայց քիչեր կը հաս-
նին անոր:

Few people realize what it
means to live under Tur-
kish rule. Քիչեր կը հասկնան թէ ինչ կը
նշանակէ թրքական տիրա-
պետութեան ներքեւ ապրիլ:

A few of us know it, but
the rest have no idea of it. Մեզմէ մի քանիներ գիտեն,
բայց մնացածները գաղաբար
մը իսկ չունին:

Were there many out in
yesterday's meeting? Երեկուան ժողովին շատեր եկած
էին:

There were quite a few.

A few of these apples are
good, the rest are rotten. Բաւական կար:
Այս խնձորներէն մի քանի հա-
տը աղէկ է, մնացածները
փտած են:

There are not a few ripe
ones among these apples. Այս խնձորներուն մէջ բաւական
աղէկներ կան:

There are many foreigners
in New York. Նիւ Եօքքի մէջ շատ օտարա-
կաններ կան:

A good many Armenians
are doing good business
in this country. Բաւական թուով Հայեր այս
երկրին մէջ լաւ գործ կ'ընեն:

There is a good deal of
truth in what you say. Ձեր ըսածին մէջ բաւական
ճշմարտութիւն կայ:

Many a person has tried it
and failed. Շատեր փորձած ու ձախողա-
ծ են:

Many a fond mother lost a
cherished son in the war. Շատ մը խանթակաթ մայրեր
իրենց սիրական զաւակը կոր-
սընցուցին պատերազմին մէջ:

There are several houses to
let. Քանի մը վարձու տուներ կամ:

More than that I cannot pro-
mise. Ասկէ աւելին չեմ կրնար խոս-
տանալ:

I think a great deal of him. Մեծ համարում ունիմ անոր
վրայ:

A good deal of it is hum-
bug. Մեծ մասը կեղծիք (խաբերայու-
թիւն) է:

Most people have no idea
where Armenia is. Շատ մարդիկ գաղաբար մը չուն-
նին թէ ուր է Հայաստանը:

Most every person knows
that (colloquial). Ամէն մարդ գիտէ զայդ:

Other than this I have none
to give you. Ասկէ զատ ուրիշ մը չունիմ քեզ
տալիք:

I cannot do otherwise. Ուրիշ կերպ չեմ կրնար ընել:

New Words in Lesson 56.

Seek	փնտռել
success	յաջողութիւն
attain	հասնել
realize	հասկնալ
means	կը նշանակէ
Turkish	թրքական
rule	իշխանութիւն
the rest	մնացածները
idea	գաղաբար
rotten	փտած
foreigner	օտարական
a good deal of	բաւական
person	անձ
fail	վիժիլ, չյաջողիլ
fond	խանթակաթ
humbug	խաբերայութիւն
cherished	սիրական

LESSON 57.

Compound Relative Pronouns.

Բաղադրեալ Յարաբերական Դերանուններ:

whoever, whosoever	հո-ւ-ե-լ-ը, հո-ս-ե-լ-ը	ով որ
whatever, whatsoever	հո-ւ-ե-լ-ը, հո-ս-ե-լ-ը	ինչ որ
whichever, whichsoever	հո-ւ-ե-լ-ը, հո-ս-ե-լ-ը	որը որ
whomever, whomsoever	հո-ւ-ե-լ-ը, հո-ս-ե-լ-ը	որ (հայցակ.)
whosever, whosesoever	հո-ւ-ե-լ-ը, հո-ս-ե-լ-ը	որու որ

Whoever wishes to have this flower is welcome to it.	Ով որ կ'ուզէ այս ծաղիկը ու-նենալ, թող հրամանէ:
Whoever told you that is mistaken.	Ով որ ըստաւ այդ քեզի, կը սխա-լի:
Whichever you pick out you'll wish you had picked out the other.	Որն ալ ընտրես, պիտի փափա-քիս որ միւսն ընտրած ըլլայիր:
Whatever you do, you're sure to regret it.	Ինչ որ ընես, անպատճառ պիտի զղջաս:
Whoever fault it may be, it isn't mine: that I can say.	Որու յանցանքն ալ եղած ըլլայ, վստահ եմ որ իմն չէ. այդ կրնամ ըսել:
Whoever fault it may have been, it wasn't mine that I know.	Յանցանքը որուն որ ալ եղած ըլլայ, այս գիտեմ որ իմն չէր:
Whomever you trust, he is sure to come out a villain.	Որու որ ալ վստահես, անպատ-ճառ սրիկայ մը դուրս կու գայ:
Take whichever pen you like best.	Որ գրիչը որ կ'ուզես, առ:
I'll do whatever you ask me to do.	Ինչ որ խնդրես ինչմէ որ ընեմ, պիտի ընեմ:
Whoever deserts, I'll remain faithful to the end.	Ով որ ալ լքէ, ես մինչեւ վերջը հաւատարիմ պիտի մնամ:
Use whatever powers you have.	Ինչ հեղինակութիւն որ ունիս, գործածէ:
Whichever plan you adopt, you have my best wishes.	Ինչ ծրագիր ալ ընդգրկես, յա-ջողութիւն կը մաղթեմ:

Vocabulary.

pick out	ի-տ-ը-ն-ը	remain	ը-ն-ի-ն-ը	մնալ
trust	վ-ս-տ-ա-հ-ի-լ	faithful	հ-ա-ւ-ա-տ-ա-ր-ի-մ	հաւատարիմ
villain	ս-ր-ի-կ-այ	adopt	ը-ն-դ-գ-ր-կ-ե-լ	ընդգրկել
desert	լ-ք-ե-լ	wishes	մ-ա-ղ-թ-ա-ն-ք	մաղթանք
welcome to it	հ-ր-ա-մ-ն-է			
mistaken	ս-խ-ա-լ-ած			
regret	զ-ղ-ջ-ա-լ			
come out	դ-ու-ր-ս- գ-ա-լ			
to the end	մ-ին-չ-ե-ւ- վ-եր-ջ-ը			

LESSON 58.

Relative Adverbs.

Յարաբերական Մակըայներ:

where	հ-ո-ւ-ե-ր	ուր որ
anywhere	ե-ն-ի-ն-ե-ր	որ եւ իցէ տեղ
everywhere	ե-ն-ի-ն-ե-ր	ամեն ուրեք
nowhere	ն-ո-ւ-ե-ր	ոչ ուրեք
wherever	հ-ո-ւ-ե-ր-է-լ-ը	ուր որ ալ
whenever	հ-ո-ւ-ե-ր-է-լ-ը	երբ եւ իցէ
however	հ-ո-ւ-ե-ր-է-լ-ը	որ եւ է կերպով

Where I am, there you shall be also.	Ես ուր որ ըլլամ, դուք ալ հոն պիտի ըլլաք:
Anywhere is good for me, to live in, provided it is not Turkey.	Ո եւ իցէ տեղ գործիս կու գայ բնակելու համար, պայմանաւ որ Տաճկաստան չըլլայ:
In time of peace, you may go anywhere you please, but in time of war you may not go (cannot go) anywhere you please.	Խաղաղութեան ատեն ուզած տեղդ կրնաս երթալ, բայց պատերազմի ատեն ուզած տեղդ չես կրնար երթալ:
One sees the marks of war everywhere.	Մարդ ամենուրեք պատերազմի հետքերը կը տեսնէ:

Go where you please, you'll never find a safer place.

I'll go anywhere you want me to.

Do you know a good hotel where we can stop the night?

Do you know a good store where we can buy some clothing.

I know a good Department store where you can find most (for almost) anything.

Where there's a will, there's a way.

Wherever you go, you will meet difficulties.

Whenever you think I can be of any service, come to me.

Ուր որ կ'ուզես գնա՛, ասկէ ապահով տեղ չես կրնար գտնել:

Ուր որ կ'ուզես որ երթամ, կ'երթամ:

Գիշերը իջեւանելու համար լաւ պահողի մը գիտե՞ք:

Քանի մը հագուստեղէններ գնելու համար լաւ վաճառատուն մը գիտե՞ք:

Ես լաւ փարթմէնթ վաճառատուն մը գիտեմ ուր գրեթէ ամէն բան կրնաք գտնել:

Ուր որ կամք կայ հոն ճամբայ կայ:

Ուր որ երթաս դժուարութիւններու պիտի հանդիպիս:

Երբ եւ իցէ կը կարծէք թէ ձեզի օգտակար կրնամ ըլլալ, ինծի եկէք:

Vocabulary.

safe	անօթ	ապահով	peace	քիչ	խաղաղութիւն
will	տէլ	կամք	mark	հար+	հետք, նշան
meet	փոխ	հանդիպիլ	service	սերվիս	ծառայութիւն
store	մթ	վաճառատուն	please	խնդ	ուզել, հաճիլ

provided	եթեւոք	պայմանաւ որ
stop	մնալ	կենալ, իջեւանել
difficulties	հիշելիք	դժուարութիւններ
department	դեպարտմէնթ	մասնաճիւղ

LESSON 59.

What, How.

What = that which

How = the way

true	միշտ	ճշմարիտ
care	տէր	հոգ ընել, կարեւորութիւն տալ
single	միակ	մէկ հատիկ
provoked	հրահր	նեղացած
count	հաշիւ	կարեւորութիւն ունենալ
earn	բեր	վաստակիլ
save	պահ	խնայել
enough	բաւական	բաւական

What he told me was true.

Ինծի ըսածը (ինչ որ ըսաւ) ճշմարիտ էր:

What I know, I know well.

Գիտցածս լաւ գիտեմ: Ինչ որ գիտեմ լաւ գիտեմ:

You know what is good and what is bad.

Գիտէք թէ ինչ է բարին ու ինչ է չարը:

Remember what I told you the other day.

Անցեալ օր ըսածս մի մոռնար: (յիշէ)

He does not know what he's talking about.

Ինչ ըսածը չը գիտեր:

I don't understand what you mean.

Չեմ հասկնար ինչ ըսել կ'ուզես:

I can't hear what you say, speak louder.

Ըսածդ չեմ կրնար լսել, աւելի բարձր խօսէ:

"What you do, speaks so loud that I can't hear what you say."

"Ըրածդ այնքան բարձր կը խօսի որ ըսածդ չեմ լսեր":

I don't care what you think about it.

Հոգս չէ թէ ինչ կը խորհիս այդ մասին:

I do not remember a single word of what he said.

Ըսածներէն բառ մը իսկ չեմ յիշեր:

What's good enough for me, should be good enough for you.

Ինչ որ ինծի համար բաւականաչափ լաւ է, պէտք է քեզ համար ալ լաւ ըլլայ:

Do what you think best.	} Ըրէք ինչ որ կը խորհէք թէ լաւագոյնն է:
Do as you think best.	
That's what I don't understand.	} Զը հասկցածս այդ է: Այդ է որ չեմ հասկընար:
That's what he told me.	
That's what makes me provoked.	Այդպէս ըսաւ ինծի: (Ինչ ըսածը այդ է:)
It isn't what you know but what you can do that counts.	Զիս բարկացնողը ատիկա է:
It isn't what you earn but what you save that counts.	Գիտցածդ չէ, այլ ընեւ կրցածդ է կարեւորը:
That's how I feel about it.	} Կարեւորը շահածդ չէ այլ խնայածդ է:
That's the way I feel about it.	
That's the way I learned English.	Այդ մասին իմ գգացումս այդ է:
That's the way I learned English.	} Ես անգլիերէնը այդպէս սորվեցայ:
That's the way I look at it.	
That's the only right thing to do.	Ես այսպէս կը նայիմ այս խնդրոյն:
I'll tell you how to get there.	Ընելու միակ ուղիղ բանը այդ է:
As a man thinks, so he is.	Քեզի ըսեմ թէ ինչպէս պետք է երթալ հոն:
	Մարդ ինչպէս որ կը խորհի, ինքն ալ այնպէս է:

LESSON 60.

Օ Ժ Ա Ն Դ Ա Կ Բ Ա Յ Ե Ի

Auxiliary verbs.

Անգլիերէնի մէջ Օժանդակ բայերն են Do, Will, Shall, Can, May, Must եւ Be, իրենց Անցեալ ժամանակներովը որք են Did, Would, Should, Could, Might, Must. Was կամ Were. Ի՞նչ եւ Be նաեւ իրր գլխաւոր բայ կրնան խոնարհուիլ Անցեալ ու Անցեալ Ընդունելութիւն ունենալով Did, Done, եւ Was, Been.

Օժանդակ բայերը գլխաւոր բայերու հետ կը գործածուին, ժամանակի եւ իմաստի փոփոխութիւններ ինչպէս նաեւ իմաստի նուրբ զանազանութիւններ յառաջ բերելու համար: Ինչպէս ասկէ առաջ ըսինք, Do եւ իր Անցեալը Did մեծաւ մասամբ Հարցական ձեւը կազմելու համար կը գործածուի, թէեւ յաճախ ալ իմաստը շեշտելու կը ծառայէ. Տես դաս 18:

Will, shall, Ապառնի ժամանակի համար կը գործածուի. shall Ա Դէմքի համար, իսկ will Բ եւ Գ Դէմքի համար, ինչպէս,

I shall receive	Կիտի ընդունիմ
You will receive	Կիտի ընդունիս
He will receive	Կիտի ընդունի

We shall receive	Կիտի ընդունինք
You will receive	Կիտի ընդունիք
They will receive	Կիտի ընդունին

Example.

To-morrow I shall receive	Վաղը շաբաթավճարս պիտի
my weekly pay. Shall you	ստանամ. Գոն ալ քուդ
also receive yours?	պիտի ստանամ:

Պարզ (ոչ Հարցական) նախադասութեան մէջ will կը գործածուի Բ եւ Գ Դէմքերու համար, իսկ shall կը գործածուի Հարցականի համար, երբ իմաստը պարզ ապառնի է: Ասոր պատճառը այն է որ պատասխանը պետք է ըլլայ նոյն օժանդակով ինչ որ գործածուած էր հարցումին մէջ. եւ քանի որ պատասխանին մէջ Դէմքը Առաջինէն Երկրորդի պետք է փոխենք, հարկ կ'ըլլայ shall գործածել փոխան will ի, որպէս զի պատասխանին մէջ օրէնքը պահուած ըլլայ: Վերի նախադասութիւնը առնելով,

Հարցում՝ Shall you also receive yours?
Պատասխան Yes, I shall (եւ "I will").

Will որոշում, փափաք կամ խոստում կը նշանակէ. հե-

տեւաբար դիմացինին փափաքը կամ որոշումը հարցնելու համար պէտք է will գործածենք, ինչպէս՝

Հարցում՝ Will you go to church with me?

Պատասխան Yes, I will. այսինքն, կ'ուզեմ երթալ:

Would եւ Should ի գործածութեան համար տես դաս 82:

A week from to-day I shall receive my diploma. When shall you receive yours? I shall not receive mine before another year.

Will you mail this letter for me?

Yes, I will. I will gladly.

Will he lend me some monay if I ask for it? May be he will. You better try.

When shall we get there? (եւ ոչ will).

We shall get there at half past two.

What shall*) we have for breakfast?

We will have (ոչ shall) two fried eggs, coffee and some fruit.

What will you have for lunch?

I will have two sandwiches and a glass of milk.

What would you do if you were in my place?

I would certainly tell him what I think of him.

Հաբաթ մը վերջը այսօր վկայականս պիտի ընդունիմ. դուն քու կդ երբ պիտի առնես: Ես իմն տարիէ մը պիտի առնում:

Այս նամակը ինծի համար թղթատարին կը յանձնէք:

Այո, սիրայօժար:

Եթէ ուզեմ, արդեօք ինծի քիչ մը դրամ փոխ կու տայ: Թե՛րեւս տայ. Լաւ կ'ըլլայ փորձէք անդամ մը:

Երբ կը հասնինք հոն:

Ժամը երկուք ու կէսին կը հասնինք:

Ի՞նչ առնենք նախաճաշի համար:

Երկու խաշած հաւկիթ, սուրճ ու քիչ մըն ալ պտուղ:

Ի՞նչ կ'առնէք ճաշի համար:

Երկու սենտուիչ ու դաւաթ մը կաթ:

Դուն իմ տեղս ըլլայիր ի՞նչ կ'ընէիր:

Ապահովաբար կ'ըսէի իրեն թէ ինչ կը մտածեմ իր մասին:

*) Քանի որ պատահանի մէջ դէմքը նոյնը կը մնայ, օժանդակը պէտք է փոխուի: Մանրամասնութեանց համար տես դաս 81:

What should you do if you missed the train?

I should wait for the next train.

I should not be surprised if he failed me at the last minute.

Neither should I.

I would never leave you, no matter what happened.

I would give anything to win his friendship.

You certainly would. So would I.

gladly ինչպէս

eggs թէ՛

glass ինչ

diploma Դիվանագրութիւն

miss թէ՛

sandwiches Թէ՛

if you were Եթէ դուն

certainly Երբեք

surprised Երբեք

no matter Ինչ

friendship Քիչ

Եթէ կառախուժեք փախցնէիր ի՞նչ կ'ընէիր:

Թաղորդ կառախուժեմին կը սպասէի:

Պիտի չզարմանայի եթէ վերջին վայրկեանին զիս Լքէր:

Ես ալ պիտի չզարմանայի:

Ես երբեք ձեզ պիտի չլքեմ ինչ որ ալ ըլլայ:

Անոր բարեկամութիւնը շահելու համար ամէն բան կու տայի:

Անշուշտ կու տայիր: Ես ալ կու տայի:

Ֆրիւտ տապակած, խաշած

ալիւմինիում շաբաթական

Ֆէյլ Լքել

Դիվանագրութիւն պատահել

Ինչ շահիլ

Թէ՛

Եթէ դուն ըլլայիր

անշուշտ

զարմացած

Հոգ չէ թէ

բարեկամութիւն

LESSON 61:

ՕԺԱՆԴԱԿ ԲԱՅԵՐ

(Շարունակութիւն)

Can, Could, May, Might.

Նախ առնենք Can եւ May օժանդակները:

Այսինքն, եւ յաճախ բաւական զարգացածներ, այս երկուքը կը շփոթեն իրարու հետ, մէկը միւսին տեղ գործածելով անխտիր: Լաւ անգլիական մը, սակայն, միշտ կը զանազանէ ասոնք:

Ընդհանուր առմամբ կրնանք ըսել թէ can կարողութիւն, ու may հաւանականութիւն կը յայտնէ: Կրնանք նաեւ ըսել թէ could canի, ու might mayի Անցեալն է: Բայց ասով չի լինար այս օժանդակներուն իսկական իմաստին ու գործածութեանը տիրանալու դժուարին հարցը, ինչպէս կը տեսնուի հետեւեալ օրինակներուն մէջ:

Can and May.

Can you use the type-writer?	Թայփրայթըր կրնա՞ս գործածել:	Կարողութիւն
May I use your type-writer?	Թայփրայթըրդ կրնամ գործածել:	Արտօնութիւն ինդրել
He may come this evening.	Կրնայ ըլլալ որ այս իրիկուն գայ:	Հաւանականութիւն
I may be able to help you later.	Կրնայ ըլլալ որ վերջը ձեզ կարենամ օգնել:	Հաւանականութիւն, յոյսով միասին
May heaven richly bless you.	Երկինք ձեզ առատապէս օրհնէ:	Մաղթանք
I am telling you this so that you may know where you stand.	Այս կ'ըսեմ ձեզ որպէս զի գիտնաք թէ ինչ է ձեր դիրքը:	Նպատակ

Աւելի ուշագործութիւն կը պահանջէ ասոնց անցեալը could, might.

A. Could. Ասիկա երկու իմաստով կը գործածուի, մէկը իբր զուտ Անցեալը canի, ինչպէս՝

I looked for him every where, but could not find him. Ամէն տեղ փնտռեցի, բայց չէր գտնուի:

Երբեմն ալ Ներկայ իմաստով կը գործածուի, թէ եւ ոչ այնքան որոշ եւ կտրուկ իմաստով, ինչպէս՝

Can you tell me where this car takes? Կրնա՞ս ինձ ըսել թէ ո՞ր կը տանի այս հանրակառքը:
I couldn't tell you. Չեմ կրնար ըսել (ոչ թէ չէր, ըսել):

B. Might mayի անցեալն է: Երբ mayով նախադասութիւն մը ներկայ ժամանակէն անցեալի կը վերածուի, պէտք է mayն ալ mightի վերածուի, ինչպէս՝

I am telling you this so that you may know where you stand. Այս բանը կ'ըսեմ ձեզի որպէս զի գիտնաք թէ ինչ է ձեր դիրքը:

I told you this so that you might know where you stood. Այս բանը բոլի ձեզի որպէս զի գիտնայիք (գիտնաք) թէ ինչ էր ձեր դիրքը:

Բայց յաճախ ալ ժամանակը անորոշ կը մնայ, ինչպէս՝

One might go for miles and not find a single house. Մարդ կրնայ մղոններով երթալ ու մէկ հատիկ տան չհանդիպիլ (ժամանակը անորոշ):

Օրինակներ:

What can I do for you? Ի՞նչ կրնամ ընել Ձեր համար: (Թօժարութիւն օգնելու):
What could I do for you? Ի՞նչ կրնայի կամ կրնամ ընել Ձեր համար: (Այն նշանակէ թէ բան մը չէր գար ձեռքէն):
May I borrow your pencil? Մատիտդ կրնամ փոխ առնել: (Արտօնութիւն խնդրել):

I tell you what you might do:

Go, and see Mr. Hall.

I wish I could go with you, but I can't. I am too busy.

I wish I could have gone to last night concert. I hear it was fine. (Don't say "I wish I could go".)

I wish you wouldn't tease me any more.

I might have gone and not found him at home.

One can do what one pleases, but one may not do what one pleases.

Who could ever have told that?

Քեզ ըսեմ թէ ինչ կրնաս ընել.
Գնա, Գրհ. Հօլլ տես: (Թե-
լադրական ձեւ մը):

Երանի թէ կարենայի դալ ձեզ
հետ, բայց չեմ կրնար. չա-
փազանց զբաղած եմ:

Երանի թէ կրցած ըլլայի երթալ
երեկ գիշերուան նուագա-
հանդէսին. կ'ըսեն թէ շատ
լաւ էր:

Աղէկ կ'ըլլար որ այլեւս զիս
չնեղէիր:

Կրնայ ըլլալ որ երթայի ու զինքը
տունը չգտնէի: (Ըսել է, չէ
գացած):

Մարդ ամէն ուզածը կրնայ ընել
(այսինքն կարողութիւն ունի)
բայց ամէն ուզածն ընելու չէ
արտօնուած:

Որով միտքէն կ'անցնէր այդ
բանը:

Words in this Lesson.

use	էօ-չ	գործածել
typewriter	թայփրայթըր	գրի մեքենայ
heaven	հէվեն	երկինք
richly	րիքլի	առատապէս
borrow	աւրօ	փոխ առնել
advise	էդվայզ	խորհուրդ տալ
bless	բլէս	օրհնել
tease	թէյշ	նեղութիւն տալ
stood (stand)	սթընդ	կեցալ

ԳՐԱԴԱՐ ԳՈՐԺ

Վերի օրինակներուն վրայ ութը նոր նախադասութիւն
շինէ:

LESSON 62.

The Newspaper.

What is the name of this newspaper? Ի՞նչ է այս թերթին անունը:

The New York Times. Նիւ Եօրք Թայմզ:

What is the date? April 15. Ի՞նչ է թուականը: Ապրիլ 15:

Can you read and understand all of the newspaper? Թերթն ամբողջ կրնաս կարդալ եւ հասկնալ:

I can read all, and understand some of it. Բոլորն ալ կրնամ կարդալ, ու քիչ մըն ալ (մաս մըն ալ) կրնամ հասկնալ:

What kind of news are printed on the first page? Առաջին էջին վրայ ի՞նչ տեսակ լուրեր կը տպուին:

All the news that are fit to print. Այն բոլոր լուրերը որ յարմար են տպուելու:

Are all the news that are fit to print also fit to read? Տպելու յարմար բոլոր լուրերը կարդալու համար ալ յարմար են:

Not always. There are some news that I don't think fit either to print or to read. Ոչ միշտ: Երբեմն լուրեր կան որ ոչ տպելու ոչ ալ կարդալու յարմար են:

On what page do we usually find the most important news? Սովորաբար ո՞ր էջին վրայ կը գտնենք ամէնէն կարեւոր լուրերը:

On the first and second pages. Առաջին եւ երկրորդ էջերուն վրայ:

On what pages do you find the business news? Առեւտրական լուրերը ո՞ր էջին վրայ կը գտնենք:

Where do you look for the editorials? Խմբագրականներուն համար ո՞ր էջը (սէր) կը նայիս (կը փնտռես):

In the middle part. Միջին մասը:

Where do you look for the time tables of trains and steamers? Շոգեկառքերու եւ շոգենավերու ժամանակացոյցներու համար ո՞ր կը նայիս:

Toward the latter part. Դէպ ի վերջին մասը:

Find the "Want Advertisements". "Վ'ուզուի"ի ծանուցումները գտիր:

Do you read the "Want Advertisements" when you are out of work.

Yes, I do. Every unemployed person does.

Can you write an ad for "Situations Wanted"? I can at least try.

Newspaper reading is a useful habit. You should try to cultivate this habit.

Երբ անգործ կը մնաս, «Վոլ-
զուի» ծանուցումները կը
կարդաս:

Այո, կը կարդամ: Ամեն ան-
գործ մարդ կը կարդայ:

«Գործ կը փնտռուի» ծանու-
ցում մը կրնաս գրել: Գոնե
կրնամ փորձել:

Թերթ կարդալու ունակու-
թիւնը օգտակար ունակու-
թիւն մըն է: Պէտք է մշա-
կես այս ունակութիւնը:

Words in this Lesson.

newspaper	նիւ-լիէյթեր	լրագիր
date	դէյթ	թուական
print	փրինթ	տպել
page	փէյժ	էջ
fit	ֆիթ	յարմար
important	իմփորթանթ	կարեւոր
news	նիւզ	լուր
look for	լուք ֆօր	փնտռել
unemployed	անէմփլօյդ	անգործ
at least	էթ լէսթ	գոնե, գէթ
cultivate	քլթիվէյթ	մշակել
editorial	էտիթօրիլ	խմբագրական
middle	միդլ	մէջտեղը
time table	թայմ Էյբլ	ժամանակացոյց
steamer	սթեյմըր	շոգենավ
toward	թուարդ	դէպի
latter	լէթթըր	վերջին
Want Adver-	ւանթ Էդվեր-	«Վոլզուի» ծանուցում
disement	թայմէնթ	
Situations	սիթյուէյշն	պաշտօն, դիրք, դործ
habit	հաբիթ	ունակութիւն

LESSON 63.

Gender.

Ս Ե Ռ

Անգլիերէնի մէջ երեք*) սեռ կայ, Արական, Իգական
ու Չեզոք:

Արական (Masculine) կ'ըսուին այն անունները որ արու
էակ կը ցուցնեն ինչպէս՝ father, son, lion.

Իգական (Feminine) կ'ըսուին այն անունները որ էք էակ
կը ցուցնեն, ինչպէս՝ mother, daughter, woman.

Չեզոք (Neutral) կ'ըսուին այն անունները որ սեռային
զանազանութիւն չունին, օրինակ, անկենդան իրեր, ինչպէս՝
table, book:

Դերանուններու մէջ սեռի զանազանութիւնը կու գայ մի-
միայն Եզակի երրորդ Դէմքի մէջ: Առաջին ու երկրորդ Դէմ-
քերը, ինչպէս նաեւ Յոգնակի երրորդ Դէմքը սեռ չունին,
ինչպէս՝

Արական He, him, his
Իգական She, her, her
Չեզոք It, it, its

Դերանուն մը նոյն սեռը ունենալու է ինչ որ ունի այն
անունը որուն տեղը կը գործածուի:

Օրինակներ

Robert spoke to his (Robert's) employer.

A mother passed with her (mother's) child.

This tree has lost its (tree's) leaves.

Կարգ մը արական անուններ իգական կը շինուին ծայրը
ess կամ ուրիշ մասնիկ մը աւելցնելով, ինչպէս՝

*) Երբեմն Չորրորդ սեռ մ'ալ կը յիշուի. Common gender
անուն տակ, ուր բառը, ինքնին չորրորդ թէ ինչ սեռի կը պատկանի
ինչպէս՝ child (մանչ կամ աղջիկ կրնայ ըլլալ):

heir	էէր	heiress	էէրէս
ժառանգ		ժառանգուհի	
lion	լայն	lioness	լայնէս
առիւծ		մատակ առիւծ	
prince	էրէն	princess	էրէնէս
իշխան		իշխանուհի	
actor	է+էր	actress	է+էրէս
դերասան		դերասանուհի	
author	օրէն	authoress	օրէնէս
հեղինակ		հեղինակուհի	
emperor	էմպեր	empress	էմպերէս
կայսր		կայսրուհի	
waiter	ուէր	waitress	ուէրէս
սպասաւոր		սպասուհի	
salesman	էյլէն	saleswoman	էյլէնէս
վաճառող		վաճառող կին	
bridegroom	պրէյմ	bride	պրէյմ
փեսայ		հարս	
hero	էրօ	heroine	էրօն
գիւցազն		գիւցազնուհի	

Exercises in Gender.

Masculine.

He is a rich heir.
His father is president of a large bank.
He is the son of a poet.
The lion has a bushy mane.
The prince was accompanied by his nephew.
Waiter, get me the bill of fare.
A widow is a woman who has lost her husband.
You will make a successful salesman.
The bridegroom stood by his best man.

Feminine.

She is a rich heiress.
Her father is president of a large bank.
She is the daughter of a poetess.
The lioness has no mane.
The princess was accompanied by her niece.
Waitress, get me some water, please.
A widower is a man who has lost his wife.
You will make a successful saleswoman.
The bride stood by her bridesmaids.

Words.

poet	փօէթ	բանաստեղծ	wife	ուիք	կին, ամուսին
bushy	պփփ	մազոտ	author	օրէն	գրող, հեղինակ
mane	ման	բաշ	husband	հուսբանդ	ամուսին
famous	ֆէյմ	նշանաւոր	poetess	փօէթէս	բանաստեղծուհի
widow	ուիւ	այրի	stood	սթու	կեցաւ [հի]
president	փրէզիդէնթ	նախագահ	accompanied	էմփէնի	ընկերացած
nephew	նէֆ	եղբորորդի, քեռորդի	bill of fare	բիլ ֆար	ճաշացուցակ
successful	սուքսէս	յաջող	best man	բէսման	փեսադեր
daughter	դաւթըր	դուստր	niece	նիք	եղբոր կամ քորի դուստր
bridesmaid	բրայդսմայ	հարսնէր	through	թրու	պատճառաւ
by	պի	միջոցաւ, պատճառաւ	widower	ուիւ	այրի, որ կինը կորսնցուցած է

LESSON 64.

Applying for work.

Good morning. What is your name?

— My name is Aram Boyajian. I came to see you in answer to your advertisement. I should like a position in your factory.

Can you read and write English?

— Yes, a little; I am attending the evening school.

You will need to know how to talk and read English and how to write a business letter, if you expect to get a good position.

— I am trying to educate myself for promotion in my work. Please tell me in what ways I may improve.

Very well. To begin with, a man should have good health, and keep himself and his clothes very neat. He should be truthful and honest in everything. A truthful man is one who always speaks the truth and keeps his word.

An honest man will not take anything that is not his, nor will he waste any time that he should give to his employer.

— I am trying to follow these rules as best I can. What else do I need to know?

An employee should have respect for his employer and his foreman. They have reached their positions by hard work and merit. He should have good manners in the shop, at home, and in the street. A man should always be on time at his work, and should find the right thing to do without being told. He should do his work well. You are right in trying to educate yourself. Do you read good books? Do you use the City Library? You should read the business news in the newspaper every day. Soon you will be ready to enter a school in which you may learn more about your trade.

Words.

factory	Ֆեֆեբի	գործարան	position	փոփոքն	դիրք, պաշտոն
attend	էֆեֆե	յաճախել	foreman	ֆօրմէն	վերահայր
educate	էֆեֆե	կրթել	reach	րիչ	հասնել
improve	էֆեֆե	զարգանալ	merit	մէրիթ	արժանիք
neat	նէյթ	մաքուր	manner	մէնը	բարք ու վարք
honest	հօնէստ	պարկեշտ	on time	օն ֆայմ	ժամանակին
waste	ւէսթ	վատնել	library	լայբրերի	գրադարան
follow	ֆօլօ	հետեւել	news	նիւզ	լուր
rule	րուլ	կանոն	trade	թրէյդ	արհեստ
respect	րէֆրէկթ	յարգանք	enter	էնթը	մտնել
what else	ւատէլս	ուրիշ	ready	րէյ	պատրաստ

advertisement	էֆօրթիսիմենթ	ծանուցում
promotion	փրօմօշն	առաջացում
to begin with	ֆրօմ Բիգինն	նախ եւ առաջ
truthful	թրութիւլ	ճշմարտասէր
employer	էմփլօյը	գործատէր
as best I can	էս Բէսթ Ի Կան	ձեռքէս եկածին չափ
employee	էմփլօյէ	գործաւոր
hard work	հարք Կըք	տաժան աշխատութիւն

LESSON 65.

Reading Exercise.

Christopher Columbus.

Christopher Columbus was a poor sailor who was born in Genoa, Italy. Although nearly everybody thought that the world was flat, Columbus believed it to be round. He thought that if he sailed westward across the Atlantic Ocean, he would come to the shores of India. India was a rich country with which Europe carried on a large trade.

Columbus was poor and had no ships. He went from country to country asking for money and ships, to prove that his ideas were right. At last, Queen Isabella of Spain decided to help him to fit out three small ships.

Columbus had a very hard voyage of ten weeks. At one time the crew (the sailors) were ready to kill him and return home. On the morning of October 2, 1492, land was seen. It was an island near the shore of America. Columbus landed, and planted the flag of Spain.

In his old age, Columbus died poor and alone, without knowing that he had discovered a great continent.

Vocabulary.

nearly	նէյրլի	գրեթէ	discover	Դիսքըւզ	գտնել
flat	ֆլէթ	տափարակ	queen	քուին	թագուհի
round	րաունդ	կլոր	Spain	Սփէյն	Սպանիա
sail	սեյլ	նավարկել	return	րիթըն	վերադառնալ
Ocean	օշն	օվկիանոս	land	լենդ	ցամաք երես
shore	շօր	եզերք	island	այլենդ	կղզի
carry on	քարիք	շարունակել	flag	ֆլէգ	դրօշ

across	էքրօս	մէկ կողմէն միւրը
trade	թրէյդ	վաճառականութիւն
fit out	ֆիթ օութ	պատրաստել, պառակել
voyage	վօյէժ	ծովային ճամբորդութիւն
plant	փլէնթ	տնկել, կանգնել
continent	քօնթինէնթ	ցամաքամաս

ԳՐԵԻՈՐ ԳՈՐԺ

Վերի ընթերցուածը գրաւոր Հայերէնի վերածէ:

LESSON 66.

Passive Voice.

ԿՐԱՆՈՐԱԿԱՆ ՔԱՅ

Անգլերէնի մէջ Բայերը երկու ընդարձակ դասակարգի կը բաժնուին. Անցողական (Transitive) եւ Ոչ-անցողական (Intransitive):

Transitive կը կոչուին բոլոր այն Բայերը, որ կը յայտնեն արարք մը կամ գործ մը որ Տէր Բայիով չի վերջանար, այլ կ'անցնի ուրիշի մը, կամ կու գայ ուրիշէ մը. Ինչպէս. I love you, կը սիրեմ քեզ. I am loved by my friends, ես կը սիրուիմ բարեկամներէս: Ներգործականի եւ կրաւորականի դասաւորումը այս վերջին պարագային վրայ հիմնուած պէտք է նկատել եւ ոչ թէ նոր բաժանում մը բայերու, ինչպէս Հայերէնը կը նկատէ: Այդ զանազանութիւնը պէտք է նկատենք Transitive Բայերու սեպական յատկութիւն մը, ինչ որ Անգլերէնի մէջ Voice կը կոչուի:

Ստորեւ կու տանք to be loved Բային խոնարհումը իր բոլոր Եղանակներովը ու Ժամանակներովը: Active Voice կ'ըսուի Ներգործականին, ու Passive Voice կրաւորականին. Կրաւորականը կը շինուի բային Անցեալ ընդունելութիւնը to be Բային հետ խոնարհելով:

To be loved. — Սիրուիլ:

Present. — Ներկայ Ժամանակ:

I am loved	կը սիրուիմ	We are loved	կը սիրուինք
You are loved	կը սիրուիս	You are loved	կը սիրուիք
He is loved	կը սիրուի	They are loved	կը սիրուին

Past Tense. — Անցեալ Ժամանակ:

I was loved	կը սիրուէի, սիրուեցայ
You were loved	կը սիրուէիք, սիրուեցաք
He was loved	կը սիրուէր, սիրուեցաւ

We were loved	կը սիրուէինք, սիրուեցանք
You were loved	կը սիրուէիք, սիրուեցաք
They were loved	կը սիրուէին, սիրուեցան

Present Progressive.

I am being loved	կը սիրուիմ
You are being loved	կը սիրուիս
He is being loved	կը սիրուի
We are being loved	կը սիրուինք
You are being loved	կը սիրուիք
They are being loved	կը սիրուին

Past Progressive. — Անցեալ:

I was being loved	կը սիրուէի
You were being loved	կը սիրուէիք
He was being loved	կը սիրուէր
We were being loved	կը սիրուէինք
You were being loved	կը սիրուէիք
They were being loved	կը սիրուէին

Future. — Այդ-նչի:

I shall be loved	Պիտի սիրուիմ
You will be loved	Պիտի սիրուիս
He will be loved	Պիտի սիրուի
We shall be loved	Պիտի սիրուինք
You will be loved	Պիտի սիրուիք
They will be loved	Պիտի սիրուին

Present Perfect Tense. — Յիշատակ-ժամանակ:

I have been loved	Սիրուած եմ
You have been loved	Սիրուած ես
He has been loved	Սիրուած է
We have been loved	Սիրուած ենք
You have been loved	Սիրուած էք
They have been loved	Սիրուած են

How much was this house bought for?

It was bought for 10000 dollars.

Have you sold your old house?

I have not sold it, nor do I intend to sell it.

This house has been sold, that one there is still unsold.

Is this house for sale or rent?

Neither.

How much did you pay for this piano?

I paid 500 dollars for it.

Before the war this piano could be bought for 350 dollars.

Has this coat been paid for?

Yes, it has been paid for. The buyer said he would call for it presently.

Has that letter to H. Company been written?

No, Sir, it hasn't (been written).

I was waiting your final instructions.

Do you think our company should accept his offer?

Do you think his offer should be accepted by our company?

It has already been accepted, and a partial payment made.

How much did he offer for this ring?

Այս տունը որչափ՞ գնուեցաւ:

Տասը հազար տոլարի գնուեցաւ.

Չե՞ր հին տունը ծախեցի՞ք, ծախած էք:

Չեմ ծախած, ոչ ալ մտադիր եմ ծախելու:

Այս տունը ծախուած է, այդ միւսը դեռ ծախուած չէ:

Այս տունը ծախու է թէ վարձու:

Ու ոչ մէկը:

Այս դաշնակին համար որչափ վճարեցիք:

500 տոլար վճարեցի:

Պատերազմէն առաջ այս դաշնակը 350 տոլարի կրնար գնուիլ (կրնայի՞ր գնել):

Այս վերարկուին գինը վճարուած է:

Այո, վճարուած է: Գնողը բոստ թէ հիմա պիտի գայ տանելու:

Հ. Ընկերութեան գրուելիք նամակը գրուեցա՞ւ:

Ոչ, Տէր իմ, չէ գրուած (չը գրուեցաւ):

Չե՞ր վերջնական հրահանգներուն կր սպասէի:

Այլ խորհի՛մ թէ մեր ընկերութիւնը անոր առաջարկը ընդունելու է:

Այլ խորհի՛մ թէ անոր առաջարկը ընդունուելու է մեր ընկերութեան կողմէ:

Արդէն իսկ ընդունուած է ու մասնավճար մ'ալ եղած:

Այս մատանիին համար որչափ առաջարկեց:

He made no offer.

How much were you offered for that book you wrote (which you wrote).

I was offered 1000 dollars, but I declined it.

I have read your article whit much interest.

Your article has been read by me with much interest.

Գին չը տուաւ:

Այդ Չե՞ր գրած գրքին համար որչափ առաջարկեցին ձեզ:

Ինծի հազար տոլար առաջարկուեցաւ, բայց ես մերժեցի:

Չե՞ր յօդուածը մեծ հետաքրքրութեամբ կարդացի:

Չե՞ր յօդուածը իմ կողմէ շատ հետաքրքրութեամբ կարդացուած է: (Այս ձեւը հայերենի մէջ գունուրեք կը գործածուի, բայց Անգլիերէնի մէջ շատ սովորական է:)

LESSON 68.

The Clothing Store.

I need a new suit of clothes.

We have some bargains in clothes to-day.

What is the price of this suit?

That is marked down from thirty dollars to twenty dollars. Suppose we try it on you.

The sleeves are too long.

That is easily remedied; the tailor will shorten them to proper length.

How long will it take to do it?

It can be done in half an hour.

I also require a good overcoat.

Here is a very good coat. Will you try it on?

I don't like this color.

Will this one do?

Yes, light brown is the color I prefer. Suppose I try it on. No, this is too large.

I have another one of the same material, one size smaller.

Yes, this will do

What about the sleeves? — They are alright.

What else, sir?
 I want an extra pair of trousers. Have you got one ready?
 No, but we can make them.
 When will they be ready?
 By to-morrow evening. If you will give us your address, we will deliver them at your house.
 How much will they cost?
 Seven fifty (for Seven dollars and fifty cents).
 That is reasonable.

This vest is too tight.
 These pants are too short.
 This overcoat is too long.
 This overcoat is too light.
 This one is too heavy.
 This color is too dark.
 The sleeves are too tight at the arm-pits.

We try to satisfy our customers.
 We treat our customers well.
 We are the best known establishment in this city.
 We have been in this business many years.
 If you are not satisfied, we refund your money.
 We guarantee this suit for good wear.
 This is a good wearing suit.
 You get your money's worth.
 You get good service for every dollar you pay for this coat.
 It can't be duplicated at that price anywhere else.

Vocabulary.

bargain	դիմում	address	հասցե
sleeve	թև	measure	չափ
remedy	ղարմանել	tight	շեղ
shorten	կարճեցնել	pants	տափառ
proper	յարմար	vest	բաժկոն
material	կերպաս	heavy	ծանր
size	մեծություն	arm-pit	անութ
extra	աւելորդ	treat	վարուիլ
deliver	յանձնել	wearing	սովոր
worth	արժէք	dark	մութ (գոյն)

suit	սարսափ	ձեռք ընդհանուր
mark down	հարկադրել	դիմում իջեցնել
suppose	հավանել	ենթադրել, կեցիք նայել
length	երկարություն	երկարություն թիվ
light	լեղ	թեթև, բաց գույն
duplicate	կրկնապատել	նման զանազան
anywhere else	կուրսից և արտաքին	ուրիշ տեղ
cost	արժեք	արժեք, նստիլ (դիմում)
trousers	տափառ	տափառ
establishment	հաստատություն	հաստատություն թիվ
refund	վերադարձնել	վերադարձնել
guarantee	պարտավորություն	պարտավորություն
overcoat	զեղարկ	զեղարկ
require	պահանջել	պահանջել

Reading Exercise.

The North Wind and The Sun.

The North Wind and the Sun once fell into a quarrel. Each said that he was the stronger of the two. As they were quarrelling, traveller came along. The Wind and the Sun agreed to try to see which could soonest make the traveller take off his coat.

The North Wind blew and bled. But the man only held his coat more tightly around him. Then the kindly Sun sent his warm rays down on the traveller's head. The man quickly took off his coat and sat down to rest in the shade. The Sun thus proved that he was the stronger.

New Words in this Lesson.

north	հյուսիս	հյուսիսային
wind	հոսք	հոսք
once	մեկ անգամ	մեկ անգամ
fell (fall)	կտրվել	կտրվել
stronger	ավելի զորավոր	ավելի զորավոր
traveller	գնացորդ	գնացորդ
agree	համաձայնել	համաձայնել
soonest	ամենափոքր	ամենափոքր
shade	վերջ	վերջ

quickly	+-ի' +ի	շուտ մը
prove	իբր-լ	ապացուցանել
sent (send)	-ելի (շենար)	ղրկեց
take off	իւն, օֆ	հանել
blew (blow)	շիւ- (շիւ)	փչեց
held (hold)	հել- (հել)	բռնեց
tightly	իւնիւն	սեղմօրէն
kindly	+-յն +ի	բարեբար

ԳՐԵԻՐ ԳՈՐԺ

1. Հայացնել վերինը:
2. Հայերէնէն վերստին Անգլիերէնի վերածել:

LESSON 69.

Voice.

New Words in this Lesson.

bear	շէն	արջ	king	ինչ	թագաւոր
cure	իւր-ը	բուժել	sign	շան	ստորագրել
canary	շենիւն	դեղձանիկ	bill	շիւ	օրինագիծ
fireman	ֆայրմէն	հրշէջ	save	իւն	ապահովել
proclaim	իւրօւնիւն	հռչակել	foresee	ֆօրֆօ	նախատեսել
shot (shoot)	շիւ	ղարկաւ			
Governor	գընըրնը	Նահանգապետ			
appreciate	իւրիւնիւն	գնահատել			
trouble	իւրը	նեղութիւն, դժուարութիւն			
kindness	+-յն +ի	բարութիւն			

Ինչպէս ըսինք նախընթաց դասին մէջ Voice-ը Transitive բայերուն այն յատկութիւնն է, որ կը ցուցնէ թէ Տէր բային գործօն է թէ կրաւորական:

1. Բայ մը Active Voice ի մէջ (Ներգործական) է կ'ըսուի երբ Տէր բային կը ներկայանայ իբր կատարողը արարքի մը, ինչպէս՝

Active

Richard shot the bear. Ինչըրտ արջը զարկաւ:
Dr. W. has cured my father. Տօգ. Ուիլեմ Դոյրս առողջացուց:

2. Բայ մը Passive Voice ի մէջ է կ'ըսենք (Կրաւորական) երբ Տէր բային կը ներկայանայ իբր ընդունողը կամ արդիւնքը գործի մը, ինչպէս, շրջելով վերի նախագասութիւնները՝

Passive

The bear was shot by Richard. Արջը Ինչըրտին կողմէ զարնուեցաւ:
My father has been cured by Dr. W. Հայրս Տօգ. Ուիլեմի կողմէ բուժուեցաւ:

Աւերի ըսուածներէն կը հետեւի թէ գաղաբար մը յաճախ երկու կերպով ալ կրնայ արտայայտուիլ, Ներգործական կամ Կրաւորական ձեւին մէջ: Թէ որ ձեւը մասնաւոր պարագայի մը մէջ յարմարագոյնն է կախում ունի խօսողին մտքէն, օրինակ՝

My friends love me Ներգործականը կրնայ վերածուիլ Կրաւորականի, ինչպէս՝

I am loved by my friends:

Առաջինին մէջ շեշտը My friends-ի վրայ է, իսկ երկրորդին մէջ I Գերանունին վրայ: Իմաստի տեսակէտէ բնաւ տարբերութիւն մը չկայ երկուքին միջեւ:

Օրինակներ

Active Voice.

My friends love me.
Բարեկամներս զիս կը սիրեն:
Richard shot the bear.

Passive Voice.

I am loved by my friends.
Ես բարեկամներէս կը սիրուիմ:
The bear was shot by Richard.
Արջը Ինչըրտի կողմէ զարնուեցաւ:

My cat caught a canary.

Վատուս գեղձանիկ մը բռնեց:

The fireman had saved the child.

Հրէջը տղան աղատած էր:

The people proclaimed him king.

Ժողովուրդը զայն թագաւոր հռչակեց:

My aunt gave me this watch on my last birthday.

Այս ժամացոյցը մօրաքորջս ինձ տուաւ վերջին ծննդեան տարեդարձիս:

The Governor signed the bill.

Նահանգապետը օրինադիժը ստորագրեց:

Նախագաստութիւն մը Ներգործականէն Վտաւորականի վերածելու առեն երեք բան պէտք է նկատի ունենալ, այսինքն

1 Բային ժամանակը

2 Տէր բային

3 Սեռի խնդիրը:

1. Բային ժամանակը չի փոխուիր:

2. Ներգործականին Տէր բային Վրաւորական ձեւին մէջ by նախդիրը կ'առնէ:

3 Ներգործականին մէջ սեռի խնդիրը Վրաւորական ձեւին մէջ աէր բայի կ'ըլլայ:

Richard shot the bear.

A canary was caught by my cat.

Դեղձանիկ մը բռնուեցաւ կատուիս կողմէ:

The child had been saved by the fireman.

Տղան հրէջին կողմէ աղատուած էր:

He was proclaimed king by the people.

Նա ժողովուրդին կողմէ թագաւոր հռչակուեցաւ:

This watch was given me by my aunt on my last birthday.

Այս ժամացոյցը մօրաքորջս կողմէ ինձի նուէր տրուեցաւ վերջին ծննդեան տարեդարձիս:

The bill was signed by the Governor.

Օրինադիժը Նահանգապետին կողմէ ստորագրուեցաւ:

The bear was shot by Richard.

1. Երկուքին մէջ ալ Բայը Անցեալ ժամանակի մէջ է:

2. Առաջինին մէջ Բիշորա Տէր բային by նախդիրը առած է երկրորդին մէջ:

3. Առաջինին մէջ Սեռի խնդիրը, bear, Վրաւորականին մէջ Տէր բայի փոխուած է:

ՀԻՇՆԱՆԳՆԵՐ

Վերը բացատրուած կանոններուն համաձայն հետեւեալ նախադասութիւնները տրուած ձեւէն միւսին վերածէ:

John saved Pe'er from drowning.

Your reply will be greatly appreciated by us.

I had foreseen this trouble.

We have not forgotten your kindness.

This watch was given me by my father on my last birthday.

LESSON 70.

Conversation.

The Armenian Language.

What is your mother tongue?

Armenian is my mother tongue.

What other languages can you speak?

I speak some English and a little French.

Where did you learn your English?

In Armenia, from a book entitled "English Self-taught".

What kind of a book is it?

It is a book that teaches how to learn English without a teacher.

Do you like the English language?

To be sure, I do.

Do you find it very difficult to learn?

Not so difficult as I feared I should find it.

You speak very good English.

Thank you, but I am far from perfect.

You said Armenian was your mother language. Is it a difficult language?

Yes, a foreigner would find it rather difficult.

Do you think I could learn it?

If you made up your mind. I believe you could learn it. I have heard that the Armenian Alphabet contains thirty eight characters. Is it true?

Yes, it is true. It has thirty eight characters. Is Armenian a very ancient language?

Yes, it is very, very old. Our Alphabet or written language is sixteen hundred years old. Of the age of the spoken Armenian we have no exact idea except it very, very old.

Your English must have been of great help to you on landing here.

Yes, it was. That is why I had learned English before coming over.

Do you intend to go to school?

I hardly expect. I have got to work for my living.

But I intend to go to an evening school.

Yes, you can do that. You can learn a lot in the evening schools, and it won't (will not) cost you a cent.

I want to learn American History and American Government, for I hope to become a citizen of the United States. I have already got my first papers. That's right. That's the kind of immigrants America desire.

Vocabulary.

rather	բնական	land	էն	դամար ելել
living	կենդանի	contain	արձանագրել	պարունակել
cost	արժեք	history	հիստորի	պատմություն
ancient	հին	written	գրված	գրառված
spoken	խոսված	except	կրկն	միայն թե
exact	ճշգրտ	hardly	հազիվ	հազիվ

self-taught
to be sure
make up one's mind
immigrant
alphabet
character
age
lot

սեփական
անշուշտ
որոշել
գաղթական
ալբաբեն
նշանագիր
տարիք, հոգի
շատ մե բաներ

LESSON 71.

Causative Form.

ՊԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

Ինչ որ կը հասկնանք Հայերէնի մէջ Անցողական բայ ըսելով բոլորովին տարբեր է Անգլերէնի Անցողական (Transitive) բայերէն: Հայերէն իմաստով Անցողական բայը կը շինուի գլխաւոր բային վրայ make, cause, have, get բայերուն յաւելումովը ինչպէս.

John, have Paul mail the letters. Ճան, փօլին ըսէ որ նամակները թղթատարին յանձնէ:

Peter, have the maid clean the room. Պետրոս, ըսէ սպասուհիին որ սենեակը մաքրէ:

My boss makes me work all day. Վարպետս ամբողջ օր զիս կ'աշխատցնէ:

Dick, you caused me to make that error. Տիք, դուն պատճառ եղար որ այդ սխալը ընեմ (ինձ ընել տուիր):

If we could get John sign this contract, it would be great. Եթէ մենք կրնանք ճանին ստորագրել տալ այս պայմանագիրը, հիանալի պիտի ըլլար:

I had all the checks signed by the treasurer, կամ I had the treasurer sign all the cheks. Բոլոր փոխգիրքերը գանձապահին ստորագրել տուի:

Այս շորսին մէջ եղած տարբերութիւնը այսպէս կրնանք բացատրել.

Ա. Իմաստի տեսակէտէ:

Have եւ cause պարզ Անցողականի համար ու անխորհրդաւոր պարագայի տակ կրնան գործածուիլ:

Get համոզելու գաղաբարը կու տայ:

Make ստիպումի կամ ճնշումի գաղաբարը կու տայ:

Բ. Գործածութեան տեսակէտէ:

Have, make, get, առանց Աներեւոյթ մասնիկի (to) կը գործածուին:

Cause to Աներեւոյթով միասին կը գործածուի: (Տես վերի օրինակները):

ԳՐԱԽՈՐ ԳՈՐԺ

Չորս նախագասութիւն շինել վերը գրուած օրինակներուն վրայ have, make, cause, get Բայերը գործածելով պարտադրական ձեւի համար:

LESSON 72.

Review of Auxiliaries.

Հետեւեալ օրինակները Can be, Could be, եւ Could have been-ի միջեւ եղած տարբերութիւնները պարզելու տեսակէտէն օգտակարութենէ զուրկ չեն: Թող ուսանողը ուշի ուշով ուսումնասիրէ զանոնք:

Can be bought.

This house can be bought for six thousand dollars cash.

Այս տունը վեց հազար տոլար հնչեւն գրամով կրնայ գնուիլ: (վճռակամ):

Could be bought.

1. This house could be bought for eight thousand dollars (if, for instance, the owner were hard pressed for money).

Այս տունը 8000 տոլար հնչեւն գրամով կարելի էր գնել: (Եթէ, զոր օրինակ, տէրը դրամի համար շատ նեղը ինկած ըլլայ: Պայմանաւոր:)

2. Last year this house could be bought for \$ 8000.

Անցեալ տարի այս տունը 8000 տոլարով կրնար գնուիլ: (Կը նշանակէ թէ այս տարի տունը ստոյգ եմ:)

Could have been bought.

This house could have been bought for less than that.

Այս տունը ատէ պակասով կրնար գնուիլ: (Կը նշանակէ թէ ստոյգ գնուած է:)

Հետեւեալ օրինակները պէտք է ուշի ուշով ուսումնասիրել այս օժանդակներուն տարբեր ձեւերուն իսկական իմաստը լաւ ըմբռնելու համար: Ներելի չէ մէկը միւսին տեղ գործածել: Արդիւնքը տրուած աշխատանքը պիտի արժէ:

I may be loved, etc.

Կրնամ սիրուիլ: (Յոյս եւ հաւանականութիւն կայ:)

I might be loved, etc.

Կրնայի սիրուիլ: (Մ'ի գիտէ, անկարելի չաւ ըլլալ: Այս ձեռք տունի կասկածելի կ'ընծայէ սիրողին պարագանքան առաջինը:)

I may have been loved, etc.

Կրնամ սիրուած ըլլալ: (Վստահ չեմ, իսկ հակառակն ալ չեմ պնդեր:)

I might have been loved, etc.

Կրնայի սիրուիլ կամ սիրուած ըլլալ: (որոշ պայմաններու տակ: Կը նշանակէ թէ չէ սիրուած:)

I shall have been loved, etc.

Սիրուած պիտի ըլլամ:

I should have been loved, etc.

Պիտի սիրուէի կամ սիրուած պիտի ըլլայի: (այսինչ այնինչ պայմաններու տակ. կրնայ նշանակել թէ չէ սիրուած:)

I ought to be loved, etc.

Պէտք է սիրուիմ: (Պարագանքան ինձ դատելով պատճառ չըկայ որ չը սիրուիմ:)

I ought to have been loved, etc.

(Պարագանքան ինձ դատելով) պէտք էր սիրուէի: (իսկ ինչո՞ւ չը սիրուեցայ արդեօք:)

I must be loved.

Պէտք է սիրուիմ: (որի՞չ ճար չկայ: Նաեւ վերինին անցնալը. Անցեալ պարագայ մը վերջիցէն առնել:)

I must have been loved, etc. Սիրուած ըլլալու եմ. (որոշ չեմ գիտեր կամ յիշեր, իսկ այնպէս կ'ըսեն որ ես ալ այնպէս մտածեցո՞ւ կը ստիպուիմ):

LESSON 73.

ՍԵՌԱԿԱՆ ՀՈԼՈՎԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս նախապէս ըսուեցաւ Սեռականը կը շինուի նաեւ of նախադրութիւնով: Թէ որ ձեւը նախընտրելի կամ շիտակ կրնայ սեպուիլ որոշ պարագաներու մէջ, այս մասին խիստ եւ կարուկ օրէնքներ չէ կարելի գծել, բայց մի քանի թելադրութիւններ օգտակարութենէ զուրկ չեն ըլլար կը կարծենք:

1. Երբ Յատկացուցիչը ապրող էակ մըն է, սովորութիւնը կը տարբերի հետեւեալ պարագաներուն համեմատ,

ա. Երբ իսկապէս սեփականութիւն մը գոյութիւն ունի, եղակին մէջ սովորական սեռական հոլովը կը գործածուի, ինչպէս John's hat, փոխանակ ըսելու The hat of John. Յոգնակիին մէջ, սակայն, իմաստի անորոշութիւնը արգելելու համար, կը նախընտրուի միւս ձեւը. ինչպէս, փոխանակ ըսելու "The ladies, hats", նախընտրելի է ըսել "The hats of the ladies".

բ. Յատկութիւն, արարք, եւայլն, ցուցնող անուններու մէջ երկու ձեւն ալ գործածական է, զոր օրինակ, John's generosity, կամ the generosity of John, հաւասարապէս շիտակ է:

Երբեմն, սակայն, իմաստի տարբերութիւն մը կրնայ պատահիլ, ինչպէս, John's fear, եւ the fear of John նոյն իմաստը չեն տար: Առաջինը կը նշանակէ թէ ճան է վախճողը, իսկ երկրորդը կը թելադրէ թէ ճանէն վախճող մը կայ:

2. Երբ Յատկացուցիչը ապրող էակ մըն է, այլ իր կամ առարկայ մըն է, նախընտրելի է of նախադրութեամբ ձեւը,

ինչպէս The capital of Belgium աւելի գործածական է քան Belgium's capital. վերջինը աւելի բանաստեղծական հոլ մը ունի:

3. Բաղադրեալ անուններու մէջ սովորութիւն է 'sը ամենէն վերջի բառին կցել, ինչպէս՝ My father-in-law's home is in Boston. We had a quarter of an hour's talk.

4. Յաճախ Յատկացեալը զանց կ'անուի, ինչպէս՝ I bought this suit at Macy's, փոխան ըսելու at Macy's store.

5. Հետեւեալները հաստատուած ոճ phrase'ներ են.

Moment's notice Տո՛կնիւն և՛րիւն	He left at a moment's notice. Վայրկենապէս ձգեց զնայ:
Journey's end Տը՛րնիւն էն	We came to our journey's end. Մեր ճամբուն վախճանը հասանք:
Wit's end Վի՛թիւն էն	I am at my wit's end. Ճարահատ եմ (տառապէս խելքիս ծայրը հասայ)
Out of harm's way Մի՛ն և՛ վնասիւն մէջ	Stand out of harm's way. Ինքզինքդ վտանգի մի՛ ենթարկեր:
A day's journey Է րէնիւն տը՛րնիւն	After a day's journey, we reached the village. Օր մը ճամբորդելէ յետոյ գիւղը հասանք:
For pity's sake Քօր քի՛նիւն և՛նայ	For pity's sake, don't do that. Աստու սիրոյն, մի՛ ընէք:
A moment's pause Է տօ՛կնիւն քօշ	After a moment's pause, he said... Վայրկեան մը կենալէ՝ մտածելէ վերջ ըսաւ...
A month's salary Է ամիսնիւն ա՛ւելքի	I received a month's salary. Ամսուան մը թոշակ ստացայ:
In a year's time Ին է եւրիւն լիսն	In a year's time, you will be able to speak good English. Տարիէ մը լաւ Անգլիերէն պիտի կարենաս խօսիլ:

A good night's rest I had a good night's rest.
 Ե ԿՆԻՆ ԶԵՆԻՆ ԴԵՆԻՆ
 ԳԻՆԵՐԸ ԱՂԷԿ ԶՈՆԻՆ ՄԸ ԶՆԱԳԱՅԻ:
 Two dollars worth I bought two dollars worth.
 Ե՛՛՛ ԴՆԱՐԸ ԴՆԱՐԸ
 ԵՐԿՈՒ ՄՈՂԱՐՆՈՅ... ԳՆԵԳԻ:
 An hour's delay After an hour's delay, he came.
 Ե՛՛՛ ԴՆԱՐԸ ԴՆԱՐԸ
 ԺԱՄ ՄԸ յԱԿԱՂԷԿ ԵՆՈՅ ԵԿԱԼ:
 A stone's throw He came within a stone's throw.
 Ե ԴՆԱՐԸ ԴՆԱՐԸ
 ՔԱՐԸՆԿԵԳԻ ՄԸ ՀԱՓԻ ՄՈՒՆԵԳԱԼ:

ԱՆԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՂԱՄ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ
 ԸՐԻՆՔ, ԽՈՐՀԵԼՈՎ ԹԵ ԱՅԳ ԿԵՐԱՅՈՎ ՈՃԵՐՈՆ ԽՄԱՍԱՐ ԱԼԵԼԻ
 ԼԱԼ ԿԸ ՀԱՍԿԵՐՈՒ:

LESSON 74.

Prepositions.

Ն Ա Խ Ա Դ Ի Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ի

ՆԱԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՈՂԸՂ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՄԸ ԿԸ
 ԿԱՂԱՔ ՈՂԸՂ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԽՍՍԵԼՈՒ ՈՒ ԳՐԵԼՈՒ: ՀԵՄԵԼԱՐԱՐ ՀԱՄ
 ԿԱՐԵԼՈՐ Ե ԱՆՈՆԵ ԽԱՐԵՐ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԻՐԱՆԱԼ:
 ՍՏՈՐԵԼ ԿՈՒ ՄԱՆՔ ԱՅՐՈՒՐԵՆԱԿԱՆ ԳԱՆԿ ՄԸ ԳԼՍԱԼՈՐ ՆԱԽԱ-
 ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ, ՄԱՐԵՐ ԽՄԱՍԱՆԵՐԸ յԱՐՄԱՐ ՕՐԻՆԱԿՈՎ ՄԸ
 ԲԱԳԱՄՈՒԼԱԾ:

A (for on).

All aboard! Come on ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԹՈՂ ՀԵԾՆԷ ՀԱՆԸ
 ԲԱԿԱՐԸ: ՆԱԼ ԵԿՈՐ:

I see two men on board ՆԱԼՈՒՆ ՎՊԱՅ ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԴ ԿԸ
 ԽԵՄԵՄ:

The house is a fire (on) ՏՈՒՆԸ Կ'ԱՅՐԻ:

He went a fishing. ՉՈՒԿ ՈՐԱՄԼՈՒ ԳՆԱԳ:

He is fast asleep. ԽՈՐՈՒՆԿ ԿԸ ՔՆԱՆԱՅ:

About.

What do you know about ԱՆՈՐ ՄԻԱՍԻՆ ԲՆԶ ԳԻՄԵՍ:
 him?

It is about five o'clock.
 He was standing about
 the tree.
 They are about to sail for
 Europe.

ԺԱՄԸ ՀԻՆԳԻ ՄՍԵՆՆԵՐՈՒ Է:
 ԾԱՌԻՆ ՎՊՂՂ (ՀՈՒՐՁԸ) ԿԸ ԿԱՅ-
 ՆԵՐ:
 ԵՐՈՒԿԱՅ ՄԵԿՆԵԼՈՒ ՎՊԱՅ ԵՆ:

Above.

His character is above
 reproach.

I am trying to keep my
 head above the water.

ԱՆԲԱՍԻՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ ՈՒՆԻ:

ԳԼՈՒԽ ՋՈՒՐԷՆ ՎԵՐ ԲՈՆԵԼՈՒ
 Կ'ԱՂԽԱՄԻՄ: (ՆԻՒԹԱԿԷՍ,
 ՆԵՂՈՒԹԻՒՆ)

According to.

According to reports re-
 ceived, etc.

ՍՄԱԿՈՒԾ ՄԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ-
 ՆԵՐՈՒՆ ԽԱՄԱՃԱՅԻՆ ԵՆ:

Across.

He ran across the street.

ՓՈՂՈԳԻՆ ՎԿԵԿ ԿՈՂՄԵՆ ՎՊԱՅ ՎԱ-
 ԳԵԳ:

After.

Come after two.

I ran after him.

I am after a good school.

He took after his uncle.

ԺԱՄԸ ԵՐԿՈՒՔԷՆ ՎԵՐՁՂ ԵԿՈՒՐ:
 ԵՄԵՆԻՆ ՎԱԳԵԳԻ:
 ԼԱԼ ԴԱՐՈՅ ՄԸ ԿԸ ՎԵՄՈՒՆԻՄ:
 ՀՕՐԵՂԵՐԸ ԵՂԱԾ Է:

Against.

Do not lean against the
 desk.

We are up against a diffi-
 culty.

ԳՐԱՍԵՂԱՆԻՆ ՄԻ ԿՈՒԹԻՐ:

ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՊԵՄ յԱՆԸ
 ՊԻՄԱՆ ԿԸ ԳՄՈՒԼԻՆԸ:

Along, alongside, all along.

I was walking along the
 street.

We rowed alongside the
 ship.

All along the quay, we
 saw eager crowds wat-
 ching the steamer get in.

ՓՈՂՈԳԷՆ (ԵՐԿԱՅՆՔԻՆ) Կ'ԵՐԹԱՅԻ:

ՆԱԼՈՒՆ ԿՈՂՔՆ Ի ՎՊԱՐ ԹԻԱՎԱ-
 ԲԵԳԻՆԸ:

ԱՄԲՈՂՁ ՔԱՐԱՓԻՆ ԵՐԿԱՅՆՔԻՆ
 ՆԱԼՈՒՆ ՆԵՐԱ ԳԱՂԸ ԳԻՄՈՂ
 ԲԱԳՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԵՄԱՆԸ:

Amid, amidst.

We stood amid the crowd.
Amidst all this, he did not
lose his courage.

Ամբոխին մեջտեղը կայեցանք:
Այս ամենուն մեջ իր քաջու-
թիւնը չկորսնցուց:

Among, amongst.

I saw a mounted police-
man amongst the crowd.

Among others, he told
me the following inci-
dent.

Ամբոխին մեջ հեծեալ ոստիկան
մը տեսայ:

Ի մեջ այլոց, հետեւեալ միջա-
դէպն ալ պատմեց:

Around.

Look around you.
I'll be there around three
o'clock.

Ընդիմ նայէ:
Ժամը երեքին տոնները հոն
պիտի ըլլամ:

As for, as to.

As for me, I am for Pro-
hibition.

As to my future plans, I
have no definite idea
myself.

Գիտող ինձի՝ ես դինսհատու-
թեան ջատագով մըն եմ:
Գիտող ապագայ ծրագիրներուս,
ես ալ որոշ գաղաբար մը չու-
նիմ:

At.

Come at four o'clock.
I shall meet you at the
station.

I am surprised at you.
He is angry at what I said.
We arrived at Boston at
five.

He is employed at a yearly
salary of five thousand
dollars.

Ժամը չորսին եկուր:
Քեզ կայարանը պիտի դիմաւո-
րեմ:

Կը զարմանամ քու վրայդ:
Ըսածիս նեղացեր է:
Ժամը հինգին Պոսթոն հա-
սանք:

Տարեկան 5000 տոլար թոշա-
կով գործ ունի:

Before.

I shall not be there before
five.

Ժամը հինգէն առաջ հոն պիտի
չըլլամ:

You started before I was
ready.

I laid my plans before him.

Ես պատրաստ չեղած դուն սկսար
(ճամբայ ելար):

Ես ծրագիրներս անոր առաջա-
դրեցի:

Behind.

He hid himself behind a
tree.

You are ten minute behind
time.

Ծառի մը ետեւը պահուեալ
ցաւ:

Դուն տասր վայրկեան ուշ ես:

Below.

The temperature is five
degrees below zero.

Բարեխառնութիւնը դէրօէն
հինգ աստիճան յարէ:

Beneath.

He is beneath your notice.

He married beneath him.

Կարեւորութիւն տալի չարժէր:
(Ոճ):

Իրմէ ստորինի հետ աւուսնա-
ցաւ: (Ոճ):

Beside.

I sat beside him.

You are beside yourself.

This is beside the point.

Քովը նստայ:

Խենթ եցեր ես: (Ոճ):

Ասիկա խնդիրէն դուրս է: (Ոճ):

Besides.

There were many others
besides me.

Besides, (conjunction), it is
a useless task.

Ինձմէ զատ ուրիշ շատեր կային:

Ասկի զատ, անօգուտ բան է:

Between.

They divided five thousand
dollars between them.

The trees are far between.

Միջևընդմէջ հազար տոլար
բաժնեցին:

Ծառերը ցանցառ են: (Իրարմէ
հեռու):

Beyond.

Don't go beyond that line.

He is wise beyond his
years.

Այդ գիծէն անդին մի երթար:

Իր տարիքին նայելով շատ բան
գիտէ: (Ոճ):

But.

There is nothing to do
but to wait.

I have but five dollars
with me.

But for his help, I was
ruined.

He was all but dead.

I cannot but love him.

By.

You have not done right
by me.

Men are judged by their
actions.

I shall be there by five.

What do you mean by
that?

Do you want to remit by
mail or by cable?

By way of (phrase).

He said this by way of
explanation.

Concerning.

He had not told me con-
cerning this.

Despite.

Despite his youth he is
very clever.

Down.

He was walking down the
street.

During.

Where were you during
the war?

Ապասելէ անդին բան մը չկայ
ընելէք:

Միայն հինգ տոլար ունիմ
քովս:

Եթէ ինծի օգնած չլիար, կոր-
ծանած էի:

Գրեթէ մեռած էր: (Մեռնիլը
մնացած էր):

Զայն չսիրել չեմ կրնար: (Ոճ:)

Ինծի հետ արդարութեամբ չը-
վարուեցաք:

Մարդիկ իրենց գործքերէն կը
դատուին:

Ժամը հինգին տնեցեցիք հոն
պիտի ըլլամ:

Ատով Բոնչ ըսել կ'ուզես:

Դրամը թղթատարով ղրկել
կ'ուզէք թէ ոչ ընդժողովայ
հեռագրով:

Այս բառ ի բացատրութիւն
(բացատրութիւն տալու եղա-
նակաւ):

Այս մասին ինծի բան մը չէր
ըսած:

Հակասակ իր երիտասարդու-
թեամբ, շատ ճարպիկ է:

Փողոցն ի վար կ'երթար:

Պատերազմի միջոցին երէր:

Except, excepting.

I work every day except
Sunday.

Everybody admits his
guilt, his own friends
not excepting.

For.

How much does he ask
for the house?

I am for Free Trade.

For three days he ate
nothing.

He left for Europe.

He paid my bill for me.

From.

What State are you from?

Have you heard from
John?

How far is Boston from
New York?

In.

What are you doing in
New York?

I shall be there in about
two hours.

In accordance with (phrase).

In accordance with our
agreement, etc.

In addition to (phrase).

In addition to your weekly
salary you will receive
a commission.

Կիրակիէն զուտ ամէն օր կ'աշխա-
տիմ:

Ամէն մարդ անոր յանցաւոր
ըլլալը կ'ընդունի, նոյն իսկ իր
բարեկամները:

Տան համար մը չափ կ'ուզէ:

Ես Ազատ Առեւտուրի ջատագով
(կուսակից) եմ:

Երեք օր բան մը չը կերաւ:

Եւրոպայ մեկնեցաւ:

Դա իմ պարտքս վճարեց իմ
տեղս:

Ո՞ր նահանգէն եք:

Յովհաննէսէն նամակ առիք:
(Լսեցիք):

Պոսթան Նիւ-Եօրքէ մըքան հե-
ռու է:

Նիւ Եօրքէ մէջ Բոնչ կ'ընէք:

Մօտ երկու ժամէն հոն կ'ըլլամ:

Զուտ մեր հասկացողութեան
(համաձայնութեան եւայլն):

Շաբաթական թոշակէդ զուտ
յանձնարարողէք ալ պիտի
ստանաք:

In case of (phrase).

In case of need you may draw on me up to thousand dollars.

Ի պահանջել հարկին մինչեւ հազար տոլարի համար վրաս կրնաք փոխդիր քաշել:

In compliance with (phrase).

In compliance with your request, etc.

Չեր խնդրուածքին համաձայն եւայլն:

In consideration (phrase).

In consideration for your service, we will pay you fifty dollars.

Չեր ծառայութեանը փոխարէն ձեզի յիսուն տոլար պիտի վճարենք:

In place of (phrase).

Will you accept this in place of the amount agreed upon?

Կ'ուզէիք ընդունիլ զայդ համաձայնուած գումարին տեղ:

Instead of (phrase).

Instead of coming himself, he sends his secretary.

Փոխանակ ինքը անձամբ գալու, իր քարտուղարը կը ղրկէ (ղըրկեր է):

In behalf of (phrase).

A concert was given in behalf (or for the benefit) of the Armenian orphans.

Հայ որբերուն ի նպաստ նուագահանդէս մը տրուեցաւ:

On behalf (phrase).

Mr. S. signed the letter on behalf of the Committee.

Պրն. Ս. ստորագրեց նամակը ի յիմաց Զանձախումբին:

In spite of (phrase).

In spite of my repeated warnings, he persists in coming late.

Հակառակ կրկին եւ կրկին ազդարարելուս, կը շարունակէ ուշ գալու սովորութիւնը:

Inside of (phrase).

He will be here inside of two weeks.

Երկու շաբաթ չանցած հոս կ'ըլլայ:

Into.

Will you look into this matter?

Այս խնդիրը կ'ուզէիք քննել:

Together they came into my office.

Միասին գրասենեակս եկան:

I entered into an agreement with him.

Անոր հետ պայմանաւորուեցայ:

The contract was torn into bits.

Պայմանագիրը ջնջուեցաւ:

Notwithstanding.

John will come notwithstanding the storm.

Հակառակ փոթորիկին, Յովհաննէս կու գայ:

Peter has failed to show up his promise notwithstanding.

Հակառակ իր խոստումին, Պետարոսը չերեցաւ (չեկաւ):

Of.

He is a man of great ability.

Շատ կարող մարդ մըն է:

I am twenty one years of age.

Ես քսանութեկ տարեկան եմ:

What are you afraid of?

Ինչէն կը վախնաս:

His advice is of great value to us.

Անոր խորհուրդը մեզի համար շատ թանկագին է:

Ask him, he is of age.

Իրեն հարցուցէք. չափահաս է:

Of all the writers of the present time, he is the most popular.

Ներկայիս բոլոր գրողներուն մէջ նա ամենէն ժողովրդականն է:

Off.

He got off the train.

Վառախումբէն իջաւ:

On, Upon.

Place this book on the table.

Այս գիրքը գրասեղանին վրայ դիր:

On Thursday next, I shall be twenty one years old.

He read an interesting paper on the question of Tariff.

On coming to New-York, I straightway went to the Y. M. C. A.

Upon receipt of your check, we shall ship the goods.

On account of (phrase).

I was unable to attend church on account of my illness.

Out of (phrase).

He went out of the office.

He is out of office.

Out of sight, out of mind.

There is nothing out of the ordinary in all this.

Your request is out of the question.

I speak out of my experience.

I am out of money.

Out with it.

Look out!

His head is out of proportion to his body.

Are you out of work?

Outside, outside of, at the outside.

He waited outside the office.

Յաջորդ հինգշաբթի քսանը մէկ տարեկան պիտի ըլլամ:

Մաքսի խնդրոյն վրայ շահեկան գրուածք մը կարդաց:

Նիւ Իօրք գալուստիս, շիտակ Y. M. C. A. գացի:

Ձեր փոխգիրը ընդունելուս պիտի (անմիջապէս որ ընդունենք) ապրանքները պիտի առաքենք:

Հիւանդութեանս պատճառով եկեղեցի չկրցայ երթալ:

Գրասենեակէն դուրս ելաւ:

Պաշտօնանկ եղած է:

Աչքէ հեռու, մտքէ հեռու (առած):

Ասոր մէջ արտակարգ բան մը չկայ:

Ձեր խնդրուածքը անկարելի է ընդունիլ:

Փորձառութենէս կը խօսիմ:

Դրամս հատաւ:

Ըսելիքդ շուտ րսէ - Մի կմկմար: (Ոճ):

Զգոյշ եղի՛ր: (Ոճ):

Գլուխը մարմնոյն հետ համեմատական չէ:

Անգործ ես:

Գրասենեակին դուրսը կայնեցաւ:

No country, outside of Turkey, has seen such atrocities.

He will be gone three months at the outside.

Over.

He is over twenty years.

Go over this list and see if you can find his name on it.

Past.

He ran past me.

Pending.

The criminal is in jail pending a trial.

We are holding your bonds pending your orders.

Regarding.

Don't speak to me regarding this matter.

Save.

I spent all my money save what I have in the Savings Bank.

Since.

I have not seen him since yesterday.

How long is it since you were here last?

Through.

The burglar got in through the window.

You were overcharged ten dollars through an error

Տաճկաստանէն դուրս (գաւ) ոչ մէկ երկիր նմանօրինակ բարբարոսութիւններ տեսած է: Ըստ շատ երեք ամիս պիտի բացակայի:

Քսան տարեկանէն առնչի է: Այս ցանկին վրայէն անցիր ու տես թէ անոր անունը մէջը կրնաս գտնել:

Վաղելով քովէս անցաւ:

Ոճրագործը բանտն է, դատաւարութեան կը սպասէ: Միմիկէն Ձեր հրահանգները ստանալին Ձեր պօստերը քովերէս կը պահենք:

Այս խնդրոյն մասին ինծի մի խօսիք:

Բոլոր դրամս ծախսեցի ինչ որ ունիմ խնայողութեան Գրամատան մէջ:

Երեկուց ի վեր զինքը չեմ տեսած:

Վերջին անգամ գալդ որչափ եղաւ:

Գողը պատուհանէն ներս մտեր է:

Տօմարակալին մէկ սխալմունքին հետեւանքով տասը տօլար

of the bookkeeper.

I bought this bond through
the bank.

He lost money through no
fault of his own.

I am through with you.

Are you through dinner?

I am a Republican through
and through.

Throughout.

Throughout the land.

Throughout the war.

To.

Give this book to your
teacher.

Is this the key to your
room?

He is son-in-law to the
late Prof. Murray.

Toward, towards.

He went toward the river.

Towards dusk I saw a man
in the lane across my
house.

Under.

During the storm we took
shelter under the trees.

He is under twenty.

I am under orders to
proceed to Boston.

The city is under martial
law.

աւելի գրուեր է շէր պարտ-
քին:

Այս պօնաւ պանքայի միջոցաւ
գնեցի:

Դրամ կորսնցնելուն յանցանքը
իր չէր:

Քեզ հետ ընկողոցած եմ: (Աւ
գործ չունիմ):

Ճաշդ ընկողոցի:

Ես յոտից ցզոյսիս Հանրապարա-
կան մըն եմ:

Ամբողջ երկրին մէջ:

Պատերազմի ամբողջ տեւողոս-
թեանը:

Այս գիրքը ուսուցչիդ տուր:

Այս շէր սենեակին բանալին է:

Անիկա հանգուցեալ Փոռֆ.
Մըրիի փեսան է:

Դիւրի գետը գնաց:

Մթնշաղկն տանս գիմացը
գանաւող նեղ փողոցին մէջ
մարդ մը տեսայ:

Փոթորիկի միջոցին ծառերուն
տակ ապաստանեցանք:

Քսան տարեկանէն պակաս է:

Պատմին երթալու համար հրա-
ման ստացած եմ: (Հրամանի
տակ եմ):

Քաղաքը պարերազմական օրէն-
քի տակ է, պաշարման վեճակի
մէջ է:

Untill, till.

I shall wait for you till
five.

I waited and waited untill
I lost my patience.
(մակբայ)

Up.

I saw him come up the
hill.

I was up (adv.) at five
this morning.

"Hands up" (adverb) said
the bandit.

What's up? (idiom)

It is up to you. (idiom.)

With.

Will you take dinner with
me?

What are you going to
do with your book?

Within.

To bring the book within
reach of everybody, we
propose to publish a
cheap edition.

Within a few weeks, I
shall let you know the
decision of the com-
mittee.

The town is within range
of the big guns.

Without.

Without money you can
do nothing.

Dangers within, dangers
without.

Մինչեւ ժամը հինգ քեզի կը
սպասեմ:

Սպասեցի ու սպասեցի, մինչեւ որ
համբերութիւնս հասաւ:

Անոր բլուրն ի վեր գալը տեսայ:

Այս առտու ժամը հինգին ելայ:

"Չեռքերդ վեր" ըսաւ աւազա-
կը:

Ի՞նչ կայ:

Քեզմէ կախում ունի: Քու գիտ-
նալիքդ է:

Ինչի հետ կը ճաշեն:

Այդ գիրքը ի՞նչ պիտի ընես:
(գիրքով):

Ամենուն դիւրամատչելի ընելու
համար աժան տպագրութիւն
մը հրատարակելու նպատակ
ունինք:

Մի քանի շաբթուան մէջ յանձ-
նախումբին որոշումը ձեզ
պիտի հաղորդեմ:

Քաղաքը մեծ թնդանօթներու
հասողութեան սահմանին
մէջ է:

Առանց դրամի ոչինչ կրնաս ընել:

Ներսէն վտանգ, դուրսէն
վտանգ:

Vocabulary.

ship (շէփ) նաւ
sail (սեյլ) նաւու վրայ ելլել
reproach (րէփրօչ) յանդիմանել
according to (էօօրօրէն) ըստ
Համաձայն
report (րէփօրթ) տեղեկութիւն
lean (լէյն) կռթնիլ
desk (դէսք) գրասեղան
row (րօ) թիւարեւ
alongside (էլօնսայդ) քով, քով
eager (էյէյ) բուռն
crowd (քրօ) բազմութիւն
quay (կայ) քարափ
watch (ւօչ) դիտել
steamer (սթեյմը) շոգեխառ
amid (էմիդ) մէջտեղ
courage (քուրէճ) քաջութիւն
mounted (մօնթ) հեծեալ
incident (ինսիդէնթ) դէպք, միջադէպ
Prohibition (քրօպիփիշըն) գիշահատութիւն
definite (քէֆինիթ) որոշ
surprised (սըքրայզ) զարմացած
angry (էնգրի) բարկացած, նեղուած
start (սթարթ) ճամբայ ելլել
laid [lay] (լէյ) գրաւ
hid [hide] (հիդ) [հայդ] պահուած
temperature (թէմփըրէչը) բարեխառնութիւն
degree (քէյքրէյ) աստիճան
zero (զէրօ) զէրօ
beneath (բէնէթ) ներքեւ
notice (նօթիս) ուշադրութիւն
marry (մարի) ամուսնանալ
beside (բէսայդ) քով

point (քօյնթ) կէտ, խնդիր
useless (էյէսլէս) անօգուտ
task (թէսք) գործ
divide (քիվայդ) բաժնել
line (լայն) գիծ
beyond (բայօնդ) անդին
wise (աւայզ) խելացի, իմաստուն
ruined (րայնէդ) կործանած
dead (քէյ) մեռեալ
judge (ճէճ) դատել
action (էշն) գործք
remit (րէմիթ) դրամ ղրկել
cable (քեյպլ) բնդծովային հաղորդակ
explanation (էքսփլէնէյշըն) բացատրութիւն
concerning (քոնցընինգ) մասին
despite (քէքսթայթ) հակառակ
youth (յութ) երիտասարդութիւն
clever (քլէվը) ճարպիկ
admit (էմիթ) ընդունիլ
guilt (կիլթ) յանցանք
excepting (էքսթէնկինգ) ի բաց
bill (բիլ) պարտք
in accordance (ին էօօրօրէն) համաձայն
agreement (էգրէմէնթ) պայմանագրութիւն, համաձայնութիւն
in addition (ին էփօն) աւելորդ ըլլալով
weekly (աւքլի) շաբաթական
commission (քոմիշըն) յանձնարարողութիւն
compliance (քոմպլայն) համակրպում
request (քէքրէսթ) խնդրանք

drow (քրօ) փոխգիրք քայել
consideration (քոնսիդըրէյշըն) նկատառութիւն
service (սըրվիս) ծառայութիւն
accept (էքսթէթ) ընդունիլ
agree upon (էգրէյ) համաձայնիլ
in behalf (ին Էփօ) յօգուտ
benefit (բէնէֆիթ) օգուտ
orphan (օրֆէն) որբ
committee (քոմիթի) յանձնախումբ
in spite (ին սթայթ) ի հեծուկս, հակառակ
repeated (րէփէյթը) կրկնակի
warning (աւնինգ) ազդարարութիւն
persist (քըքսիսթ) շարունակել
contract (քոնթրէկթ) պայմանագիր
torn [tear] (թօրն) պատուած
bit (բիթ) կտոր
notwithstanding (նօթւիսթանդինգ) հակառակ
ability (էպիլիթի) կարողութիւն
advice (էքսթայս) խորատ
value (վէլյու) արժէք
of age (օփ էյճ) չափահաս
popular (քօփուլը) ժողովրդական
interesting (ինթըրէսթինգ) շահական
paper (քէյփը) գրութիւն, ծառ
Tariff (թէրիֆ) մաքս
straightway (սթրէյթուեյ) շիտակ
receipt (րէսիթ) ընդունիլ (ընկալագիր)
ship (շէփ) առաքել
goods (գուդս) ապրանք

on account of (էօքաւնթ) պատճառաւ
attend (էթէնդ) յաճախել, երթալ
illness (իլնէս) հիւանդութիւն
ordinary (օրդինը) սովորական
experience (էքսպէրիէնս) փորձառութիւն
proportion (քրօքշըն) համեմատութիւն
atrocities (էթրօքսիթիզ) սարսափաշար
list (լիսթ) անուանացանկ
criminal (քրիմինլ) ոճրագործ
trial (թրայլ) դատավարութիւն
jail (ճէյլ) բանտ
order (օրքը) հրաման
regarding (րէգըրնինգ) մասին
Savings Bank (սեյւնինգ Դէք) խնայողութեան դրամատուն
burglar (քըքլը) գող
overcharge (օվըրչըճ) աւելեւանցնել պարտքին
error (էրը) սխալ
key (կէյ) բանալի
river (րիվը) գետ
dusk (քէսք) մթնշաղ
lane (լէյն) նեղ փողոց
storm (սթօրմ) փոթորիկ
shelter (շէլթը) ապաստան
proceed (քրօքէյդ) երթալ
martial law (մարշլ Լօ) պատերազմական օրէնք, պաշարման վիճակ
patience (քէյշըն) համբերութիւն
hill (հիլ) բլուր
bandit (բանդիթ) աւազակ

Vocabulary.

ship (շիփ) նաւ	point (փոփ) կէտ, խնդիր
sail (սեյլ) նաւով ճամբայ ելլել	useless (էսէս) անօգուտ
reproach (րէփրօչ) յանդիմանել	task (թէս) գործ
according to (էօֆօրէն) ըստ	divide (դիվայդ) բաժնել
report (րէփօրթ) տեղեկութիւն	line (լայն) գիծ
lean (լէյն) կռթնիլ	beyond (պէյնդ) անդին
desk (դէսք) գրասեղան	wise (աւայզ) խելացի, իմաստուն
row (րօ) թիւարեւ	ruined (րայն) կործանած
alongside (էլօնսայդ) քովէ քով	dead (դէդ) մեռեալ
eager (էյէյ) բուռն	judge (ճէճ) դատել
crowd (քրօ) բազմութիւն	action (էշն) գործք
quay (կայ) քարափ	remit (րէմիթ) գումար փոխել
watch (ուօչ) դիտել	cable (էյպլ) բնագծովեայ հեռագիր
steamer (սթեյմը) շոգենաւ	explanation (էքսփլէնէյշն) բացատրութիւն
amid (էմիդ) մէջտեղ	concerning (էնֆէրէնին) մասին
courage (քուրէճ) քաջութիւն	despite (էսթէյթ) հակառակ
mounted (մօնթ) հեծեալ	youth (յութ) երիտասարդութիւն
in cident (էնսիդէնթ) դէպք, միջադէպ	clever (էլէվը) ճարպիկ
Prohibition (քրօբիթիշն) գինեհատութիւն	admit (էմիթ) ընդունիլ
definite (դէֆինիթ) որոշ	guilt (կիլթ) յանցանք
surprised (սըրփրայզ) զարմացած	excepting (էքսթէնինին) ի բաց
angry (էնգրի) բարկացած, նեղուած	bill (պիլ) պարտք
start (սթարթ) ճամբայ ելլել	in accordance (էն էօֆօրէն) համաձայն
laid [lay] (լայ) գրաւ	agreement (էգրէմէնթ) պայմանագրութիւն, համաձայնութիւն
hid [hide] (հիդ) [հայդ] պահարկ	in addition (էն էփէյշն) աւելորդ ըլլալով
temperature (թէմփըրէչը) բարեխառնութիւն	weekly (ուիքլի) շաբաթական
degree (դէգրէ) աստիճան	commission (էմիշն) յանձնարարողութիւն
zero (զէրօ) զերօ	compliance (էմփլայն) համակերպում
beneath (պէնէթ) ներքեւ	request (րէքէսթ) խնդրանք
notice (նօթիս) ուշադրութիւն	
marry (մարի) ամուսնանալ	
beside (պէսայդ) քով	

drow (դրօ) փոխգիրք քաշել	on account of (էօքօնթ) պատճառաւ
consideration (էնսիդէրէյշն) նկատառութիւն	attend (էնթէնդ) յաճախել, երթալ
service (սըրվիս) ծառայութիւն	illness (էլնէս) հիւանդութիւն
accept (էքսթէնթ) ընդունիլ	ordinary (օրդինը) սովորական
agree upon (էգրէյ) համաձայնիլ	experience (էքսթէրիէնս) փորձառութիւն
in behalf (էն Էլֆ) յօգուտ	proportion (քրօքթիօն) համեմատութիւն
benefit (պէնէֆիթ) օգուտ	atrocities (էթրօքսիթիէյշն) խճուղիքներ
orphan (օրֆէն) որբ	list (լիսթ) անուանացանկ
committee (էմիթի) յանձնարարութիւն	criminal (էրիմինէլ) ոճրագործ
in spite (էն սթէյթ) ի հեծուկս, հակառակ	trial (թրայլ) դատավարութիւն
repeated (րէփէյթ) կրկնակի	jail (ճէյլ) բանտ
warning (ուարնինգ) ազդարարութիւն	order (օրդը) հրաման
persist (քըրսիսթ) շարունակել	regarding (րէգըրնին) մասին
contract (էնթրէկթ) պայմանագիր	Savings Bank (սեյւնինգ Դէք) խնայողութեան դրամատուն
torn [tear] (թօրն) պատռուած	burglar (պըրլը) գող
bit (պիթ) կտոր	overcharge (օվըրչըճ) աւելի անցնել պարտքին
notwithstanding (նօթուիսթինին) հակառակ	error (էրը) սխալ
ability (էպիլիթի) կարողութիւն	key (կէյ) բանալի
advice (էքսթէյս) խորատ	river (րիվը) գետ
value (վէլյու) արժէք	dusk (քսքս) մթնշաղ
of age (օվ էյճ) չափահաս	lane (լէյն) նեղ փողոց
popular (քօպըլը) ժողովրդական	storm (սթօրմ) փոթորիկ
interesting (էնթէրէնինին) շահեկան	shelter (շէլթը) ապաստան
paper (քէյպը) գրութիւն, ծառ	proceed (քրօքէյդ) երթալ
Tariff (թէրիֆ) մաքս	martial law (մարշլ Լօ) պատերազմական օրէնք, պաշարման վիճակ
straightway (սթրէյթուեյ) շիտակ	patience (քէյնս) համբերութիւն
receipt (րէսիթ) ընդունիլ (ընկալագիր)	hill (հիլ) բլուր
ship (շիփ) առաքել	bandit (պէնթիթ) աւազակ
goods (գուդս) ապրանք	

propose (տրոփոշ) առաջարկել, decision (տեղեկություն) որոշում
 նպատակ ունենալ range (բեյն) հասողութիւն
 publish (հրատարակել) հրատարակել gun (կն) թնդանօթ
 edition (եփշն) տպագրութիւն danger (տեղն) վտանգ

LESSON 75.

Adverbs.

Մ Ա Կ Բ Ա Յ Ն Ե Ր

Մակբայը այնպիսի բառ մըն է, որ Բայ մը, Ածական մը,
 եւ կամ ուրիշ մակբայ մը կ'եղանակաւորէ:

Օրինակ

Բայի հետ The storm ceased suddenly.
 Ածականի հետ A very disastrous storm swept the sea.
 Մակբայի հետ The storm ceased quite suddenly.

Չորս տեսակ Մակբայ կայ Անգլիերէնի մէջ: Ասոնք են.

(1) Adverbs of Manner	Որակական Մակբայ
(2) " " Time	Ժամանակական
(3) " " Place	Տեղական
(4) " " Degree	Աստիճանի կամ Գնականական

Օրինակներ:

(1) Tom answered <u>courageously</u> .	Adverb of Manner
(2) My friend arrives <u>to-day</u> .	" " Time
(3) He went <u>out</u> .	" " Place
(4) That is <u>altogether</u> out of question.	" " Degree

Մակբայներէն ոմանք իրենց համապատասխանող Ածականներուն հետ միեւնոյն ձեւը կ'առնեն, ինչպէս՝

You have guessed right (not rightly).
 The horse was sold cheap (not cheaply).

Որակական Մակբայները առ հասարակ Ածականին վերջը
 ly մասնիկը կցելով կը կազմուին, ինչպէս վարի օրինակներուն
 մէջ:

He is a <u>brave</u> man.	Armenians fought <u>bravely</u> in the last war.
Soft words are not always <u>sincere</u> .	<u>Softly</u> he walked across the room.
I heard a <u>gentle</u> rap at the door.	Speak <u>gently</u> to him.
I have received your letter of <u>recent</u> date.	He has <u>recently</u> arrived from Smyrna.
He is a <u>rich</u> man.	May heaven <u>richly</u> bless you.
He is a <u>poor</u> man.	He was <u>poorly</u> paid for his services.

Vocabulary.

cease	տեղ	recently	տեղեկութիւն	վերջերս
storm	փոթորիկ	Smyrna	Սֆէրն	Չմիւռնիա
softly	մեղմօրէն	question	հարցում	հարցում
silently	լռիկ	guess	կռահել	կռահել
hardly	հազիւ	brave	քաջ	քաջ
poor	աղքատ	bravely	քաջաբար	քաջաբար
poorly	գէշ կերպով	sincere	անկեղծ	անկեղծ
rich	հարուստ	gentle	մեղմ	մեղմ
richly	առատապէս	rap	դուռը զարնել	դուռը զարնել
gently	մեղմիկ	arrive	եւրոյն	եւրոյն
recent	նոր, մօտերս	bless	օրհնել	օրհնել

disastrous	աղէտալի
swept (sweep)	աւելց
quite	կատարեալապէս
courageously	քաջաբար
altogether	բոլորովին
service	ծառայութիւն
out of the...	անկարելի (ոճ)

LESSON 76.

Adverbs of Time.

After all	— it was'n't a bad dinner.	Վերջապես...
always	He is — kind and polite.	Կամ միշտ...
As soon as	I shall let you know — I hear from him.	Անմիջապես որ...
As yet	— we have not been able to sell your property.	Տակաւին...
At first	— I did not like my job.	Առաջին անգամ...
At last	— you have come.	Վերջապես...
Before long	— you'll come to see things as I do.	Հասնուցած...
Day after day	— he came to me for advice.	Օր քստ օրէ (ամէն օր)...
Day after tomorrow	— he will sail for England.	Վաղը չէ միւս օր...
Day before yesterday	— I went to Bear Mountain.	Երէկ չէ անջիւ օր...
Day in day out	— refugees poured to the city from every direction.	Օր չ'անցնիւր որ...
Ever	I don't remember — seeing him.	Երբեք չեմ յիշեր...
Ever since	— I came to this country, I have been studying English.	...ի վեր...
Every day	I see him — on X Street.	Ամէն օր...
Every other day	— I go to a moving picture.	Երկու օրը անգամ մը...
Every once in a while	— I see him in the theatre.	Երբեմն երբեմն...
Once in a great while	— I see him in church.	Երբեմն երբեմն (շատ քիչ)...
For a long time	— we have not received any orders from you.	Հասնուցի վեր...
For some time past	I have not seen him —	Ատենէ մը ի վեր...
Formerly, (ֆորմերլի)	— I thought differently.	Առաջները...

Lately, of late,	I have not been well —	Վերջերս...
(է.է.է)		
Meantime, meanwhile	— I'll try to find out about this case.	Կոյն ատեն...
(միջակայ, միջակայ)		
Not long ago	— I had a visit from him.	Ոչ շատ առաջ...
(since)		
Hitherto,	— he has been known by that name.	Մինչեւ հիմա...
(հիշաւոր)		
Hereafter,	— our firm will be known as Kelekian Brothers.	Ասկէ ետքը...
(հիշաւոր)		
Heretofore,	— he was known by that name.	Ասկէ առաջ, մինչեւ հիմա...
(հիշաւոր)		
For the time being	— I think you better stay where you are.	Առ այժմ...
Nowadays,	— people think more of what they shall eat.	Հիմա մեր օրերուն...
(ներս-էրէյ)		
Now and then	— He came to ask for letters.	Ատեն ատեն...
Every now and then		Մերթ ընդ մերթ...
often, often-times,	I — think I made a mistake to choose this trade.	Թաճախ...
(օր-ը-միջակայ)		
One at a time	Speak —	Ամէն անգամ մէկերէն իր...
In course of time, (+օր-)	— You'll forget all about it.	Ժամանակի ընթացքին...
In future,	— we shall expect a more prompt answer to our letters.	Ապագային...
(ֆիւ-չը)		
In the past	This has been our policy —	Անցեղայն մէջ...
Presently,	— He took out his notebook and wrote in it.	Անմիջապես...
(իւր-իւր)		
Recently,	— he bought another house.	Մօտերս...
(րի-ւր-իւր)		
Seldom,	We — meet each other.	Դուռն ուրեք...
(սեւ-ը)		
Shortly after,	He left — you did.	Չեղմէ քիչ վերջը...
(շօր-իւր)		

Sometime, (—բժշկման)	Come to see me — this week.	Այս շաբթուան մէջ օր մը...
Sometimes	— I get very discouraged.	Երբեմն...
Some other time	— I may be able to help you.	Ուրիշ անգամ մը...
So far	— everything has gone well.	Մինչեւ հիմա...
Soon	He will be here very —.	Հուտ...
Sooner or later	— he will come to grief.	Աւել կամ անադան...
Up to now	We wrote you two weeks ago, but — we have not heard from you.	Մինչեւ հիմա...
Up to the present		Մինչեւ ներկայիս...
Year by year		— I have paid my subscription fee regularly.

Words.

polite	գլխաւոր	order	հրահանգ
kind	ազնիւ	case	տեսակ
property	կալուած	wear	հագնել
refugee	փախստական	mistake	տարաբերութիւն
pour	թափել	choose	ընտրել
direction	դիւրեւան		ուղղութիւն, կողմ
remember	հիշել		հիշել
differently	աւելի		տարբերակներով
find out	հայտնաբերել		հարցնել հասկնալ
come to grief	հասնել տագնապի		գլուխը փորձանք մը գտալ
discouraged	հուսահատ		յուսահատ
firm	կոշտ		ընկերութիւն
expect	հաշիւել		ակնկալել
policy	քաղաքականութիւն		քաղաքականութիւն
notebook	շօքագրիչ		տետրակ
subscription	ընդունել		բաժանորդագրութիւն
fee	թիւ		բաժանորդագրին
regularly	ընդհանուրապէս		կանոնաւորապէս

Բացատրութիւն: Միջին սիւնակին մէջ պարապ ձգուած տեղը առաջին սիւնակին մէջ նշանակուած բառերը տեղը կը բռնէ: Ասոնց նշանակութիւնը վերջին սիւնակին մէջ

գրուած է. ուսանողը պէտք է ամբողջացնէ Հայերէն Թարգմանութիւնը ու յետոյ աշխատի անգլիերէնացեալ որչափ որ կրնայ, ու բաղդատէ բնագիրին հետ: Առաջին սիւնակին մէջ նոր բաներուն հնչումը գրուած է առջեւին:

LESSON 77.

Adverbs of Degree.

Above all	ամէն բանէ առաջ	— don't be discouraged.
All at once	(—անգամ) մէկէն ի մէկ	— It occurred to me that, etc.
All of a sudden	(—անգամ) յանկարծ	— I remembered that, etc.
Altogether	(—ամբողջ) բոլորովին	You are — wrong.
Almost	(—ամբողջ) գրեթէ	I am — certain that ...
Apart	(—անհարկ) մէկտեղ, զատ	Place those papers —.
Aside	(—անհարկ) մէկ կողմ	Stand aside, please.
At all events	(—ամենայն դեպս)	— it is not likely that ...
Anyhow	(—անհարկ) ինչ որ ալ ըլլայ	— I can't come to the meeting.
At least	(—ամենայն դեպս) գոնէ, առնուազն	You can — try.
At the most	ամենաշատ	— he will be gone four weeks.
At the outside	շատէն շատ	
By chance	(—անհարկ) զիպարհաս	I saw him —.
By turns	(—անհարկ) կարգով	They drove the machine —.
By the way	իսկապէս որ, լաւ միտքս ինկալ	Who told you this, — ?
By all means	անպարտաւար	— let us go.
Better	(—ամենայն դեպս) աւելի լաւ	I feel — to-day.
Any better	աւելի լաւ	Do you feel — to-day?
Much better	շատ աւելի լաւ	He feels — to-day.
Very much better	շատ աւելի լաւ	
Far better	շատ աւելի լաւ	This is — than the other.

No better *ոչ աւելի լաւ*
Better and better *միշտ լաւ-*
ազոյն

All the better } *ամէնալաւ*
Better off }
Better still *անկէ ալ աւելի լաւ*
Enough (*էնչէ*) *բաւական*

Hardly (*հարկէ*) *հազիւ*

Indeed (*ինչո՞յր*) *արդարեւ*
In the least *բնաւ երբեք*

դոյզն ինչ
In fact. As a matter of fact
(*եւ ի վէ՛րէր ո՛վ ֆէմ*) *շիտակը*
բոնելով

Likewise (*լայո՞ւրջ*) *նմանապէս*
Little by little *տակաւ առ-*
տակաւ

Less and less *նուազ եւ աւե-*
լի նուազ

Much, very much *շատ, խիստ*
շատ

More, much more *շատ աւելի*

Any more *աւելի, այլեւս*
More and more *աւելի եւ ալ*
աւելի

Nearly (*նէյրէ*) *մօզ մնաց*
Not nearly so *ոչ այնքան*

Only (*օնլի*) *միայն*
On purpose (*ու քէրքէ*) *նպա-*
տակով

Personally (*քէրքէնէ*) *անձնա-*
պէս

Rather (*բարձր*) *աւելի*

This is — than the other.
Everyday I am getting —

You are where you are ..
This one is —.
— has been said on this
subject.

You are now well — to go
to school.

I — knew how to defend
myself.

I am very sorry, —.
This does not worry me —.

— he has never given satis-
faction to his employers.

Do you — also.
— you will see what I
mean.

I like my trade —.

I — regret that ...

This is a — comfortable
room than the one I had
I can't eat —, thank you.
I like English —.

I — broke my leg.
I am not — so sick as I
was yesterday.

I am here — for a few weeks.
Did you do that on pur-
pose?

— I have no objection.

I — think he will accept
the offer.

Had rather *կը նախընտրեմ*, I — not see him.

էթէ ինձի մնայ
Would rather *կը նախընտրեմ* I — pay more and get a
new one.

Had better *աղէկ կ'ընես* You — wait a few days.
Perhaps (*քէրքէ*) *թերեւս* — it is best I should go.

Scarcely (*սքէրսկէ*) *հազիւ* I — knew what to say.

So (*սո*) *այսպէս* Did he say so?

Somewhat (*սեւեհ*) *քիչ մը* I felt — angry at what he
said.

Undoubtedly (*լայո՞ւրջ*) This — is the best in the
անկասկած market.

Worse (*բարձր*) *աւելի գէշ* He is getting — every day.

Vocabulary.

occur	<i>բնէր</i>	պատահիլ	defend	<i>դիմել</i>	պաշտպանել
certain	<i>սեղմէն</i>	վստահ	worry	<i>հոգս</i>	մտահոգութիւլ
likely	<i>լայով</i>	հաւանական	deliver	<i>տեղիւն</i>	յանձնել
machine	<i>մէքին</i>	մեքենայ	message	<i>վէճ</i>	պատգամ, լուր
subject	<i>սեղմէն</i>	նիւթ	mean	<i>միջ</i>	ըսել, ուղեւ
drove (drive)	<i>դրոյ</i>	գնաց			
regret	<i>քէրքէ</i>	ցաւ զգալ, զղջալ			
comfortable	<i>սեղմէն</i>	հանգիստ			
objection	<i>սեղմէն</i>	առարկութիւն			
offer	<i>օքէր</i>	առջարկութիւն			
satisfaction	<i>սեղմէն</i>	գոհացում			
broke (break)	<i>դրոյ</i>	կտրեց			

Այս դասին մեթոտին համար տես նախընթաց դասին
մէջ տրուած ծանօթութիւնը:

LESSON 78.

Conjunctions.

ՀԱՂԱԿՈՒՆԵՐ

Ստորեւ կու տանք ամենէն սովորական Հաղկապներու
այբուբենական մէկ ցանկը, իւրաքանչիւր Հաղկապի իմաստը վեր
հանելով նախադասութեան մը մէջ:

although (օ՛լբնօ)	Although he has wronged me, still I will forgive him. Թիկէն ինծի անիրաւած է, բայց նորէն կը նե- րեմ իրեն:
also (օ՛լնօ)	"Believe in God, believe also in me" said Jesus. Յիսուս ըսաւ, «Աստուծոյ հաւատացէք, ինծի այ հաւատացէք»:
as	Come early, as I leave home at nine o'clock. Կանուխ եկուր, քանի որ առաւօտուն ժամը իննին տունէն կ'ելլեմ:
as if, as though }	He speaks to me as if (as though) he were my boss. Այսպէս կը խօսի ինծի իր թիկ իմ վարպետս ըլլար:
because	I told him so because I thought it was the right thing. Իրեն այսպէս ըսի, որովհետեւ խորհեցայ թէ շիտակ բանն էր:
both	Both father and mother are church members. Թիկ հայրս եւ թիկ մայրս եկեղեցւոյ անդամ են:
but	I tried to convince him, but I could not. Աշխատեցայ զինք համոզել, իսկ չկրցայ:
either .. or	Either tea or coffee will do. Թէ, կամ սուրճ, ինծի համար նոյնն է:
Neither .. nor	Neither you nor I understand this problem. Այս խնդիրը ոչ դուք կը հասկնաս ոչ ալ ես:
even if even though }	By all means I would go, even if it rained. (եթէ քու տեղից ըլլայի) անպատճառ կ'երթայի, ովհետեւ իսկ եթէ անձրեւէր:

for	We must go, for it is getting late. Երթալու ենք, քանզի կ'աշտանայ:
however (հա՛ւելլը)	This, however, will not alter my decision. Այս, սակայն, իմ որոշումս պիտի չփոխէ:
if	If you had been there, this would not have happened. Եթէ հոն ըլլայիր, այս բանը չէր պատահեր:
moreover (հա՛ւելլը)	Moreover, it is a useless task. Բաց աստի, անօգուտ աշխատանք մ'է:
nevertheless (նե՛ղըրդնէն)	Nevertheless it was not the right thing to do Այստա ամենայնիւ շիտակ բանը չէր:
Or	Do you want to see me or my father? Ձեռ տեսնել կ'ուզէք թիկ հայրս:
Nor	Nor I do understand it. Ոչ ալ ես կը հասկընամ այս բանը:
Not only .. but	His action was not only wrong, but foolish. Իր ընթացքը ոչ ճիշդն էր, այլ նաեւ յի- մարական:
since	Since you will not listen, I will say no more. Քանի որ մտիկ ընել չես ուզեր, ալ բան մը չեմ ըսեր:
still	I am fond of dogs, still I do not care to own one. Ես կը սիրեմ շուները, սակայն եւ այնպէս հա- մը ունենալ չեմ ուզեր:
though	Though the roads were bad, we mana- ged to reach the village before dusk. Թիկէն ճամբաները գէշ էին, սակայն, յաջողե- ցանք գիւղը հասնիլ մութէն առաջ:
therefore (դե՛հ'ըֆօր)	I therefore thought it best not to say anything. Հետեւապար խորհեցայ որ բան մը ըսել պէտք չէ:
then	Then, it is time we acted without further delay. Որովհետեւ, ժամանակ է որ գործենք առանց աւե- լի յապաղումի:

unless (չէ՛կէ-)	Unless you change your manners, you will never succeed. Եթե՛ վարքդ չփոխես, երբեք պիտի չյաջողես:
where as (հիմա՛ն էլ)	Where as it has been proposed that etc. Նկատելով որ առաջարկուած է թէ եւն:
whether (հիմա՛ն էլ)	Whether this will improve matters remains to be seen. Կը մնայ տեսնել թի այս բանը կայուն թիւնը պիտի բարւոքէ՞ (թէ ոչ):
whether ... or	Whether you go or stay, you pay a full week's rent. Եթե՛ աս կամ մնաս, պէտք է ամբողջ շաբթուան մը վարձքը վճարես:
while (հիմա՛ն էլ)	While I have no prejudice against French I prefer English. Թիե՛ն Ֆրանսերէնի դէմ նախապաշարում մը չունիմ, սակայն Անգլիերէնը կը նախընտրեմ:
yet	I miss him, yet I am glad he went. Բացակայութիւնը կը դժամ, այսու հանգերձ ուրախ եմ որ դնայ:

LESSON 79.

No եւ not յաճախ շփոթեցուցիչ են սկսնակին համար: No կը գործածուի իբր Ածական եւ ուղղակի Գոյականներն կը կցուի, ինչպէս՝ I have no money. Not գուն ուրեք միտակը կը գործածուի Գոյականի հետ, յաճախ կ'առնէ ուրիշ մասնիկ մը անմիջապէս Գոյականէն առաջ, ինչպէս՝ I have'nt **any** idea what this word means. Have you not **any** friends in this town? He had not **one** penny in his pocket. Բոլորովին սխալ է ըսել I have no any paper. Պէտք է ըսել I have no paper, կամ I have not any paper.

Not նաեւ Բայերուն ժխտական մասը կը կազմէ, I did not see you in the church yesterday.

"None" եւ "not any" համարժէք են. Did you make any sales to-day? Answer, None, not any.

Աւելի շեշտի համար կրնանք ըսել none whatever, կամ not one.

"Never" Everի բացասականն է ու կը նշանակէ բնաւ երբեք: I never saw anything like it in my life. I never knew he was your brother. I never had a very strong memory.

Not at all ու never համազօր են, թէեւ քիչ մը տարբեր պարագաներու տակ կը գործածուին, առաջինը աւելի ընդհանուր առումով կը գործածուի, իսկ not at all մասնաւոր պարագայի մը կ'ակնարկէ, ինչպէս՝ I don't like this sort of thing at all. He didn't marry at all թէեւ սխալ չէ քերականապէս, բայց աւելի մաքուր Անգլիերէն է ըսել "He never married".

No one եւ none քիչ մը տարբեր են իրարմէ առաջինն աւելի ընդհանուր է քան վերջինը: No one can tell which side will win (ընդհանուր): None was able (none of us, maybe) to tell which side would win (աւելի մասնաւոր): None երբ անձի կ'ակնարկէ, թէ եղակի եւ թէ յոգնակի նշանակութիւն կրայ տալ պարագաներու համեմատ:

Else, or else, somebody else, No one else, Anybody else, Nobody else, Nowherelse, Anywhere else, elsewhere, somewhere else.

Մասնաւոր ուշադրութիւն կը պահանջեն վերի բացատրութիւնները: Else, երբ իբր Մակբայ կը գործածուի կը նշանակէ եթէ ոչ, ինչպէս՝ You must make good my loss, else I will see you. Անաստ հատուցանելու էք, եթէ ոչ (այլապէս) ձեզի դէմ դատ պիտի բանամ:

Երբ իբր Ածական կը գործածուի, կը նշանակէ ուրիշ, What else could I do? Ուրիշ ի՞նչ կրնամ ընել: Who else was there besides you? Քեզմէ զատ ուրիշ ո՞վ կար:

Somebody else, anybody else, nobody else, եւայլն ի մէջ elseը իբր Ածական պէտք է նկատենք, հե-

տեւաբար հոյովման ատեն առաջին բառը պէտք է հոյովուի եւ
 ոչ elseը, ինչպէս՝ This handkerchief is not mine, it
 must be somebody's else (մի ըսեր somebody else's).
 It is nobody's else fault. Who else will try? Ուրիշ
 ո՞վ կ'ուզէ փորձել: No one else could do that trick
 so well. Ուրիշ մէկը այդքան լաւ չի կրնար ընել այդ խաղը:

Elsewhere. You cannot buy these goods
 elsewhere at this price.

Nowhere else. Nowhere else can you buy
 these goods at this low price.

Somewhere else. Let us go somewhere else;
 may be we can get it cheaper.

Anywhere else. This is as good a place to
 buy furs as anywhere else.

Nothing else. I have nothing else (or more) to
 say on the subject. Այս նիւթին շուրջ ուրիշ ըսելիք չունիմ:

Anything else. Anything else I can do for
 you? Ուրիշ բան մը կ'այ որ կրնամ ընել ձեզի համար:

None the less եւ all the more իրարու հա-
 մադօր են վերջինը աւելի դրական կողմէն, ինչպէս՝

I like him none the less (or all the more) for
 his frankness with me. Ինծի հանդէպ անկեղծ ըլլալուն
 համար զինքը նուազ չեմ սիրեր (կամ ալ աւելի կը սիրեմ):

"One", երբեմն «մարդ» կրնայ թարգմանուիլ, ինչպէս,
 One does not need to be a prophet to know
 that... Այդ բանը գիտնալու համար մարդ մարգարէ ըլլա-
 լու պէտք չունի:

One is at a loss how to account for his con-
 duct. Մարդ (կը շուարի) չի գիտեր թէ ինչպէս մեկնել պէտք
 է իր ընթացքը: One has to be very obliging to his
 customers, if one does not care to lose them. Մարդ
 իր յաճախորդներուն խիստ հաճոյակատար ըլլալու ստիպուած
 է, եթէ (մարդ) չ'ուզեր զանոնք կորսնցունել:

LESSON 80.

ՈՃԵՐ ԵՒ ԱՍՍՅՈՒԱԾՆԵՐ

Նախադրութիւններով միասին գործածուող Բայեր:

Անգլիերէնի մէջ կարգ մը Բայեր — ընդհանրապէս Ան-
 կանոն Բայերուն մէջ ամէնէն սովորականները — երկոտանեակ
 մը Մակբայներու ու մի քանի Նախդիրներու հետ միանալով,
 ինչպէս away, along, off, out, on, in, upon, for, forth,
 up, down, through, over, under, եւ այլն, մասնաւոր
 ոճեր ու իմաստի նրբութիւններ յսուաջ կը բերեն, ինքնուրոյն
 կորով ու ճկունութիւն մը տալով այդ լեզուին: Ահա աւելի այս
 յատկութեան շնորհիւ է որ գաղափար մը անգլիերէնի մէջ
 քիչ բառերով ազդու կերպով կրնայ արտայայտուիլ:

Ստորեւ կու տանք այս Բայերուն գլխաւորներուն այբու-
 բենական մէկ ցանկը ինչպէս նաեւ անոնց ընկերացող մակբայ-
 ներուն, իւրաքանչիւր զուգադրութիւն լուսաբանելով յարմար
 օրինակով մը:

Bear, bore, borne, կրել

down	The wind bore us down the stream. Հովը մեզ գետն ի վար քշեց տարաւ:
out	My statement is borne out by the facts of the case. Իմ յայտարարութիւնս խնդրոյն իրո- ղութիւններովը հաստատուած է:
with	Friends, bear with me a few minutes. Բարեկամներ, վայրկեան մը ինծի նե- րողմիտ եղէք:
up	He bore up his grief with courage. Իր վիշտը քաջաբար կրեց:

Bind, bound, bound, կապել

for (bound)	The ship was bound for Constan- tinople. Նաւը Պոլիս կ'երթար:
-------------	--

to (bound)

This enterprise is bound to succeed.

Այս ձեռնարկը յաջողելու սահմանում է:

up

I bound up the prisoner's wounds.
Վալանաւորին վէրքերը կապեցի:**Blow, blew, blown, փչել**

off, away

The wind blew off my hat.
Հովը գլխարկս առաւ տարաւ:

out

The fuse in the switchboard blew out.

Ածարկին հալակը պայթած է:

"I will blow out your brain", said the bandit.

"Ըղեղդ կը պայթեցնեմ", ըսաւ աւազակը:

Blow out the candle, please.

Հաճեցէք մոմը մարել:

up

The dynamiters blew up the house.
Ուժանակաձիգերը տունը օդ հանեցին:**Break, broke, broken, կտրել**

off

Telegraphic communication is broken off.

Հեռագրական հաղորդակցութիւնը խզուած է:

They broke off the engagement.
Նշանախօսութիւնը ետ ըրին:

out

War broke out in the Balkans.

Պալքաններու մէջ պատերազմ ծագեցաւ:

down

It was feared that the conference would break down.

Սը վախցուէր թէ համաժողովը պիտի ձախողի:

up

The meeting broke up in disorder.

Ժողովը անկարգութեամբ ցրուեցաւ:

into

Last night some burglars broke into my house.

Երէկ գիշեր քանի մը գողեր իմ տունս բացեր են:

Bring, brought, brought, բերել

about

What brought about the war?

Ի՞նչ բան պատճառ եղաւ պատերազմին:

forth, forward

The argument he brought forth was a weak one.

Անոր յառաջ բերած փաստը տկար էր:

up

He was brought up in refined society.

Բարեկիրթ ընկերութեան մէջ մեծցած է:

Build, built, built, շինել

up

This business was built up in fifty years.

Այս գործը յիսուն տարուան մէջ շինուած է:

Burn, burnt, burnt, այրել

down

This house was burnt down in a recent fire.

Այս տունը մօտերս հրդեհի մը մէջ այրեցաւ:

up

He burned up all his papers.

Բոլոր թուղթերը այրեց (փճացուց):

out

The coal in the stove burnt out last night.

Վառարանին մէջի ածուխը գիշերը վառեր լմեցեր է:

Burst, burst, burst, պայթիլ

into

He burst into tears at mention of his late friend.

Իր հանգուցեալ բարեկամին անունը յիշուելուն յորդառատ արցունքով լացաւ:

He burst into my room, all excitement.

Գերադրդիւ վիճակի մէջ սենեակս խուժեց:

Buy, bought, bought, գնել

off

Can't you buy off this man?

Այս մարդուն քիչ մը դրամ տալով չե՞ս կրնար հեռացնել:

out

I bought out his entire business.

Իր ամբողջ գործը գնեցի:

Catch, caught, caught, բռնել

cold

I have caught a severe cold.

Սաստիկ պաշ առեր եմ:

fire

My clothes caught fire from the gasoline stove.

Հագուստներս կաղե վառարանէն բռնկեցան:

at

I at once caught at his meaning.

Անմիջապէս միտքը հասկցայ:

up with

I caught up with my class after ten weeks of illness.

Տասը շաբթուան հիւանդութենէ մը վերջ, դասարանիս ետեւէն հասայ:

sight of

I caught sight of the burglar as he was running down the street.

Գողը փողոցն ի վար փախչելու ատեն քչիկ մը տեսայ:

Come, came, come, գալ

about

How did it come about?

Ի՞նչպէս պատահեցաւ:

across

I came across a man in the street.

Փողոցին մէջ մարդու մը պատահեցայ:

by

How did you come by this information?

Այս տեղեկութիւնը ի՞նչպէս ձեռք ձգեցիր:

down

He came down from his first price.

Առաջին գինէն վար իջաւ:

along, on

Come along.

Եկուր հետս:

Come on!

Եկուր (կարեւորութիւն մի տար արդոր):

around

He will come around alright.

Այլ համադուի, հոգ մի ըներ:

short

The book comes short of my expectations.

Գիրքը իմ ակնկալածէս վար կը մնայ:

to pass

In those days, it came to pass that...

Այն օրերը պատահեցաւ որ...

true

My dream came true.

Երազս ելաւ:

up to

Your goods do not come up to what you represented them to be.

Ձեր ապրանքները ձեր նկարագրածին չեն հասնիր:

Cast, cast, cast, նետել

away

He is a castaway.

Անարժէք մէկն է:

aside

He cast aside his garments.

Իր հանդերձները մէկի նետեց:

down

Why are you so cast down?

Ինչո՞ւ համար տխրած էք:

on	Cast yourself on the mercy of God.
	Ինքզինքդ Աստուծոյ ողորմութեանը յանձնէ:
out	Jesus cast out the evil spirit from the lunatic.
	Յիսուս լուսնոտէն չար ոգին արտա- քսեց:

Call, called, called, կանչել

away	I was called away to Chicago.
	Շէքալօ կանչուեցայ:
on	I called on Mrs. Morrison as soon as I received her telegram.
	Տիկին Մորիսոնի հեռագիրը առածիս պէս, անոր այցելութեան գացի:
out	I called out to him, but he did not hear.
	Անկա կանչեցի, բայց չլսեց:
off	The Unions called off the strike which was scheduled for September 1.
	Եւնիքընները Սեպտեմբեր 1ի համար ծրագրուած գործադուլը յետս կո- չեցին:
up	Call me up at four o'clock.
	Ժամը չորսին հեռաձայնէ ինձի:
upon	Friends, I call upon you as citizens of the U. S.
	Բարեկամներ, իբր Միացեալ Նահան- գաց քաղաքացիներ, ձեզ կը դի- մեմ:
to order	The chairman called him to order.
	Ատենապետը զայն կարգի հրաւիրեց:

Clear, cleared, cleared, մաքրել

up	The weather is clearing up.
	Օդը կը բացուի:

up	The mystery has not cleared up.
	Գաղտնիքը չէ պարզուած (լուծուած):
out	Clear out.
	Կորսուէ. մէկ կողմ. ճամբայ տուր:

Cut, cut, cut, կտրել

down	We must cut down expenses.
	Ծախքերը պակսեցնելու ենք:
off	The surgeon cut off the patient's leg to save his life.
	Վիրաբոյժը հիւանդին սրունքը կտրեց անոր կեանքը վրկելու համար:
out	I am going to cut out the last part of my speech.
	Ուղերձիս վերջին մասը պիտի կտրեմ:

Draw, drew, drawn, քաշել

near	Christmas is drawing near.
	Ծնունդը կը մօտենայ:
back	I drew back at sight of the dead man.
	Մեռեալը տեսնելու պէս ետ ետ քա- շուեցայ:
out	Little by little I drew him out.
	Տակաւ առ տակաւ բերնէն խօսք առի:
up	Is the contract drawn up properly?
	Պայմանագիրը յարմարօրէն պատրաս- տուած է:

Drive, drove, driven, քշել

out	Many families were driven out of their homes.
	Շատ մը ընտանիքներ իրենց տուններէն վտարուեցան:
at	I don't understand what you are driving at.
	Միտքդ չեմ հասկնար: (Ոճ:)

Fall, fell, fallen, իյնալ

asleep	He fell asleep while reading a book. Գիրք մը կարդալու ատեն քունը տարեր է:
back	We fell back to our second line trenches. Մենք մեր երկրորդ գծի խրամները նահանջեցինք:
in love	He fell in love with a pretty girl. Աղւոր աղջկան մը սիրահարեր է:
in with	He fell in with bad company. Յոռի ընկերներու մէջ ինկաւ:
out	He fell out with his companions. Ընկերներուն հետ կռուեցաւ (գժտեցաւ):

Find, found, found, գտնել

out	Find out at what time the train leaves for X. Տեղեկացիր թէ Բ. թիւ թրէնը քանի՞ն կը մեկնի:
-----	---

Get, Got, Got, ստանալ

around	Don't let him get around you. Մի թողուր որ քեզ խաբէ (հաշիւի բերէ):
away	The captive got away from his captors. Կալանաւորը իր կալանաւորողներուն ձեռքէն պրծաւ:
along with	They don't get along well. Համերաշխ չեն ապրիր:
out	Get out of here. Դուրս գնա՛ ասկէ: Did you get out those letters? Այն նամակները պատրաստեցիր:

off	At what station must I get off for X? Բ. թիւ համար ո՞ր կայարանը իջնալու եմ:
down to	Let us get down to business. Աւելորդաբանութիւնները մէկդի, գործի վրայ խօսինք:
to	When do we get to X? Բ. ե՞րբ կը հասնինք:
trough	I want to speak to you as soon as you get through. Գործը լինցուցածիդ պէս քեզի խօսիլ կ'ուզեմ:
hold of	I can't get hold of this problem. Այս խնդիրը չեմ կրնար հասկնալ:
on	How are you getting on with your English? Անգլիերէնդ ի՞նչպէս կ'ընես:
together	Let us get together and talk this matter over. Միասին գա՛նք ու այս նիւթին մասին խորհրդակցինք:
up	At what time do you get up in the morning? Առտունները ժամը քանի՞ն կ'ելես:
over	I can't get over my fright. Վախս չեմ կրնար նետել վրայէս:
by heart	Have you got that poem by heart? Այդ ստանաւորը դո՞ց ըրիր:
into	You will get yourself into trouble if you don't look out. Եթէ գզդջ չըլլաս, ինքզինքդ գժտաւորութեան պիտի մատնես, գլուխդ փորձանք պիտի բերես:

Get Բայը գրեթէ ո եւ է Ածականի հետ կրնայ գործածուիլ ու կը նշանակէ ըլլալ . . . անալ, ինչպէս՝

Get wet	թրջիլ	get old	ծերանալ
Get wise	խոհեմանալ	get well	լաւանալ
Get angry	բարկանալ	get jealous	նախանձիլ
	get sick	հիւանդանալ	
	get drunk	հարբենալ	
	get nervous	ջղայնանալ	

Give, gave, given, տալ

away	He gave away the secret Գաղտնիքը դուրս (տուաւ) հանեց:
	I gave away my watch? Ժամացոյցս մէկուն տուի (ձրի):
in	You must not give in. Տեղի տալու չես:
out	My money gave out. Դրամս հատաւ:
	My patience gave out. Համբերութիւնս հատաւ:
up	Don't give up. Մի վհատիր:
	I give up. Թող տուի. խելքս չի հասնիր այս բանին:

Go, went, gone, երթալ

to, on	Go to! Կորսուէ:
	Go on. Շարունակէ:
	Go on! Պարապ խօսք:
abroad	In a few days I shall be going abroad. Քանի մը օրէն արտասահման պիտի երթամ:
back on	He went back on his word. Խօսքը դրժեց:

over board	I saw a man go over board. Մարդու մը նաւուն վըայէն ծովը իյնա- լը տեսայ:
over to	He went over to the enemy. Թշնամոյն կողմը անցաւ:
out	The light went out. Լոյսը մարեցաւ:
over	Go over this list of names. Այս անունացանկին վըայէն անցիր:
through	I have gone through all that my- self. Այդ բոլորին մէջէն ես ալ անցեր եմ:
well with	It goes well with me. Գործս յաջող կ'երթայ:
hard with	It will go hard with him. Գործը դէշ է:
without	I shall have to go without a new suit this year. Այս տարի առանց նոր հագուստի անց- նելու ստիպուած եմ:

Hand, handed, handed, տալ

down	The legend has been handed down to us by our ancestors. Այս աւանդավէպը մեր նախահայրե- րէն մեզ աւանդ մնացած է:
in	Hand in your papers. Թուղթերդ ներս տուր:
over	The prisoner was handed over to the police. Կալանաւորը ոստիկանութեան յանձ- նուեցաւ:

Hang, hung, hung, կախել

together	We must hang together if we would succeed. Եթէ կ'ուզենք որ յաջողինք, միացած մնալու ենք:
----------	--

Get wet	թրջել	get old	ծերանալ
Get wise	խոհեմանալ	get well	լաւանալ
Get angry	բարկանալ	get jealous	նախանձիլ
	get sick	չիւանդանալ	
	get drunk	հարբենալ	
	get nervous	ջղայնանալ	

Give, gave, given, տալ

away	He gave away the secret Գաղտնիքը դուրս (տուաւ) հանեց:
	I gave away my watch? Ժամացոյցս մէկուն տուի (ձրի):
in	You must not give in. Տեղի տալու չես:
out	My money gave out. Դրամս հատաւ:
	My patience gave out. Համբերութիւնս հատաւ:
up	Don't give up. Մի վհատիր:
	I give up. Թող տուի. խելքս չի հասնիր այս բանին:

Go, went, gone, ելթալ

to, on	Go to! Կորսուէ:
	Go on. Շարունակէ:
	Go on! Պարապ խօսք:
abroad	In a few days I shall be going abroad. Քանի մը օրէն արտասահման պիտի ելթամ:
back on	He went back on his word. Խօսքը դրժեց:

over board	I saw a man go over board. Մարդու մը նաւուն վրայէն ծովը իյնալը տեսայ:
over to	He went over to the enemy. Թշնամոյն կողմը անցաւ:
out	The light went out. Լոյսը մարեցաւ:
over	Go over this list of names. Այս անունանացանկին վրայէն անցիր:
through	I have gone through all that myself. Այդ բոլորին մէջէն ես ալ անցեր եմ:
well with	It goes well with me. Գործս յաջող կ'երթայ:
hard with	It will go hard with him. Գործը դէշ է:
without	I shall have to go without a new suit this year. Այս տարի առանց նոր հագուստի անցնելու ստիպուած եմ:

Hand, handed, handed, տալ

down	The legend has been handed down to us by our ancestors. Այս աւանդավէպը մեր նախահայրերէն մեզ աւանդ մնացած է:
in	Hand in your papers. Թուղթերդ ներս տուր:
over	The prisoner was handed over to the police. Վալանաւորը ոստիկանութեան յանձնուեցաւ:

Hang, hung, hung, կախել

together	We must hang together if we would succeed. Եթէ կ'ուզենք որ յաջողինք, միացած մնալու ենք:
----------	--

around

Don't hang around.

Մի՛ սլըքտար:

on to

Hang on to your job.

Գործիդ կառչէ, նայէ:

Hold, held, held, բռնել

hold back

I am holding back part of the purchase money.

Վճարագներն մէկ մասը վար կը դնեմ:

on

Hold on!

Կեցիր! (մէկէն բան մը մտաբերելու ձեւով) սպասէ:

out

How long can the city hold out?
Քաղաքը որքան ատեն կրնայ դիմանալ:

up

There was another holdup today.

Այսօր հօշտըյի մը եւս պատահեց է:

fast

Hold fast to your convictions.

Համոզումներուդ հաւատարիմ մնացիր:

office

He has held that office for twenty years.

Այդ պաշտօնին մէջ քսան տարի մնացած է:

Keep, kept, kept, պահել

from

That will not keep me from having my own view.

Այդ չ'արգիլեր զեւ որ իմ անձնական կարծիքս ունենամ:

off

Keep off the grass.

Մարդադեմներն մի՛ մօտենար:

away

Keep away from temptation.

Փորձութենէ փախիր:

out

Keep out of temptation's way.

Ինքզինքդ փորձութեան մի՛ ենթարկեր:

up

Keep up your practice on the piano:

Դաշնակի մարզանքդ շարունակէ:

to

Keep to your promise.

Խոստումդ պահէ:

still, quiet

Keep still. Keep quiet.

Լռէ. հանդարտ կեցիր. մէկու մը բան մի՛ բսեր:

company with

Will you keep company with me this evening?

Այս իրիկուն հետս կը նստի՞ս:

in touch with

Keep in touch with me.

Ինձի հետ հաղորդակցութեան մէջ պահէ:

Let, let, let, թողու

alone

Let me alone.

Ձեռն հանգիստ թող:

out

Let me out.

Թող տուր որ դուրս ելլեմ:

down

Let him down.

Թող որ իջնէ:

in

Let him in.

Թող որ ներս գայ:

Lay, laid, laid, դնել

by

Every year try to lay by something from your earnings.

Ամէն տարի աշխատէ շահածէդ բան մը աւելցնել (խնայել):

before

I laid my plans before the Committee.

Ծրագիրս Յանձնախումբին ներկայացուցի:

down

He laid down a few simple rules.

Մի քանի պարզ կանոններ առաջադրեց:

Leave, left, left, *ձգել*

- off Leave off this nonsense.
Չգէ այս պարապ խօսքը:
- over What was left over from last week.
Անցեալ շաբաթէն աւելցածը:
- out Leave this paragraph out.
Այս պարբերութիւնը հանէ:

Light, lit, lighted, *լուսաւորել*

- up Light me up the stairway.
Լոյս ըրէ վեր ելլեմ (սանդուղներէն):

Live, lived, lived, *ապրիլ*

- on He lives on a small income.
Պատիկ եկամուտով մը կ'ապրի:
- up to Live up to your profession.
Դաւանանքիդ համաձայն ապրէ:

Make, made, made, *շինել*

- out What do you make out of this word?
Այդ բառը ի՞նչ կը կարդաս:
- up The Committee is made up of prominent citizens.
Յանձնախումբը յայտնի քաղաքացիներէ կազմուած է:
- up for Make up for lost time.
Կորսուած ժամանկին տեղը լեցնուր:
- up (with) They have made up.
Հաշտուեր են:
- up one's mind You must make up your mind quickly.
Շուտ որոշելու ես:
- light of You are making light of this thing
Այս բանը թեթեւօրէն կ'առնես (կարեւորութիւն չես տար):

too much of

You are making too much of this thing.

Այս բանին չափազանց կարեւորութիւն կու տաս:

sure

Make sure you need a thing before you buy it.

Բան մը չգնած՝ անկասկած եղիր նախ որ պէտք ունիս անոր:

Pay, paid, paid, *վճարել*

- off Pay him off in his own coin.
Իր դրամովը իրեն վճարէ (իր ըրածը իրեն ըրէ):
- out How much was paid out during this month?
Այս ամսոյս միջոցին որչափ դրամ ելք ունեցեր ենք:
- for How much did you pay for that suit?
Այդ հագուստին համար որչափ վճարեցիր:
- paid up Paid up policy.
Գինը վճարուած (ապահովագրական փոխի):
- Paid up capital. *Դրամագլուխ վճարուած քորփօրէյշենի, որ ամբողջովին ծախուած ու վճարուած է:*

Pick, picked, picked, *ընտրել*

- out Pick out the one you like best.
Աննէն շատ սիրածդ ընտրէ:
- off Do not pick off the flowers.
Ծաղիկները մի՛ փրցներ:
- up I picked up the handkerchief she dropped.
Անոր գետին ձգած թաշկինակը վերցուցի:

Put, put, put, դնել

down	Put me down for one hundred dollars. Ձեռ (ինձմէ) հարկւր տուար գրէ։
out	Put him out. Դուրս ըրէ զայն։ They put out his eyes. Աչքերը փորեցին։ Put out your hand. Ձեռքդ երկնցուր։
up	This is a put up story. Ասիկա յերկրում բան մ'է։
off	Don't put off for to-morrow what you can do to-day. Ինչ որ այսօր կրնաս ընել, վաղուան մի՛ յետաձգեր։
in	Put in a good word for me. Ինծի համար բարեխօսէ։
up with	How long must we put up with this nonsense. Այս անհեթեթեան մինչեւ երբ պիտի հանդուրժենք։

Send, sent, sent, ղրկել

for	I have sent for you. Քեզ կանչել տուի։
-----	--

Set, set, set, դնել

aside	The money was set aside for this purpose. Դրամը այս նպատակին յատկացուած էր։
out	He set out on a long journey. Երկայն ճամբորդութեան մը ելաւ։
outset	Let me tell you at the very outset. Սկիզբէն քեզ ըսեմ որ . . .

down	At what time does the sun set down? Արեգակը ե՞րբ մարը կը մտնէ։
forth	The principles set forth inին մէջ յառաջ բերուած սկզբունքները։
against	What have you to set against this? Ասոր դէմ հակադրելու ի՞նչ ունիս։
free	All the captives have been set free. Բոլոր կալանաւորները ազատ արձակուել են։
up	A new government was set up in Bulgaria. Պուլկարիոյ մէջ նոր կառավարութիւն մը հաստատուեցաւ։

Stand, stood, stood, կենալ

by	We will stand by you. Քեզ թեւ թիկունք պիտի ըլլանք։
for	This society stands for right and justice. Այս ընկերութիւնը իրաւունքը եւ արդարութիւնը կը ներկայացնէ։

Take, took, taken, առնել

away	It almost took away my breath. Հոնչս բերանս եկաւ։
off	Take off your coat. Վերարկուդ հանէ։ Take off five from ten. Տասնէն հինգ հանէ։
up	I will take up this matter with you later. Այս մասին յետոյ կը խօսինք ձեզի հետ։
down	Take down a letter for me. Նամակ մը բանասեմ (dictate) գրէ։

part	Are you going to take part in the meeting? Ժողովին պիտի մասնակցե՞ք:
place	Where will the meeting take place? Ժողովը ո՞ր տեղի պիտի ունենայ (գու- մարուի):
after	John is taking after his uncle. Յովհաննէս իր մօրեղբօր ելած է (կը շմանի):
for	What did you take me for? Ձեռքիս կարծեցիք:
Tear, tore, torn, պատռել	
off	Tear off the attached coupon and mail it. Այլա՞ծ կտրու՞ր անջատէ ու թղթա- տարին յանձնէ:
	In a free-for-all fight his coat was torn off. Ընդհանուր կռիւի մը մէջ վերարկուն պատռեցաւ:
out	He came in with his clothes badly torn out. Հագուստները պատռտած ներս եկաւ:
up	He tore up the contract. Պայմանագիրը պատռեց:
down	I am going to have that house torn down. Այդ տունը պիտի փլցնեմ:
into pieces	The poor lamb was torn into pieces. Խեղճ գառնուկը պատառ պատառ եղած էր (եղաւ):
Turn, turned, turned, դարձնել, դառնալ	
away	Do not turn away from any one who needs your help. Քու օգնութեանդ կարօտ եղող մէկէ մը երես մի՞ դարձներ:

over	I shall turn over to you all the correspondence on this subject. Այս նիւթի մասին եղած բոլոր թղթակցութիւնները քեզ պիտի յանձնեմ:
over a new leaf	He has turned over a new leaf. Բարի կեանք մը ապրելու համար նոր որոշում մը ըրած է:
out	The landlord said he would turn the tenant out. Տանուտէրը ըսաւ թէ վարձակալը դուրս պիտի ընէ:
down	His application was turned down. Անոր դիմումը մերժուեցաւ:
on	Turn on the light, please. Խնդրեմ լոյսը վառէ:
up	Something will turn up one of these days. Այս օրերը բան մը պիտի պատահի, (բազում պիտի բացուի):
around, about	I turned around and saw him standing. Ետեւս դարձայ ու տեսայ զինքը որ կը կայնէր:
Speak, spoke, spoken, խօսիլ	
for	He spoke for prohibition. Գինեհատութեան ինպատար խօսեցաւ:
against	His friend spoke against prohibition. Իր բարեկամը գինեհատութեան հա- կառակ խօսեցաւ:
Run, ran, run, վազել	
away	Don't run away from me. Ինձմէ մի՛ փախչիր:
for	He will run for president. Նախագահութեան թեկնածու պիտի ներկայանայ:

over	I came near being run over by an automobile.
	Մազ մնաց ինքնաշարժի մը տակը մնայի:
down	This clock has run down, it needs winding up.
	Այս ժամացույցին ղսպանակը լմնցած է (վաղած է), լարեւ կ'ուզէ:
to run the risk	I would not run the risk.
	(Ես քու տեղդ ըլլայի) վտանգը յանձն չէի առներ:

Write, wrote, written, գրել

out	He writes out his sermon and then reads it.
	Քարոզը ծայրէ ի ծայր կը գրէ ու այնպէս կը կարդայ:
up	Have you written up that letter?
	Նամակը գրեցիր լմնցուցիր:
off	I have written off his account.
	Հաշիւը գոցեցի:

Wear, wore, worn, մաշել

off	This razor is pretty worn off.
	Այս անուշիկ բաւական մաշած է:
out	He looks fairly worn out.
	Բաւական յոգնած (մաշած) կ'երեւայ:
	This coat is well worn out.
	Այս վերարկուն աղէկ մը մաշած է:

LESSON 81.

Shall եւ Will բաղդատուած:

Օտարականի մը համար Անգլիերէն լեզուին դժուարագոյն բաներէն մէկը shall եւ will, should եւ would, may եւ might, can եւ could օժանդակներուն ուղիղ գործածութիւնն է: Սկսնակներ, մինչեւ իսկ բաւական զարգացածներ յաճախ կը շփոթեն այս օժանդակները: Այս մասին քանի մը հիմնական սկզբունքներ կ'ուզենք մատնանշել:

Ա. Առաջինդէմքին համար.

ա. Պարզ ապառնին կ'արտայայտուի shall ու:

I shall be eighteen years old in July (not will).

Hurry, or we shall miss the train (not will).

We shall be glad to see you (not will).

բ. Խոստում կամ յօժարութիւն, ապառնալիք, եւ որոշում կը բացատրուի will ու ինչպէս՝

I will subscribe to your fund. (խոստում)

I will have obedience. (որոշում)

I will call you to account for this. (սպառնալիք)

I will go with you. (յօժարութիւն)

գ. Երբ բան մը ընելու յօժարակամութիւնը մակբայով մը կը բացատրուի փոխանակ անականով, will պէտք է գործածել եւ ոչ թէ shall, ինչպէս՝ I will gladly help you. Շիտակ չէ ըսել I will be glad to help you. Այս տեսակ նախադասութեան մը մէջ պատրաստակամութիւն յայտնող բառը glad բառն է: Հետեւաբար զայն "will" ու բացատրել աւելորդ կրկնութիւն պիտի ըլլար: Սովորական է նաեւ ըսել I shall be glad to help you.

Բ. Երկրորդ ու երրորդ դէմքերուն մէջ:

ա. Պարզ ապառնին կը բացատրուի will ու, եթէ հարցական չէ:

Next February you will be twenty years old.
Hurry up, or you will miss the train.
John will miss the train if he does not hurry.

բ. Հրաման, խոստում, սպառնալիք կը բացատրուին
shall ուլ:

Thou shalt not kill. (հրաման)
You shall have the coat before Monday. (խոստում)
You shall pay for this insult. (սպառնալիք)

զ. Զինուորական եւ պաշտօնական գրութիւններուն մէջ
առ ի քաղաքավարութիւն will կը գործածուի փոխան shall ի,
ինչպէս:

You will immediately report for orders.

Գ. Հարցական Ձեւին մէջ.

1. Երկրորդ եւ երրորդ Գէմքերու համար:

ա. Պարզ ապառնի ցուցնելու համար shall կը գործա-
ծուի, օր.

Shall you be disappointed if he does not come? (I shall.)
Shall you regret his absence? (I shall.)
Shall he go by boat or train? (He shall go by boat.)

բ. Յօժարութիւն եւ այլն ցուցնող նախադասութիւն-
ներու մէջ will կը գործածուի:

Will you write me often? I will.
Will he allow me to help him? I think he will.

2. Առաջին Գէմքի համար:

ա. Պարզ ապառնի ցուցնելու համար կը գործածուի will.

Will I see you there? Yes, you will.

բ. Խօսակցին կամքը կամ փափաքը հասկնալու համար,
shall.

Shall I come to see you? Yes, you shall.

Ծանօթութիւն: Ապառնի ժամանակը երբեմն ներկայ ժամա-
նակով կամ about to, going to բացատրութիւններով ալ կրնայ
արտայայտուիլ, ինչպէս:

We sail for London to-morrow.
He is about to begin the study of medicine.
I am going to start the embroidery business.

LESSON 82.

Should եւ Would ի գործածութիւնը:

Աւելի բարդ քան shall եւ will են անոնց անցեալ
ձեւերը should եւ would. Հետեւեալներն են այս օժանդակ-
ներուն գործածութեան գլխաւոր պարագաները եւ օրէնքները:

Ա. Անկախ նախադասութիւններու մէջ.

ա. Զիջումի պարագային անխտիր ըլլող դէմքերուն հա-
մար ալ should կը գործածուի, ինչպէս:

Though $\left\{ \begin{array}{l} I \\ \text{you} \end{array} \right.$ should fail, there would still be hope.
he

Թէեւ (ենթադրելով որ) չժաջողէի, նորէն յոյս մը պիտի մնար:

Գիտէ՞ որ ենթադրութիւն յայտնող մասը should ուլ,
իսկ եզրակացութիւն յայտնող մասը would ուլ կ'արտայայտուի:

բ. Թէական նախադասութիւններու մէջ, clause մասը
should ուլ, իսկ գլխաւոր նախադասութիւնը would ուլ կը
բացատրուի. Օրինակ.

If you should fail, all would be lost.

Եթէ վրիպէք, ամէն բան պիտի կորսուի:

զ. Այն նախադասութիւններուն մէջ որ կը կ'արտա-
յայտեն ոչ թէ կատարուած իրողութիւն մը, այլ ինչ որ պիտի

պատահէր որոշ պայմաններու տակ, առաջին դէմքի համար կը գործածուի should, իսկ երկրորդ եւ երրորդ դէմքերու համար would. Օրինակ.

I should write to Charles if I knew his adress (not would).
You would write to Charles if you knew his adress (not should).
He would write to, etc. (not should).

Այս նախադասութիւններուն մէջ կ'ենթադրուի թէ հասցէն չեն գիտեր, հետեւաբար չեն կրնան գրել:

Ծանօթութիւն: Ասկէ տարբեր է should have written եւ would have written. Արի նախադասութիւնները այս ձեւին վերածելով պիտի ունենայինք:

I should have written to C. if I had known his address.
You would have written, etc. He would have written, etc.
Այսինքն՝ չէին գիտեր հասցէն, հետեւաբար չգրեցին:

դ. Should U. Դէմքի համար կը գործածուի երբ պարզ պարագայ մը կ'ուզենք յայտնել, ինչպէս՝

1. I should break my neck if I fell (not would).

Այսինքն — ինչպէս պարագային այդ պիտի ըլլար հետեւանք:

2. I should hesitate to try it.

Այսինքն՝ պարագաները այնպէս են որ փորձելու կը վարանիմ:

3. I shouldn't wonder if he escaped.

Պիտի չզարմանայի եթէ փախչէր: Այսինքն՝ դեռ չէ փախած, բայց եթէ փախչի, պիտի չզարմանամ:

4. We should regret any misunderstanding.

Այսինքն վտանգ կը տեսնեմ թիւրիմացութեան, ցաւալի պիտի ըլլար եթէ պատահէր:

5. I should be glad to accept any fair offer.

Այսինքն թէեւ դեռ առաջարկ մը եղած չէ, բայց բանաւոր առաջարկ մը ըլլալու պարագային, պատրաստ եմ ընդունելու:

Would Առաջին Դէմքի համար յօժարութիւն կամ որոշում կը յայտնէ, ինչպէս՝

6. I would give five dollars for a ticket (յօժարութիւն կը յայտնէ):

7. I would help you if I could. Ա'անարկուի թէ՛ թէեւ պատրաստ է օգնելու, բայց ի վիճակի չէ, եւ այդ է պատճառը որ չի կրնար օգնել:

8. I would never agree to such a proposition (որոշում կը յայտնէ): Համալոր է ըսելու I will never agree, միայն թէ որոշ կերպով յայտնի չէ թէ առաջարկութիւն մը կայ, թէեւ I should never agree էն աւելի զօրաւոր կերպով կը թելադրուի թէ պիտի ըլլայ առաջարկ մը:

9. We would rather die than surrender.

Աւելի կը նախընտրենք մեռնիլ քան թէ անձնատուր ըլլալ:

10. We would pay our bill to-day if we had the money. Ա'ենթադրէ որ թէեւ պատրաստ են վճարելու, բայց դրամ չունենալուն համար չեն կրնար վճարել:

11. I would gladly accept any offer. Համարժէք է ըսելու I should be glad to accept, միայն թէ առաջինին մէջ offer մը ըլլալու հաւանականութիւնը աւելի զօրաւոր կերպով կը թելադրուի:

ե. Should I (or we) հարցման մէջ:

1. Should I break my neck if I fell? Answer (yes, you should).

Այսինքն ինչպէս պարագային այդ պիտի ըլլար հետեւանք:

2. Should I be poisoned if I ate those berries?

3. Should I disturb you if I were to practice my music lesson? Մի՞ ըսեր would I?

Արի նախադասութիւններուն ամենուն մէջ ալ ակնարկուածը այս է թէ այսինչ պայմաններուն տակ հետեւանքը արդեօք այսինչ բանը պիտի ըլլար:

զ. Should եւ would հարցականին մէջ, Բ դէմքով:

- Should {
1. Should you drown if the boat were to capsized?
Yes, I should (for I don't know how to swim).
 2. Should you be offended if I were to speak frankly?
No, I should not.
 3. Should you despair, if this plan were a failure?
No, I should not (for I have other plans).

- Would {
4. Would you wear a hat or a cap? (that is, if you were in my place) Ans. I would wear a hat.
 5. Would you accept such an offer? (that is, if you were in my place) Ans. Yes, I would.
 6. Would you allow me to use your name as a reference? (that is, if it were necessary) Ans. I would.

Would you? բացատրութեան գործածութեան գլխաւոր պարագաները երկուք են.

1. Կասկածելի խնդրոյ մը մասին դիմացինին խորհուրդը հարցնելու համար (4, 5):

2. Հրաման կամ հաճութիւն խնդրելու համար (6):

I would like թէեւ գործածական է, բայց I should like նախնորելի է. Would եւ like նման օրինակ գաղափարներ են, հետեւաբար անիմաստ է անոնց միացումը:

Մի մոռնար որ հարցումը եւ պատասխանը միեւնոյն ձեւն ունենալու են: Should youին I wouldով պատասխանել սխալ է: Յաճախ տրուելիք պատասխանը նախապէս ճշգրտով կը դիւրիննայ հարցման ձեւը որոշել:

է. Should թ եւ Դ գէմքերու մէջ հաստատական (ոչ հարցական) նախադասութեանց մէջ խօսողին կամքը կ'արտայայտէ:

If I had my way, you should be prosecuted.

Այսինքն՝ եթէ իմ ձեռքս ըլլար քեզ դատարան քաշել կու տայի

If you ask my opinion, he should be punished.

Այսինքն՝ պէտք է պատժուի:

Բ. Should եւ would երկրորդական նախադասութիւններու մէջ (clause).

Այս կարգի նախադասութիւններուն մէջ այս օժանդակներուն գործածութիւնը բաւական կը տարբերի պարզ նախադասութիւններուն մէջ եղածէն:

Ա. Նպատակ կամ ակնկալութիւն յայտնող clauseներու մէջ:

1. He took pains that I (or you, he) should understand the nature of the contract. (Երեք գէմքերու համար ալ անխտիր should.)

I

2. They took every precaution lest you should suspect the plot.
he

3. Paul is very careful that nothing shall (should) interfere with his plan.

Paul was very careful that nothing shall (should) interfere with his plan.

4. I walked as fast as I could to reach home before the storm should start.

Բ. Թէական կամ զեջողական պարբերութիւններու (clause) մէջ ուր ենթադրուած պարագայ մը կասկածելի կը նկատուի, shall եւ should կը գործածուի բոլոր գէմքերու համար, իսկ will եւ would կը գործածուի երբ Տէր բային փափաքող կամ հաւանող կը ներկայացուի:

he

1. What would happen if you should fail to carry out the
I
employer's instructions?

2. If you should miss the steamer, your friends would be alarmed.

3. Whoever shall violate the law shall be punished.
should

4. Though we should fail, others would make the attempt.

5. Vartan will do his part if ^{he} you will co-operate.

6. John would reveal the secret if you will assist him.

Գ. Երբ ապագայ ենթադրուած դէպք մը իբր ստոյգ կ'ընդունուի խօսողին կողմէն, թե և Գ. դէմքերու համար will կրնայ գործածուիլ:

Though ^{you} _{he} will certainly fail, ^{you} _{he} may make a trial.

Թէեւ ապահով եմ որ պիտի չյաջողիք, նորէն կրնաք փորձել (փնաս մը չունի):

Դ. Shall եւ should կը գործածուի թե և Գ. դէմքերու մէջ, երբ Տէր բային դուրս մէկու մը կամքը կը յայտնուի:

Tom insists that you shall accompany him.

We gave orders that the gates should be closed.

My wish is that you (he) should remain at home.

The law prescribes when the tax shall be paid.

LESSON 83.

ԱՆԵՐԵՆԻՅԵԱՆ ԲԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Անբերեցիմը յաճախ անունի իմաստը ունի, եւ այնպէս ալ կը գործածուի նախադասութեան մէջ:

To serve Armenia is to serve civilization.

To pray well is to study well.

Անբերեցիմը երկու ժամանակ ունի, Ներկայ եւ Անցեալ, ինչպէս՝

to live, to have lived
to serve, to have served.

Յաճախ Անբերեցիմը նախադասութեան վերջին մասին մէջ կը գրուի, սկիզբը it դերանունը դնելով իր տեղը:

To see him was a pleasure.

It was a pleasure to see him.

To understand you is not easy.

It is not easy to understand you.

Վերջին երկու օրինակներուն մէջ երկրորդ ձեւը նախընտրելի է. pleasure եւ easy բառերուն իմաստը աւելի շեշտեալ է քան առաջինին մէջ:

To մասնիկը երբեմն բոլորովին կը ձգուի երբ բայը սեռի խնդիրի պէս կը գործածուէ:

I saw the policeman (to) arrest him.

I saw the soldiers (to) fire.

I bade my servant (to) pack up my trunk.

Յաճախ նպատակ կը յայտնէ,

He went to Vienna to study medicine.

He opened his mouth to speak.

Երբեմն իբր clause կը գործածուի,

I wanted him to go, կամ

I wanted that he should go.

To մասնիկին եւ բային միջեւ ուրիշ բառ մտնելու է

I beg you to inquire carefully into this matter.

Սխալ է ըսել "I beg you to carefully inquire", et c

Երբեմն կարելի է վերջին ձեւը գործածել, բայց դուն ուրեք կը պատահի որ պէտք ըլլայ: Աւելի ապահով ձեւը առաջինն է:

Ո՞ր ձեւը կը նախընտրես:

To flatter is not my custom.	It is not my custom to flatter.
To sleep was an impossibility.	It was impossible to sleep.
To surrender seemed disgraceful.	It seemed disgraceful to surrender.
To return was equally dangerous.	It was equally dangerous to return.
To choose wisely was my greatest difficulty.	My greatest difficulty was to choose wisely.
To hope is our only resource.	Our only resource is to hope.
Our only resource is to hope.	Մի ըսե՛ք՝ It is our only resource to hope.
To have loved and lost is better than never to have loved.	It is better to have loved and lost than never to have loved.
To search further would be useless.	It would be useless to search further.
To try the impossible is foolish.	It is foolish to try the impossible.
To grant your request is a pleasure.	It is a pleasure to grant your request.
To sing well requires practice.	Լաւ չէ՛ It requires practice to sing well.
To forget will be impossible.	It will be impossible to forget.
It proved difficult to find evidence against him.	To find evidence against him proved difficult.

LESSON 84.

Ա. ԱՆՈՒՂԱԿԻ ԿՈՉՈՒՄ

Կոչում մը ուղղակի կամ խոտորնակ կրնայ ըլլալ:
Ուղղակի կոչումը այն է ուր ըսուած խօսք մը իր նախնական ձեւովը մէջ կը բերուի. օրինակի համար,

I replied, "I am sorry to hear it".
"I know nothing about it", was the witness's reply.

Խոտորնակ կամ անուղղակի կոչումը այն է ուր խօսք մը թէեւ իմաստով նոյնութեամբ, բայց ձեւով քիչ մը փոխուած մէջ կը բերուի: Վերի օրինակները խոտորնակ կոչումի ձեւով սա ձեւը պիտի առնէին.

I replied that I was sorry to hear it.
The witness's reply was that he knew nothing about it.

Բաղդաստուծինն ուղղակի եւ անուղղակի կոչումի:

Ուղղակի կոչումը գլխադրով կը սկսի եւ նախադասութեան միւս մասէն կը զատուի ստորակէտով մը, եւ չափերտի մէջ կ'առնուի: Բային ժամանակը ու դէմքը անփոփոխ կը մնայ:

Անուղղակի մէջբերումը նախադասութեան առաջին մասին հետ that շաղկապով կը կապուի. չափերտի մէջ չ'առնուիր. գլխադրով չի սկսիր, ոչ ալ ստորակէտով մը կը բաժնուի, իսկ բային ժամանակը եւ դէմքը յաճախ, թէ եւ ոչ միշտ, պարագաներուն համեմատ կը փոխուին:

Օրինակներ.

Ուղղակի He said, "I am not going to school". *Գ Դիմք*

Անուղղակի He said that he was not going to school.

Ուղղակի You said, "I am not going to school". *Բ Դիմք*

Անուղղակի You said that you were not going to school.

Ուղղակի I said, "I am not going to school". Ա Դիմք
 Անուղղակի I said that I was not going to school.

Առաջին դեմքին մէջ միայն բային ժամանակը կը փոխուի, Տէր Բային նոյնը կը մնայ: Բ եւ Դ գէմքերուն մէջ թէ բային ժամանակը կը փոխուի եւ թէ Տէր Բային դէմքը:

Նոյնպէս՝ Ուղղակի կոչումի մէջ shall Անուղղակիին մէջ should եւ will would, may might, can could կը փոխուի: Գալով դէմքերուն՝ Առաջին դէմքը անփոփոխ կը մնայ, երկրորդ եւ երրորդ դէմքերը կը փոխուին:

Օրինակներ.

Ուղղակի... I said, "I will pay the bill".

Անուղղակի I said (that) I would pay the bill.

Ուղղակի You said, "I will pay the bill".

Անուղղակի You said (that) you would pay the bill.

Ուղղակի He said, "I will pay the bill".

Անուղղակի He said (that) he would pay the bill.

Ուղղակի I said, "I can pay the bill".

Անուղղակի I said (that) I could pay the bill.

Ուղղակի You said, "I may have to pay the bill".

Անուղղակի You said (that) you might have to pay the bill.

Անուղղակի կոչումներուն մէջ that կրնայ զանց առնուիլ:

Գէմքերու մասին ընդհանուր օրէնքը այս է՝

Ուղղակի կոչումի մէջ խօսքը իր նախնական ձեւով մէջ կը բերուի, Անուղղակիին մէջ Գէմքերը խօսողին նկատմամբ կը ճշգրտուին:

I told him, "You must be patient".

I told him he must*) (անցեալ) be patient.

You told him, "You can recover your money".

You told him he could recover his money.

*) Must թէ ներկայ է եւ թէ Անցեալ:

He told me, "You are a big fool".

He told me that I was a big fool.

He said to you, "I am not afraid of you".

He said to you that he was not afraid of you.

Ուղղակի կոչում միայն մասնաւոր պարագաներու տակ կը գործածուի: Անուղղակի կոչումը աւելի սովորական ձեւն է:

Բ. ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Հարցումներն ալ երկու տեսակ կրնան մէջբերուիլ, Ուղղակի եւ Անուղղակի: Նոյն օրէնքները հոս ալ յարգուելու են

Ուղղակի "What is your name?" he asked.

Անուղղակի He asked me what my name was.

Անուղղակի հարցումները if կամ whether բառերով կը կցուին գլխաւոր նախադասութեան հետ:

Ուղղակի "Do you live in Boston?" the judge asked me.

Անուղղակի The judge asked me if (whether) I lived in Boston.

Ուղղակի "Have you been playing false to me?", he asked.

Անուղղակի He asked me if I had been playing false to him.

LESSON 85.

Punctuation.

Կէտադրութիւն:

Կէտադրութեան սովորական նշաններն են Period (վերջակէտ) [.] , Interrogative Mark (Հարցական կէտ) [?] , Exclamation Point (Չարմացական կէտ) [!] , Comma (Ստորակէտ) [,] , Colon (Երկկէտ) [:] , Semicolon (Կէտ Միջակէտ) [;] , Dash (Գիծ) [—] , Parenthesis (Փակագիծ) () , Quotation Mark (Չակերտ) [“ ”] , Hyphen (Տողադարձ) [-] , Apostrophe (Ապաթարց) ['] :

1. Period, Interrogation Mark, ու Exclamatory Mark ի գործածութեան պարագաներն են,

ա. Նախադասութեան մը վերջաւորութիւնը: Ամէն ամբողջ նախադասութիւն այս երեքէն մէկով վերջանալու է: Հաստատական կամ Հրամայական նախադասութիւն մը պէտք է վերջացուի periodով: Եթէ նախադասութիւնը բացագանչութիւն մըն է Չարմացական նշանով, իսկ եթէ Հարցական է, Հարցական նշանով պէտք է վերջանայ:

բ. Համառօտադրութենէ մը ետքը period կը գործածուի. *ինչպէս՝* Dem. Democratio, Rep. Republican, Prof. Professorի համար:

2. Comma ի գործածութեան պարագաներն են,

ա. Կոչականէ մը ետքը. John, will you take this letter to the Post Office?

բ. Ուղղակի կոչումէ մը առաջ, *ինչպէս՝* The judge asked the defendant, “What have you to say?”

գ. Ուղղակի կոչումէ մը ետքը, *ինչպէս՝* “I see it”, was the only answer he made.

Ժան. Եթէ կոչումը Չարմացական կամ Հարցական նշանով կը վերջանայ, այն ատեն ստորակէտ պէտք չըլլար:

դ. Թուումն մասանցի մէջ, երբ յարակից բառերը կամ Ֆրազները and, or, կամ nor շարկապնեցով կապուած

չեն, ինչպէս՝ I found two axes, three saws, and a hammer. “I came, I saw, I conquered”, said Caesar.

ե. Երկար Տէր Բայի մը իր ստորագրելէն բաժնելու համար, *ինչպէս՝* To have passed this over in an historical sketch of my literary life and opinions, (Մինչեւ հոս ամբողջ Տէր Բային կը կազմէ) would have seemed to me like the denial of a debt, (Այս մասն ալ ստորագրելի):

զ. Բացայայտիչը Բացայայտեալէն բաժնելու համար, *ինչպէս՝* I had an interesting letter from Mr. James, the Chairman of the Board of Direktors.

Ժան. Երբ Բացայայտիչ եւ Բացայայտեալ այնքան սերտիւ կապուած ըլլան որ մէկ նիւթ կազմեն, ստորակէտ պէտք չըլլար, *ինչպէս՝* My friend Jackson lives in Philadelphia.

է. Ստորադաս (subordinate) նախադասութիւն մը գլխաւոր նախադասութենէն զատելու համար, I am going to take dinner with a family, who have been my only neighbors since I have lived at Cambridge.

Ժան. Հետեւեալ նախադասութիւնը comma չ'ուզեր, I want to know many things which only you can tell me.

ը. However, nevertheless, therefore, namely, moreover, besides ու նմանորինակ Շարկապներ եւ կամ In the first place, on the other hand, եւ այլն ի պէս Ֆրազներ երկու կողմէն ստորակէտով կը բաժնուին:

թ. Միջանկեալ նախադասութիւն մը կը բաժնուի երկու կողմէն, *ինչպէս՝* I exercised a piece of trickery for which, I hope, you will excuse me.

Ժան. Երբ այս տեսակ միջանկեալ մը սովորականէն աւելի երկայն է, ստորակէտի տեղ Փակագիծ մը կամ Գիծը (Dash) կրնայ գործածուիլ:

3. Colonի գործածութեան պարագաներն են,

ա. Նամակի մէջ Salutationէն ետքը, *ինչպէս՝* Dear Sir:

բ. “Following” կամ “as follows”էն ետքը, Kindly send me the following:

The rules of Punctuation are as follows:

գ. Երբ նախագասութիւն մը կամ clause մը երբ բացատրութիւն կամ ընդլայնում կը ծառայէ նախընթացին, *ինչպէս՝* I never saw him act like a gentleman: he is invariably rude.

4. Semicolon.

ա. Երբ նախագասութիւնները միեւնոյն ընդհանուր ընդթը ունին կամ միեւնոյն գաղափարը կը շնչտեն, այն աստիճան որ զանոնք վերջակէտով զատել չափազանց պիտի հեռացներ զանոնք, սովորութիւն է semicolon գործածել փոխան վերջակէտի, *ինչպէս՝*

The sky was cloudless; the sun shone out brightly; the songs of birds filled the air; եւ այլն:

Դիտողութիւն. Comma, colon, եւ semicolonի մէջտեղը ըլլալը ընտրութիւնը յաճախ կախում ունի գրողին ըմբռնումէն իւրաքանչիւր clauseի արտայայտած գաղափարին յարաբերութեանց մասին, ու չափով մը անձնական ճաշակի խնդիր է:

5. Quotation Mark, շակերտ:

ա. Ուղղակի եղած կոչումները շակերտի մէջ կ'առնուին:

բ. Քանի մը պարբերութիւններէ բաղկացած կոչումի մը պարագային սովորութիւն է իւրաքանչիւր պարբերութեան սկիզբը ու ամենէն վերջինին վերջաւորութեանը դնել շակերտը:

գ. Երբ գիրքի մը կամ ոտանաւորի մը կ'ակնարկուի, կարելի է անունը շակերտի մէջ առնել կամ նոտար գիր գործածել:

6. Exclamatory Mark Զարմանք կամ յուզմունք արտայայտող նախագասութիւններէ ետքը կը դրուի, *ինչ-*

պէս՝ Dear me! Oh that I had the wings of a dove!

7. Dash Փակագիծի տեղ կրնայ գործածուիլ յաճախ: Երբեմն colon եւ dash միասին կը գործածուին, մանաւանդ երբ թուումն մասանցը շատ երկարի, *ինչպէս՝*

There are eight parts of speech: — Noun, Pronoun, Verb, etc.

Ժամն. Վերը colonի տեղ comma ալ կրնար գործածուիլ, dashը colonի տեղը գրաւելով:

8. Apostrophe (Ապաթարցը) կը գործածուի,

ա. Համառօտագրութեանց մէջ զանց առնուած գրին տեղը գրաւելու համար, *ինչպէս՝* I can't I cannotի համար:

բ. Սեռական հոլովի համար, The boy's father.

գ. Գիրերուն Յոգնակին ցուցնելու պարագային, How many 'i's are there in Mississippi?

9. Hyphen

ա. Տողագարծի համար:

բ. Բաղադրեալ բառերուն մասերը զատելու համար *ինչպէս՝* horse-power, foot-print, semi-circular.

ՅԱՆԿ ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐՈՒ

Անկանոն կը կոչուին այն բայերը որոնց անցեալը եւ անցեալ ընդունելովիւնը ed վերջաւորութեամբ չի շինուիր, այլ ներկային ձայնաւորը փոխելով, ինչպէս՝ drink, drank, drunk; begin, began, begun; rise, rose, risen, etc.

Անկանոն կը նկատուին նաեւ այն բայերը որոնք նոյն կը մնան ներկային հետ իրենց Անցեալ եւ Անցեալ ընդունելովութեանց մէջ, ինչպէս՝ cut, cut, cut; put, put, put.

Կարգ մը բայեր ալ կան որ թէ կանոնաւոր եւ թէ Անկանոն ձեւին մէջ կը գործածուին, ինչպէս, dream, dreamed, or dreamt; clothe, clothed, or clad. Այս կարգի բայերը կ'գիրով նշանակուած են հետեւեալ ցանկին մէջ:

Ներքին	Անցեալ	Անցեալ ընդունելով
Present	Past	Past Participle
abide	մնալ	abode
am (be)	ըլլալ	been
arise	ելլել	arisen
awake	արթննալ	awoke և
bear	կրել, ծնիլ	borne, or borne
beat	ծեծել	beaten
beget	ծնանիլ	begotten
begin	սկսիլ	begun
behold	տեսնել	beheld
bend	ծռիլ	bent
bereave	զրկել	bereft և
beseech	արաչել	besought
bet	գրաւի գնել	bet
bid	հրամայել	bidden
bid	աճուրդի հանել	bid
bind	կապել	bound
bite	խածնել	bitten
bleed	արիւնիլ	bled
bless	օրհնել	blest, blessed
blow	փչել	blown

Ներքին	Անցեալ	Անցեալ ընդունելով
Present	Past	Past Participle
break	կտրել	broken
breed	ծնանիլ մեծցնել	bred
bring	բերել	brought
build	կառուցանել	built
burn	սյրել	burnt
burst	պայթիլ	burst
buy	գնել	bought
cast	նետել	cast
catch	բռնել	caught
chide	յանդիմանել	chidden
choose	ընտրել	chosen
cleave	փակշիլ	cleft, cleaved cloven
cling	յարիլ կառչել	clung
come	գալ	come
cost	արժել	cost
creep	սողալ	crept
curse	անիծել	cursed, curst
cut	կտրել	cut
dare	համարձակիլ	dared երբեմն durst
deal	վարուիլ գործ	dealt
dig	ընել	dug
do	փորել	done
draw	ընել	drawn
dream	քաշել	dreamt
dress	երազել	dreamt
drink	(արեւել) և	(արեւել) և
drive	հագնիլ	drast և
drive	խմել	drunk, drunken
drive	քշել	drove
drive	բնակիլ	drove
drive	ուտել	dwelt
drive	փորագրել	eaten
drive		engraved, engraved

Ներիւյ	Անցեալ	Անցեալ ընդհանուր չեղանակով
Present	Past	Past Participle
fall	իյնալ	fallen
feed	կերակրել կե- րակրուիլ	fed
feel	զգալ	felt
fight	կռուիլ	fought
find	գտնել	found
flee	փախչել	fled
fling	նետել	flung
fly	թռչիլ	flown
forbear	համբերել ներել	forebore
forget	մոռնալ	forgotten
forsake	լքել	forsaken
freeze	սառիլ	froze
get	ստանալ	gotten, got
gild	սակեղօծել	gilt կ.
gird	գօտի կապել գօ- տեւորել	girt կ.
give	տալ	given
go	երթալ	gone
grind	աղալ	ground
grow	աճիլ	grown
have	ունենալ	had
hang.	կախել	hung, hanged
hear	լսել	heard
heave	կուրծքը ուռեց- նել ալեքնե- րու բարձրա- նալ	hove
hew	կտիլ	hewn
hide	պահել ծածկել	hidden
hit	զարնել	hit
hold	բռնել	held
hurt	վնասել	hurt
keep	պահել	kept
kneel	ծունր կրկնել	knelt, kneeled
knit	հիւսել	knit
know	գիտնալ	known

Ներիւյ	Անցեալ	Անցեալ ընդհանուր չեղանակով
Present	Past	Past Participle
lade	բեռնաւորել	laden
lay	դնել, ածել	laid
lead	առաջնորդել	led
learn	սովորիլ	learnt
leave	ձգել	left
lend	փոխ տալ	lent
let	թողուլ	let
lie	պառկիլ	lain
light	լուսաւորել	lit
lose	կորսնցնել	lost
make	շինել	made
meet	հանդիպիլ	met
mow	հնձել	mown, mowed
pay	վճարել	paid
put	դնել	put
quit	ձգել թողուլ	quit
read (րէր)	կարդալ	read (րէր)
rend	պատռել	rent
rid	աղատել, մաքրել	rid
ride	հեծնել	ridden
ring	հնչել հնչեցնել	rung
rise	ելլել	risen
run	վազել	run
say	ըսել	said
see	տեսնել	seen
seek	փնտռել	sought
sell	ծախել	sold
send	ղրկել	sent
set	դնել	set
sew	սղացել	sewn, sewed
shake	ցնցել	shaken
shape	ձեւաւորել	shaped, shapen
shave	ածիլել	shaved, shaven adj.
shear	խուզել	sheared, shorn
shed	թափել	shed

Ներիւն	Անցեալ	Անցեալ ընդհանրական
Present	Past	Past Participle
shine	փայլել	shone
shoe	պայտ դնել	shod
shoot	հրացանով զարնել	shot
show	ցուցնել	showed
shred	թելարկել	shred, shredded
shrink	կտրատել (կերպասի)	shrank
shrive	խոստովանանք ընել	shriven, shrived
shut	դուրս փակել	shut
sing	երգել	sang
sink	ընկղմել	sank
sit	նստիլ	sat
slay	սպանել	slaw
sleep	քնանալ	slept
slide	սահել	slid, slidden
sling	պարսարկել	slung
slink	կծկալիլ	slunk
slit	ձեղքել	slit
smell	ուռնցնել	smelt
smite	զարնել	smote
sow	ցանել	sowed
speak	խոսիլ	spoke
speed	փութալ ածապարել	sped, speeded
speel	հեղել	spelt, spelled
spend	վատնել	spent
spin	մանել	spun
spill	թափել	spilt, spilled
spit	թքնել	spit, spat
split	ձեղքուիլ բաժնուիլ	split
spoil	աւրել	spoiled, spoilt
spread	տարածել	spread
spring	ցաթկել	sprang

Ներիւն	Անցեալ	Անցեալ ընդհանրական
Present	Past	Past Participle
stand	կենալ	stood
stave	ձեղքել, արդիւնել	staved, stove
stay	կենալ	stayed, staid
steal	դողնալ	stole
stick	փակել	stuck
sting	խայթել	stung
stink	դէշ հոտիլ	stunk
strew	ցանել	strewn
stride	մեծաքայլ երթալ	stridden
strike	թալ	struck
string	շարել (դերձանի վրայ)	strung
strive	ճգնիլ տքնիլ	strove
swear	երդուժ ընել	swore
sweat	քրտնիլ	sweat, sweated
sweep	աւել	swept
swell	ուռիլ փքանալ	swelled, swollen
swim	լողալ	swam
swing	ձօճիլ տատանիլ	swung
take	առնել	took
teach	ուսուցանել	taught
tear	պատռել	tore
tell	ըսել պատմել	told
think	մտածել կարծել	thought
thrive	բարգաւաճիլ	throve, thrived
throw	նետել	threw
thrust	մղել խոթել	thrust
tread	քալել	trod
wake	արթննալ	woke, waked
wax	աճիլ	waxed, waxen

Ներկայ	Անցեալ	Անցեալ ընդհանրական
Present	Past	Past Participle
shine	փայլել	shone
shoe	պայտ դնել	shod
shoot	հրացանով զարնել	shot
show	ցուցնել	showed
shred	թելարկել	shred, shredded
shrink	կտրատել	shrank
shrive	քաշուել (կերպասի)	shrunk
shut	խոստովանանք ընել	shriven, shrived
sing	գոցել	shut
sink	երգել	sang
sit	ընկղմել	sunk
slay	սասիլ	sat
sleep	սպաննել	slain
slide	քնանալ	slept
sling	սահել	slid, slidden
slink	պարսարկել	slung
slit	կծկտիլ	slunk
smell	ձեղքել	slit
smite	ուռնցնել	smelt
sow	զարնել	smote
speak	ցանել	smitten
speed	խոսիլ	sowed, sown
speel	փութալ ածապարել	spoken
spend	հեղել	sped, speeded
spin	վատնել	spelt, spelled
spill	մանել	spent
spit	թափել	spun
split	թքնել	spilt, pilled
spoil	ձեշքուել բաժնուել	spit, spat
spread	աւրել	split
spring	տարածել	spoiled, spoilt
	ցաթկել	spread
		sprang

Ներկայ	Անցեալ	Անցեալ ընդհանրական
Present	Past	Past Participle
stand	կենալ	stood
stave	ձեղքել, արդիլել	staved, stove
stay	կենալ	stayed, staid
steal	գողնալ	stolen
stick	փակել	stuck
sting	խայթել	stung
stink	դէշ հոտիլ	stunk
strew	ցանել	strewn
stride	մեծաքայլ երթալ	stridden
strike	թալ	struck
string	զարել (դերձանի վրայ)	stricken, struck
strive	ճգնիլ տքնիլ	strung
swear	երդուճ ընել	strove
sweat	քրտնիլ	strove
sweep	աւել	swore
swell	ուռիլ փքանալ	sweat, sweated
swim	լողալ	swept
swing	ձօճիլ տատանիլ	swelled, swollen
take	առնել	swam
teach	ուսուցանել	swung
tear	պատռել	took
tell	ըսել պատմել	taken
think	մտածել կարծել	taught
thrive	բարգաւաճիլ	tore
throw	նետել	told
thrust	մղել խոթել	told
tread	քալել	thought
wake	արթննալ	throve, thrived
wax	աճիլ	thriven, thrived
		threw
		thrown
		thrust
		thrust
		trod
		trodden
		woke, waked
		waxed, waxen

Ներկայ	Անցեալ	Անցեալ ընդհանուր
Present	Past	Past Participle
wear	հագնել	wore
weave	հիւսել, կտաւ	woven
	գործել	
wed (սեպ)	ամուսնանալ	wedded, wed
weep (սեպ)	լալ	wept
wet (սեպ)	թրջել	wet, wetted
win (սեպ)	շահել	won
wind (սեպ)	լարել	wound
wring (սեպ)	դալարել բռնի	wrung
	կորզել	
write (սեպ)	գրել	wrote
		written

INDEX.

ՀԱՆԿ ԿԱՐԵԻՈՐ ՆԻԻԹԵՐՈՒ

- A, an Անորոշ Յօդ 11, 12
 A On հանդիմանալիք, 150
 "About", Նախադրութիւն 150
 Adjectives, Բաղդատութիւն 98
 Adjectives, Անկանոններ 99—101
 Active Voice, Ներգործական Բայ 140
 Adverbs, defined, classified and illustrated 164—171
 "Al though" } 172
 "As if" }
 "As though" }
 Auxiliary Verbs, Օժանդակ Բայեր 118—124, 146—148, 199—204
 "Be" Խոնարհումը 42
 Հրահանգներ 43
 Կրաւորականի մէջ 42, 132—134
 "Because", Շաղկապ 172
 "Beside", besides, զանազանում 153
 "Better" Այլեւայլ ձեւեր 169
 "Both" 107, 172
 "Born", Ուղեղ գործածութիւնը 43—45
 "But", Prep. 154, Conj. 172
 "Can", could, Օժանդակ 118, 122, 146
 Cardinal Numerals 27
 Conjunctions, defined, classified 172. Alphabetic list illustrated 172
 Direct quotation 207
 "Did", do 32, 67, 70, 118
 "Each", each other 107
 "Either" 107
 "Either... or" 109
 "Elder", "eldest" 101
 Emphatic Form 32, 70
 "Even if", "even though" 172
 "Every" 107
 "Everything", "everybody" 104
 "Except", "excepting" 155
 "Few", "a few", "not a few", "quite a few" 111
 "For", Prep. 155, Conj. 173
 Future Tense 94, 119, 133
 Gender Սեռ 127
 "Have", In simple sentences 12, 13, 16
 Խոնարհում 13, 26, 38
 Հրահանգներ 39, 40
 "Have been" 81
 "He", "him", "his" 21
 "Her", "hers" 21
 "Himself", "herself" 102
 "How" 31,
 "How many" "how much" 31,
 "How soon", "how long", "how far" 31—32
 "However" 173
 "If, even if" 172, 173
 Indefinites 104—113
 Indirect quotation 207

Indirect question 207,
 Infinitives 205
 Interrogatives 30
 How formed 32. Conjugated 26, 33, 38, 43, 67, 70, 77, 79, 81, 94
 Intransitive Verbs 132
 Irregular verbs, list of 214
 "It", "its" 21, itself 102
 "Late", "later", "latter", "last", "latest" 99—100
 "Least" 99
 "Less", lesser 100
 "the less ... the less" 101
 "May, might" 118, 122, 147
 "May have ...", might have ... 147
 "More", "most" 98, "the more ... the more" 101
 "Moreover" 173
 "Must" 147, 208, "must have ..." 148
 "My", "mine" 21
 "Myself" 102
 "Neither" 107—111
 "Neither ... nor" 109, 172
 Neuter Gender 127
 "Nevertheless" 173
 "Next" 99
 "No", "not", "not any" 174
 "None" 109, 174
 "Nor" 109, 173
 "Notwithstanding" 157
 Nouns, Plural 63
 Numbers 27, 29
 "Of" various uses 65, 157
 "One", "one's", "one's self" 102
 "Or" 173

Ordinal numerals 29
 "Other", "another" 107
 "Other than" 107
 "Ought to" 147
 "Our, ours", "21, ourselves" 102
 Passive voice 132
 Past participles, list of —, 214
 Past Tense 70, 91
 Past Perfect Tense 70, 77, 79
 Present Tense 67, 76
 Present Perfect 79
 Possessive Case 54—57, 148
 Possessive Pronouns 21
 Prepositions, list of —, 150—161
 Pronouns, *See* Personal, Possessive, Relative, Reflexive, Pronouns
 "Rather", "had rather", "would rather" 171
 Reflexive Pronouns 102
 Relative Pronouns 114
 "Several" 111
 "Shall and will" 197
 "Should and would" 199
 "Since" 159, 173
 "Such", "such as" 107, 109
 "Than" 99
 "That", "those" 19
 "Then" 173
 "The" 10, 12
 "This", "these" 19
 "Though", "although" 172, 173
 "Till", "until" 161
 Transitive verbs 141
 "Unless" 174
 Voice 132, 140
 "What" 117

"Whatever", "whatsoever" 114
 "Whenever" 115
 "Where" 115
 "Wherever" 115
 "Where as" 174
 "Whether", "whether or", "if" 174, 209
 "Which", "whichever" 114
 "While" 174
 "who", "whose", "whom" 31
 "whosoever", "whoever" 114
 "Why" 31
 "Wish", "I wish" 124
 "Would", *See* should and would

Խօսակցութեան կամ Հնչեցումն թեան համար Կարգման

	Դաս	Էջ
About Learning English	8	22
The Human Body	10	25
Meeting a Friend No. 1	19	41
The Calendar	22	46
Divisions of Time	24	49
In the Classroom	25	50
Good Health	26	52
Correct Standing	27	53
Morning Toilet	30, 31	57, 59
What Time Is It?	32	61
Work	34	68
United States Money	37	74
Eating and Drinking	41	84
Living, Lodging, Boarding	42	85
Meeting a Friend, No. 2	44	89
Autumn	46	93
The Meat Market	48	97
How to Dress	51	103
The Ant and the Grasshopper	53	106
The Newspaper	62	125
Applying for Work	64	129
Christopher Columbus	65	131
The Clothing Store	68	137
The Sun and the North Wind	68	139
The Armenian Language	70	143

907

1
1

<< Ազգային գրադարան

NL0232326

